HET OMARMEN VAN DE KWETSBAARHEID OP DE SYNODALE WEG

INTERNATIONAL UNION
SUPERIORS GENERAL

Nummer 178 - Juli/Augustus 2022

HET OMARMEN VAN DE KWETSBAARHEID OP DE SYNODALE WEG
XXII-STE PLENAIRE BIJEENKOMST VAN DE UISG
VAN 2 TOT 6 MEI 2022

Bulletin UISG **Nummer 178, 2022**

Inleiding 3

Het omarmen van onze kwetsbaarheid
en de transformatieve potentie hiervan 5
Dr. Ted Dunn

De Spiritualiteit van de Synodaliteit 22
Sr. Nurya Martínez-Gayol, ACI

Wijsheid op de synodale reis 47
Dr. Jessie Rogers

The Leader's Vulnerability During the Pandemic 55
Sr. Mª Carmen Mora Sena, HCSA

Vulnerability as a missionary 60
Sr. Anne Falola, OLA

Testimony 68
Sr. Siham Zgheib, FMM

Report on UISG Initiative: Sowing Hope for the Planet 72
Sr. Sheila Kinsey, FCJM

Report for Plerary Assembly 2022 77
Sr. Yolanta Kafka, RMI - Sr. Pat Murray, IBVM

Van luisteren met het hart 90
Sr. Maria Cimperman, RSCJ, Sr. Lia Latela, RMI, Sr. Gemma Simmonds, CJ

Dagelijks Bestuur van de UISG 92

Sekretariaat van de UISG 93

INLEIDING

In dit nummer van het Bulletin publiceren wij de teksten van de bijdragen die gepresenteerd werden tijdens de Plenaire Vergadering van de UISG, gehouden in Rome van 2 tot 6 mei 2022, over het thema "Het omarmen van de kwetsbaarheid op de Synodale Weg".

Wegens tijdgebrek konden wij niet al het materiaal van de Plenaire Vergadering in het Nederlands vertalen. Wij hebben de drie belangrijkste lezingen vertaald, de rest is in het Engels. Wij verontschuldigen ons voor dit ongemak.

Dr. Ted Dunn
Het omarmen van onze kwetsbaarheid en de transformatieve potentie hiervan
Het omarmen van onze kwetsbaarheid, terwijl wij leven in de volheid van onze menselijkheid, met onze harten wijd opengesteld, is datgene wat ons transformeert. De enige mensen die deze kwetsbaarheid niet ervaren, zijn zij die verstoken zijn van empathie en compassie. Zij die hun kwetsbaarheid omarmen, kennen de schoonheid en de creatieve potentie hiervan; zij weten, dat kwetsbaarheid ons menselijk maakt, de kracht heeft om te genezen, en harten transformeert.

Sr. Nurya Martínez-Gayol, ACI
De Spiritualiteit van de Synodaliteit
De synodale reis is een pad van conversie, verandering, verlating van wegen en structuren die ons veiligheid schonken, maar die bij enkele gelegenheden vruchteloos zijn gebleken, en bij andere toekomstige gelegenheden obstakels zullen vormen, indien wij de weg willen volgen van de synodaliteit; gezamenlijk in een zoektocht naar meer participerende en inclusieve vormen, die ons in staat zullen stellen om met "iedereen samen te lopen", en de zorg voor de werkelijkheid op ons te nemen "met allen".

Dr. Jessie Rogers
Wijsheid op de synodale reis
Hoe kunnen wij de wijsheid van de kwetsbaarheid omarmen? Het betekent, dat wij hoopvol moeten zaaien, zelfs wanneer wij huilen, en dan de groei moeten toevertrouwen aan God (Psalm 126). Het betekent, dat wij onszelf en onze toekomst op het spel moeten zetten, voor het welzijn van de wereld en haar toekomst. Het betekent dat wij verandering die niet wordt veroorzaakt door kracht, maar door het omarmen van de ander via het offer van de verzoening, moeten accepteren. Wij moeten Jezus' wijze van in de wereld staan, die tegen de culturele hoofdstroom ingaat, in ons opnemen.

Sr. Mª Carmen Mora Sena, HCSA
The Leader's Vulnerability During the Pandemic

What I have experienced leads me to discover that vulnerability makes synodality possible because it makes it clear that we need to walk together and to count on the wealth, support, light, and contribution of others; and it strengthens my conviction that this is the path of leadership that Religious Life needs today, it is the one that brings us closer and opens us to others and lets God take the reins of our Congregations and of the service we offer to the world.

Sr. Anne Falola, OLA
Vulnerability as a missionary

We are all vulnerable before a human history that classifies us as victims and villains, oppressed and oppressors, rich and poor, civilized and uncivilized, etc. As missionaries, we are called to build communion in this diversity embracing its beauty and fragility.

Sr. Siham Zgheib, FMM
Testimony

On two occasions, the Major Superiors have asked us to leave Aleppo if we felt in danger or if we were afraid. Each time and after a moment of discernment and prayer, we chose to stay; and our answer was: "In the time of darkness, we will not change a decision we have made in the light." We have offered our lives to Christ. We shall not take them back.

Sr. Sheila Kinsey, FCJM
Report on UISG Initiative: Sowing Hope for the Planet

Sowing Hope for the Planet is a project in which all Sisters whose congregations are members of UISG and their connections, are provided an opportunity to actualize Laudato Si' and to make a difference in our care of the planet. Our goal is *"to become painfully aware, to dare to turn what is happening to the world into our own personal suffering and thus to discover what each of us can do about it."* (LS 19).

Sr. Yolanta Kafka, RMI - Sr. Pat Murray, IBVM
Report for Plerary Assembly 2022

More and more, we realize that through our contacts with the reality on the ground, through our interdependence as congregations, that we can bring our concerns about the needs of people and the planet to many different meetings and contexts. The prophetic nature of religious life, calls us as Superiors General/Congregational Leaders to mobilize ourselves as a global sisterhood

Sr. Maria Cimperman, RSCJ, Zr. Lia Latela, RMI, Zr. Gemma Simmonds, CJ
Van luisteren met het hart

Wij voelen ons vereerd en ontroerd dat we uitgenodigd waren om deel te nemen aan deze vergaderdagen van de UISG die, het verleden voortzettend, op creatieve wijze het heden vormgevend en de visie op de toekomst van het religieuze leven hartstochtelijk motiverend, uitging van haar kwetsbaarheid in synodaliteit met de universele Kerk.

HET OMARMEN VAN ONZE KWETSBAARHEID EN DE TRANSFORMATIEVE POTENTIE HIERVAN

Dr. Ted Dunn

Dr. Ted Dunn is een erkend klinisch psycholoog en één van de stichters van "Comprehensive Consulting Services in Trinity" te Florida. Hij heeft méér dan dertig jaar ervaring met dienstverlening op het gebied van advisering, vorming en faciliteitenontwikkeling bij religieuze communiteiten, en andere geloofsgebonden organisaties in de Verenigde Staten en internationaal. Zijn achtergrond als consultant, faciliteitenontwikkelaar, professor en psychotherapeut waren een goede voorbereiding op zijn huidige gerichtheid op het begeleiden van communiteiten die op zoek zijn naar diepgaande verandering en transformatie.

"Dit zegt JAHWE:
Ga op de kruispunten staan, en kijk uit.
Vraag naar de oude paden,
vraag naar de goede weg, en volg die,
dan zul gij rust vinden.
Maar ze zeiden: "Wij gaan niet!" (Jeremia, 6, 16)

Dit is een tijd van beschouwing. In deze tijden van beproeving worden onze zielen op de proef gesteld. Het leven zoals we dat gekend hebben, inclusief het religieuze leven, is voorbij, en er is geen terugweg meer mogelijk naar hoe de dingen waren. We staan nu op kruisingen, kruiswegen, en staan voor een keuze. We kunnen ervoor kiezen om onze verdedigingsmiddelen te versterken, om voor onszelf te gaan zorgen, en het onszelf, zo lang als dit kan, zo comfortabel mogelijk te maken, of we kunnen ervoor kiezen om onze kwetsbaarheid te omarmen, naar de oude paden kijken, om samen een nieuwe manier van 'zijn' te laten ontstaan. De vraag blijft dus: *welk pad zult u kiezen?*

Uiterlijk is er chaos, maar innerlijk komt er een nieuwe wereld op gang. Luister naar de hartslag van het Nieuwe. De verandering en het tumult van onze wereld zijn ongekend. Voeg hier nog eens de complexe en snelle veranderingen aan toe, waarmee u als leiders wordt geconfronteerd, en we worden er gemakkelijk door overspoeld. Het toekennen van een betekenis aan dit alles, is als het drinken uit een brandslang. Het is moeilijk te

bepalen wat wij hiervan moeten denken, en hoe wij ons hierbij moeten voelen. Het is moeilijk om door de bomen het bos nog te kunnen onderscheiden, beide voeten op de grond te houden, en om wijze keuzes te maken. We raken makkelijk het spoor bijster, weten niet meer wat of wie voor ons het meeste telt. De druk van de dagelijkse behoeftes krijgt veelal voorrang op onze zorg voor elkaar, voor ons gemeenschappelijk huis, en op ons door God geschonken levensdoel.

Gelukkig hebben we wat tijd gereserveerd om af te remmen en te ademen, om te luisteren naar wat opkomt. Laten we deze gelegenheid van samenzijn dan ook aangrijpen, om dingen te laten bezinken, om in contact te komen met wat het leven ons wil openbaren. Wat is de *diepere uitnodiging* die tot ons wordt gericht op deze genadevolle kruiswegen, te midden van de wervelwinden van verandering? Wat is het zielswerk, dat wij moeten uitvoeren, om te kunnen luisteren naar de hartslag van het Nieuwe? Wat betekent het om onze kwetsbaarheid, en haar transformerend potentieel, te omarmen? Dit zijn het soort vragen die wij u voorstellen te overwegen, en met elkaar te delen.

Terwijl we beginnen, wil ik eerst tegen u zeggen: Gefeliciteerd! U heeft een thema gekozen, dat helemaal het tegenovergestelde is van het paradigma dat onze wereld domineert. *Het omarmen van onze kwetsbaarheid,* vertelt ons over de essentie van de mensheid en over het hart van de transformatie. Het omarmen van onze kwetsbaarheid vraagt van ons, dat we de volheid van ons 'zijn' omarmen: de schoonheid en de soberheid van het leven, de volle cyclus van de overgave, de zwangerschap en de geboorte, en alle manieren van pijn, angst en liefde. Om te kunnen groeien, moeten wij in elke nieuwe levenscyclus, niet alleen nederig onze kwetsbaarheid erkennen, maar deze ook omarmen. Het omarmen van onze kwetsbaarheid is, met andere woorden, een onderdeel van het innerlijke en interpersoonlijke transformatieproces. De vraag is niet of u het wel of niet prettig vindt om kwetsbaar te zijn. De vraag is: kunt u de waarde hiervan onderscheiden, en kiest u daarom voor dit zielswerk, vanwege het transformatiepotentieel dat het bevat?

Voordat ik te ver met u ga, wil ik eerst even pauzeren, en u een simpele vraag stellen:

> ***Waarnaar bent u werkelijk op zoek? Wat is uw diepste wens of uw meest urgente verlangen in uw toekomstplan voor de communiteit en voor uzelf persoonlijk?***

Schrijft u in een kort commentaar een paar woorden of zinnen op, in antwoord op mijn vraag. Ik geef u hiervoor enkele ogenblikken van stilte.

Een grote ommekeer

We kunnen ons niet naar de toekomst begeven, zonder het verleden, onze voorgangers en onze tradities te eren, maar deze kunnen voor ons nu niet leidend zijn. We moeten het verleden insluiten en overstijgen, maar ons houvast aan door de tijd geëerde tradities en aan de geestelijke structuren uit het verleden verminderen, om aldus plaats te kunnen maken voor het Nieuwe. Onze moed, creativiteit en doorzettingsvermogen om vorm te geven aan onze diepste verlangens, die ons door de liefde van God worden ingegeven, leiden ons naar de toekomst. Het eren van het verleden, betekent niet dat wij moeten leven in het verleden. Het eren van onze voorgangers, betekent niet dat wij moeten leven

zoals zij. Indien wij degenen die ons naar het heden hebben gebracht écht willen eren, dan moeten wij voor de na ons komende nieuwe generatie doen, wat onze voorgangers voor ons deden: we moeten ruimte scheppen voor het Nieuwe. Pierre Teilhard de Chardin stelde “dat onze levens alleen betekenisvol kunnen zijn, indien wij erin slagen het creatieve werk van de evolutie voort te zetten”.

Onze hele wereldbol staat aan de rand van een massale transformatie, die wij als levende soorten gedeeltelijk zelf hebben gecreëerd. Het lot van de planeet, het lot van de mensheid en het lot van de bijna 10 miljoen andere levende soorten, die ons gemeenschappelijke huis bewonen, zijn met elkaar verbonden. Wij evalueren ofwel naar een nieuwe manier van ‘zijn’, of devalueren naar een massale uitsterving. Ik denk, dat wij de morele verantwoordelijkheid hebben om de schade te berekenen die wij veroorzaakt hebben, om alles in het werk te kunnen stellen wat in ons vermogen ligt, om onze levens te transformeren. Alhoewel er geen garanties hiervoor bestaan, denk ik, dat wij over de juiste capaciteiten beschikken om aan deze crisis, door middel van een transformatie, het hoofd te bieden, en aldus erbij zullen helpen om de volgende evolutionaire sprong te realiseren, in de voortschrijdende evolutionaire geschiedenis van de schepping.

Maar ons lot zal niet worden bepaald door onze knappe hersens alleen. We schijnen beter te zijn in het maken van instrumenten, dan in het wijze gebruik hiervan. Onze toekomst hangt af van onze capaciteit tot het maken van wijze keuzes. We moeten onze collectieve kwetsbaarheid erkennen. We zijn partners van elkaar in dit transformatiewerk. Onze toekomst is gebaseerd op onze bereidheid tot het aangaan van een intergenerationele, interdisciplinaire, interreligieuze en interculturele samenwerking.

De overmoedige uitdrukking “alleen red ik het wel”, en de “macht maakt alles goed”-mentaliteit van onze leiders, zullen onze dood worden. Onze patriarchale kastensystemen waarin vrouwen ondergeschikt zijn gemaakt aan mannen, en waarin minderheden worden gemarginaliseerd, zullen onze dood worden. Het racisme, het seksisme en de leeftijdsdiscriminatie, alsmede alle wijzen waarop wij de waardigheid teniet hebben gedaan van verschillen en van rijkdom aan diversiteit, zullen onze dood worden. We zullen onszelf, met andere woorden, allemaal tegelijkertijd ophangen, of we zullen ons afzonderlijk van elkaar ophangen.

Gedurende deze transitietijd, vertrouw ik erop, dat u veel tijd besteed aan nadenken over hoe u het beste voor uw leden kunt zorgen, hoe u het beste uw financiën kunt beheren, en het hoogste en beste rendement kunt halen uit uw grond en gebouwen. Maar hoe haalt u het hoogste en beste rendement uit de talenten, de tijd en de energie van uw leden? Hoe denkt u over de duurzaamheid van uw charisma en van uw missie? Hoe draagt u zorg voor de ziel van uw communiteit? Of u dit nu prettig vindt of niet, uw communiteiten zullen moeten veranderen gedurende deze transitietijd, maar is daarbij ook sprake van een diepere uitnodiging, van een mogelijkheid tot transformatie en van het opbloeien van nieuw leven?

Voordat we deze ‘diepere uitnodiging’, deze ‘diepere invitatie’, verkennen, wil ik nog wat tijd besteden aan de omschrijving van de crisis waarmee wij in onze wereld worden geconfronteerd, en u aanzetten tot overweging.

Ons Aardse Huis is aangekomen bij een ommekeer. Voelt u dat niet aan? Een mengeling van natuurlijke en door de mens gecreëerde omstandigheden heeft onze planeet gebracht naar een keerpunt: globale opwarming, verhogingen van de zeespiegels, uitsterving van levende soorten, en een overvloedige migratie. Aan de klimaatcrisis kunnen we nu ook nog een schadelijke pandemie toevoegen, alsook de zwerende wonden van racisme e klassenstrijd, van vrouwenhaat en hegemonie, van mensenhandel en slavernij, van economische ongerechtigheid, ongelijkheid, geweld, oorlog en van een vergiftigde en polariserende politiek, die ons allen dwingt om neer te knielen. Eckart Tolle noemt dit "de klokken van de opmerkzaamheid", die allemaal hun voorspellende bijdrage leveren, en de existentiële bedreiging signaleren van ons Aardse Huis, en van de toekomst van de mensheid.

Talrijke specialisten en wetenschappers geloven dat wij schommelen op de rand van de zesde massa-extinctie op onze planeet. Greta Thunberg nam geen blad voor de mond, toen zij zei: "Wij hebben de planeet verkracht en geplunderd, en de toekomst van onze kinderen in gevaar gebracht". Het is een evolutionaire bestaanscrisis waarin onze soort voor de volgende keuze staat: wij zullen ofwel een nieuw bewustzijn ontwikkelen met een nieuwe manier van "zijn", ofwel afdalen in een afgrond van dood en vernietiging. De hoop ligt hierbij in onze bereidheid en beslotenheid om samen te werken bij het nemen van de volgende evolutionaire sprong naar een nieuw niveau van bewustzijn. De vraag blijft dan wel: *Hoe relevant is dit in uw leven, en wat is uw antwoord op de grote ommekeer*?

Welke impact hebben deze planetaire bedreigingen in uw eigen land? Spelen deze slechts een rol op de achtergrond in uw levens? Ilea Delio zei eens: "De schepping is niet het decor

van het menselijk drama, maar vormt de openbaring van Gods aanwezigheid". Ik ben het daar helemaal mee eens. De wereld waarin wij leven, vormt niet slechts de context van uw leven, of van het religieuze leven, maar vormt de bron waaruit het leven voortkomt, alsmede het onderwerp van al onze inspanningen. Ik geloof, dat u een sleutelrol moet spelen, zowel in de transformatie van onze wereld, als in de transformatie van het religieuze leven.

Gedurende deze grote ommekeer zien wij tectonische verschuivingen in het religieuze landschap. U kent deze ook. In de Verenigde Staten, bijvoorbeeld, neemt de honger naar spiritualiteit, ondanks de afname van het aantal religieuzen in de voornaamste godsdiensten, met name in die van de katholieken, toe. De mensen die geen lid zijn van een kerkgenootschap, vormen nu de grootste subgroep, die momenteel de katholieken in grootte voorbij is gestreefd. Deze subgroep groeit nog steeds.

Er vindt een grote ommekeer plaats in ons Aardse Huis en in het religieuze leven. Welke relevantie draagt deze grote ommekeer voor u, en hoe antwoordt u hierop?

Ik zal u niet alle demografische veranderingen van katholieken in onze wereld presenteren. U heeft deze allemaal al wel eens gezien, en deze met uw eigen handen aangeraakt. Het is voldoende om hieraan toe te voegen, dat deze demografische veranderingen slechts het topje zijn van de ijsberg, en slechts een klein deel van de veranderingen waarmee de religieuze communiteiten worden geconfronteerd. Ondanks dat, vergt de praktische impact van deze demografische veranderingen heel veel tijd, energie en extra hulpbronnen, en dat dan slechts alleen om het huidige leven in stand te kunnen houden. Aldus rest er maar weinig om zich een toekomstvisie te kunnen vormen.

Aan deze uitdagingen voegen zich een groot aantal diepere kwesties toe, die voortvloeien uit het karakter van de communiteiten. Een voorbeeld: het individualisme, de onderlinge afhankelijkheid, de arbeidsgerichtheid, de gedeelde verantwoordelijkheid en de

gedeelde macht, alsook de gerichtheid op titulatuur, ondermijnen soms de basis van een communiteit. Maar ook andere factoren, zoals consumisme, misbruikschandalen, relevantievraagstukken, identiteitsverwarring, missiefanatisme en andere uitdagingen, raken momenteel het hart van de communiteit.

De Blijde Boodschap is, dat de religieuze communiteit niet uitsterft. Zij transformeert zich, zoals al vele keren is gebeurd, vanaf de tijd van Jezus. We bevinden ons aan de rand van een opkomend bewustzijn van de steun die door ons moet worden gegeven aan de Aardse evolutie. De Blijde Boodschap is, dat u deel uitmaakt van deze grote ommekeer! U bent ongetwijfeld hard aan het werk om betekenis aan deze toekomst te geven, door het maken van een toekomstplan. De ontkenning, die de laatste decennia binnen onze communiteiten de overhand nam, maakt nu eindelijk ruimte voor proactieve pogingen tot aanpassing en verandering.

De Blijde Boodschap is, dat de dood die weliswaar een rol zal spelen in dit overgangsproces, niet het laatste woord zal hebben. Deze cyclische transformatie is kenmerkend en natuurlijk voor alle levende systemen. De dood heeft nooit het laatste woord; er is altijd een nieuw begin; dit is dan ook *Gods belofte* aan ons: "Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven. Gelooft gij dit?" (Joh. 11, 25-26).

Het religieuze leven zal weer herrijzen. Maar er liggen harde keuzes voor ons, en geen snelle, kant en klare oplossingen. Alle opties die u heeft, vereisen keihard werken. Daar valt niet aan te ontkomen. Zelfs wanneer een communiteit tot "voltooiing" komt, is dat het resultaat van lastige besluiten, en complexe opgelegde plannen om de lopende zaken te behartigen, waarbij wij de droefheid over datgene wat verloren gaat, en de onderhandelingen over onvermijdelijke meningsverschillen, over de besluiten die moeten worden genomen, nog niet eens vermelden. Al deze complexe zaken kent u maar al te goed. De enige troost die u heeft, is dat God met u is, en u niet in de steek zal laten. Dit is *Gods Verbond*.

Thomas Merton zei ooit: "Mensen dragen de verantwoordelijkheid om zich te bevinden waar zij zijn, in hun eigen tijd en plaats in de geschiedenis waartoe zij behoren, en waaraan zij onvermijdelijk moeten bijdragen, zowel met hun antwoorden als met hun ontwijkingen, met hun woorden en daden, of met hun slogans en gebaren". Neem nu een moment om deze woorden te overwegen, en noteer een paar gedachtes in uw antwoord, op de navolgende tweede vraag, in uw korte commentaar.

Er vindt een grote ommekeer plaats in ons Aardse Huis en in het religieuze leven. Welke relevantie draagt deze grote ommekeer voor u, en hoe antwoordt u hierop?

Wanneer communiteiten voor het eerst kennis maken met het concept van transformatie, zonder daar al te veel over te hebben nagedacht, dan zullen de meesten zich kunnen vinden met het idee van transformatie. Natuurlijk, waarom niet? Wie is er tenslotte tegen transformatie? Je bent toch ook niet tegen het moederschap en tegen de wereldvrede!

Ondanks hun enthousiasme voor het *idee* van transformatie, zullen de meeste communiteiten hier, jammer genoeg, geen concrete middelen voor beschikbaar stellen, of de emotionele durf en spirituele discipline aanwenden, die nodig is om harde keuzes te maken, om hun levens te transformeren. Zij maken geen tijdkalender, stellen geen gelden ter beschikking, en stellen geen leden beschikbaar voor het harde werk dat hiervoor nodig is. Zij kiezen, in plaats daarvan, voor een goed verdraagbaar pad van ultieme weerstand. De drukkende behoeftes om te zorgen voor hun leden, om te plannen wat moet worden gedaan met hun gronden en gebouwen, en het leven te houden zoals het is, vult hun tijdskalenders, en overschaduwt het diepere werk. Zonder zich ervan bewust te zijn, beetje bij beetje, maken communiteiten keuzes die meer worden geleid door angst dan door moed, keuzes die hun overleving niet zullen kunnen garanderen.

Sommige communiteiten die zich nu in de minderheid zijn, ontdekken de volheid van de genade op deze kruiswegen, en stellen zich hiervoor open. Zij luisteren naar een diepere invitatie, een diepere uitnodiging. Zij zijn op zoek naar transformatie van hun levens, en onderzoeken Gods roeping naar een nieuw leven. Zij maken niet alleen plannen voor de externe veranderingen die moeten worden aangebracht (bijvoorbeeld in de financiën, in de gezondheidszorg, en in de bouwstenen en mortel van hun leven), maar stellen hun levens ook open voor een innerlijke reis door het oerwoud en door de donkere nacht van de ziel.

Er staan de communiteiten vele opties voor verandering ter beschikking. Welke optie u ook kiest, u kunt niet doorgaan met het leven en de wijze van functioneren, zoals in het verleden. Zonder "innerlijk werk van transformatie", brengen deze opties weinig meer dan oppervlakkige veranderingen tot stand, die zijn bedoeld om administratieve belemmeringen te slechten, en het pad naar de "voltooiing" te vereffenen.

Wat u vandaag bezighoudt, zal u morgen niet meer bezighouden. Hellen Keller legde dit als volgt uit: "Een bocht in de weg is niet het einde van de weg, tenzij u er niet in slaagt om deze bocht te maken". De overgrote meerderheid van onze communiteiten zal er niet in slagen om de bocht, waarin we ons momenteel bevinden, door te komen. Sommigen zullen wachten totdat het te laat is, en dan wakker worden, maar dan hebben ze hun middelen opgebruikt, alsook hun wens tot verandering. Andere communiteiten zullen in toenemende mate veranderingen doorvoeren, waarvan zij denken dat deze voldoende zijn, waarna zij ontdekken dat deze kleine, veilige veranderingen maar nauwelijks toereikend zijn. Alleen enkele van de meest veerkrachtige communiteiten zullen vervolgens de bocht doorkomen, en nieuw leven voortbrengen. Zij zullen de opkomst van een nieuw religieus leven mogelijk maken.

Aanpassing is absoluut noodzakelijk, maar hoe u uzelf moet aanpassen, is de sleutelvraag. Volgens Thomas Friedman, zullen de veranderingen in de komende 100 jaar in kwantitatieve zin de ervaren veranderingen gedurende onze hele menselijke geschiedenis overstijgen.[1] Onze aanpassingscapaciteit aan deze toenemende veranderingsratio zal uitermate uitdagend zijn. De grote meerderheid van de communiteiten zal uitsterven, gedurende deze cyclus van het religieuze leven, omdat hun pogingen om zich aan te passen zullen mislukken. Gelukkig, weten wij waarom.

Hieronder vindt u de meest gebruikelijke pogingen tot verandering van religieuze communiteiten, die tot mislukking zijn gedoemd:

1. **Het opzetten van verbeterde versies van het verleden:** precies zoals verbeterde versies van tandpasta of zeep, stellen communiteiten nieuwe en verbeterde versies van zichzelf op. Zij doen dan, wat zij altijd al deden, maar dan wel iets beter.
2. **Probeer harder, maar niet anders:** zij zetten zich harder in om hun broekriemen aan te trekken, verminderen hun uitgaves, gaan later met pensioen, verminderen hun gebouwen, gebruiken deze efficiënter, en geven er nieuwe bestemmingen aan, waarbij zij hopen op een beter eindresultaat, zonder eigenlijk ook maar iets fundamenteel te veranderen.
3. **Zorg voor veiligheid, in plaats van innovatie:** zij letten op veiligheid, en niet op innovatie, hetgeen hen wordt ingegeven door angst voor slechte investeringen, angst voor een slechte reputatie en angst voor mislukking. Zij beseffen echter niet, dat de keuze voor veiligheid de meest riskante keuze is.
4. **Zet je in voor geleidelijke, in plaats van voor diepe verandering:** zij stimuleren kleine veranderingen, waarvan de uitkomsten voorspelbaar zijn; het overleg en de discussies hierover zijn beheersbaar, en alles blijft controleerbaar, wat beter wordt gevonden dan de chaos van diepe verandering.
5. **Voorkom liever de slechte ontwikkelingen, in plaats van het scheppen van goede ontwikkelingen:** zij zijn banger voor het maken van fouten, dan voor het concentreren van hun aandacht en middelen op nieuwe mogelijkheden.
6. **Download maar liever dezelfde informatie, dan het opzetten van een geheel nieuw operatief systeem:** zij downloaden dezelfde informatie, en gebruiken hetzelfde operatieve systeem, in plaats van het scheppen van een nieuw operatief systeem. Dit laatste zou een verschuiving in het bewustzijn impliceren, welke de weg openstelt voor nieuwe mogelijkheden.
7. **Concentreer op uiterlijke veranderingen, in plaats van op het innerlijke werk:** zij concentreren zich op veranderingen, die alleen de oppervlakte van hun religieuze leven betreffen (grond, gebouwen, financiën, taken en het aantal mensen met leidinggevende functies), en verwaarlozen alles wat onder die oppervlakte ligt: het persoonlijke en het interpersoonlijke transformatiewerk.

De gemeenschappelijke noemer is hier, en waarschijnlijk heeft u dat begrepen, de *angst*. Wanneer communiteiten in een analogische cultuur blijven hangen, terwijl zij zich bevinden in een digitale wereld, dan hebben zij zeer veel moed nodig om zich aan te passen en te veranderen. Neemt u nu een moment om enkele van uw gedachtes op te schrijven in antwoord op de hierop volgende derde vraag.

Hanteert uw communiteit één of meer van de bovenvermelde pogingen, die tot mislukking zijn gedoemd? Welke zijn dit, en hoe begrijpt u dat?

Alhoewel aanpassingen en veranderingen noodzakelijk zijn, zijn alleen pogingen hiertoe niet voldoende, *indien* men werkelijk een wens koestert van verandering. Er is ook een diepere invitatie, een diepere uitnodiging, voor nodig. Om zo'n diepere uitnodiging te verkrijgen, moet ik u eerst het verschil uitleggen tussen verandering en transformatie. Verandering is een uiterlijke gebeurtenis, een nieuw ordening van de dingen en, soms,

een uitnodiging tot transformatie. Maar, zoals de anonieme alcoholisten dat zeggen, “Je kunt veranderen waar je leeft, maar je neemt je levenspatronen met je mee”.

Met andere woorden, wanneer wij alleen de oppervlakte van de dingen veranderen, en het diepere werk verwaarlozen, dan emigreert het oude verhaal naar de nieuwe context. We nemen het mee naar onze nieuwe relaties, naar de nieuwe plaatsen waar we onze taken vervullen, of naar onze nieuwe woonplaatsen. Door de jaren heen, worden we dan vervolgens de gevangenen van de oude verhalen, de oude structuren, de oude denkwijzen en de oude levenspatronen. Dit noemde Freud “de compulsieve herhaling”, en Einstein “het verraad van de ziel”. U kunt dus, met andere woorden, uiterlijke veranderingen doorvoeren, maar dat is niet hetzelfde als een transformatie.

Transformatie is namelijk een innerlijk proces, een reis die de betekenis en het doel van onze levens verplaatst. Deze verplaatst onze levenspatronen en onze levenspraktijk, alsook de structuren die hiervoor de basis vormen. Deze verplaatst ook onze identiteit, en heroriënteert onze ziel in haar uiterlijke uitdrukkingsvorm. Dit is wat Carl Jung bedoelde, toen hij zei: “De grootste problemen in het leven kunnen nooit worden opgelost; ze kunnen alleen maar worden weggewerkt”. Transformatie lost daarom geen problemen op. Het is een rijpingssprong, een ziel waarop de heroriëntatie van ons leven steunt.

Het meest logische voorbeeld is uw beslissing om u bij het religieuze leven aan te sluiten. Dat was méér dan een verandering. Het was een transformatie. U veranderde niet alleen datgene wat u droeg, waar u woonde, of uw titel. U transformeerde uw primaire relaties en toewijdingen, uw levensritme, uw levenspraktijk en dagelijkse gewoontes, uw waarden en levensvisie, uw identiteit, levensbetekenis en levensdoel, en u transformeerde ook uw relatie met God. Het was een ervaring van zielsverplaatsing, die een heel nieuw verhaal in uw leven heeft geopend. Dit is het Paasmysterie, en geen hersenkennis: een levend geloof en experimentele kennis.

Maar elk nieuw begin komt voort uit een beginnend einde. De crisis gaat altijd vooraf aan de transformatie, maar blijft daar niet bij. Een crisis is per definitie een situatie waarin onze capaciteit om te het aan te kunnen, wordt overstegen door de spanningsfactoren waar we mee te maken krijgen. Wanneer we te maken krijgen met een crisis, staan wij voor de keuze om ofwel te *veranderen*, in een poging om de pijn te verlichten, ofwel de pijn te transformeren naar een nieuw begin. Meestal proberen wij te veranderen, door de spanningsfactoren ofwel te reduceren, of onze capaciteiten om deze aan te kunnen, te verhogen. Soms echter, kiezen we de weg die het minst wordt ingeslagen: de weg van *transformatie* die nieuw leven voortbrengt.

Wat gebeurt er nu op begenadigde kruiswegen? Op de andere zijde van uw antwoordformulier, ziet u een tabel met de woorden: “begenadigde kruiswegen” en “diepere invitatie”. Laat dan de linker zijde uw persoonlijke ervaring vertegenwoordigen, en de rechter zijde uw communiteitservaring.

Ik vraag u nu om een moment na te denken over twee soorten transities. De eerste is er een van uzelf, een persoonlijke, levensveranderende transitie uit het verleden of het heden. De tweede is de transitie waar uw communiteit nu mee te maken heeft. Het doel

van deze overweging is om uw aandacht te vestigen op uw persoonlijke ervaring, als een middel om u helpen te waarderen, wat uw communiteit momenteel doormaakt.

We staan allemaal op een punt, waar de grond onder ons zich verplaatst, en we worden op onze knieën gebracht, niet om alleen maar te veranderen, maar om ons te kunnen transformeren. Breng een vorige kruisweg gedurende uw leven in uw herinnering, in het verre verleden, of in een recente tijd. Dat zou een ernstige ziekte kunnen zijn, het verlies van een baan, de dood van een nabij familielid, of van een goede vriend, of een gebroken relatie dan wel een verloren taak, waaraan u zich ten overstaan van God had toegewijd. Noteert u op de linker zijde van het formulier een woord, een zin of een beeld, welke uw persoonlijke kruisweg beschrijft. Breng ook de diepere uitnodiging die daaruit voortkwam in herinnering, en schrijf die op. Ik geef u een moment om zo'n ervaring in uw herinnering te roepen, alsook de diepere invitatie die daaruit voortkwam.

Denk nu na over de transitie die uw communiteit momenteel doormaakt. Hoe zou u deze kruisweg willen beschrijven? Vat deze op de rechter zijde van het formulier samen. Noteer een woord, een zin of een beeld, welke de kruisweg van uw communiteit beschrijft, en wat zou de diepere invitatie, de diepere uitnodiging, daarvan kunnen zijn? Ik geef u een moment. Breng nu zowel uw persoonlijke als uw communitaire ervaringen voor uw geest, en luister naar de beschrijvingen die ik u voorleg, van dingen die gebeuren op deze begenadigde kruiswegen, en naar de diepere invitaties die deze dan vervolgens kunnen aanbieden.

De Anonieme Alcoholisten noemen deze ervaringen "het aanraken van de bodem", het punt waarop wij worden gedwongen om toe te geven, dat we zitten met een ernstig probleem, waarvoor wij hulp nodig hebben. Het is dan niet de tijd om de handdoek in de ring te gooien, maar om te erkennen, dat we onszelf alleen niet kunnen genezen, of een nieuwe deur naar de toekomst kunnen openen. De mensen met een christelijk geloof

noemen dit “een donkere nacht van de ziel”. Voor communiteiten, en in ons persoonlijk leven, kan dit een “begenadigde kruisweg” zijn.

Alhoewel een begenadigde kruisweg een pijnlijke plaats is, kan het tegelijkertijd ook een diep bevrijdende plaats zijn, wanneer wij deze toelaten. Het kan een vluchtplaats zijn, waarop wij “het juk op onze schouders nemen” (zie: Mt. 11, 29). Hoe pijnlijk het ook is, op een begenadigde kruisweg ontstaat een gevoel van bevrijding en diepgang, wanneer wij er vanaf zien om ons eigen lijden te ontkennen, of daartegen te vechten. Het werkt bevrijdend voor ons, en voor de communiteit, wanneer wij al het onnodige lijden laten gaan, dat voortkomt uit onze overspannen en kleinzielige pogingen om ons vast te houden aan wat niet langer werkt, en om te controleren wat voor ons niet meer controleerbaar is, en onszelf daarvoor te verloochenen, te beschuldigen, en ons hiervoor te schamen; en datzelfde ook te doen ten aanzien van anderen.

Alhoewel een begenadigde kruisweg een pijnlijke plaats is, kan het tegelijkertijd ook een diep bevrijdende plaats zijn, wanneer wij deze toelaten.

Wanneer wij de bodem aanraken, beginnen we te begrijpen wat écht werkelijk is, zij die er voor ons zijn en zij die er niet voor ons zijn, en zij die in ons geloven, en niet in ons geloven. Wanneer we de bodem aanraken, en eindelijk die hand vastpakken die ons wordt toegestoken, dan gaan we vragen stellen, waarop geen onmiddellijke antwoorden kunnen worden gegeven, maar waarop antwoorden moeten worden gevonden. Met onze houding van ‘laten gaan’, kunnen we beginnen te luisteren, en zelf naar die antwoorden gaan zoeken. We kunnen dan die zachte stem gaan horen, die ons een diepere invitatie toefluistert (1Kon. 19, 11-13). De Kelten noemen dit een “dun” tijdsgewricht, ofwel een plaats waar de afstand tussen de twee werelden van hemel en aarde maar heel klein is. In haar boek “*The Soul’s slow ripening*”, noemt Christine Paintner dit de “drempeltijd”, een tijd waarin we ons bewegen van de ene tijd, en van het ene bewustzijn, naar het andere. Het is een plaats waar we “een dieper contact kunnen krijgen met het Goddelijke”.[2]

De genade bloeit in elke hoek en spleet van de schepping, maar nergens zijn wij ons zo bewust van haar aanwezigheid, en ontvankelijk voor haar wegen, dan wanneer wij ons bevinden op zulke kruiswegen. De genade komt geboden en ongeboden, of wij er ons nu van bewust zijn of niet. Wanneer wij, individueel of als communiteit, op een kruisweg zijn aangekomen, dan holt de pijn die wij daar moeten verdragen ons uit. Wij worden geleegd van alle overmoed, en ontdaan van onze zelfverdediging. Juist op deze plek, in de diepe stilte van ons zielsonderzoek, komen wij oog in oog te staan met de delen van onszelf, die wij verworpen, verborgen voor onszelf, en verborgen voor hen waarvan wij hielden. Hier, op deze kruiswegen, vindt de genade haar weg in elke hoek en in elke spleet van ons 'zijn'.

Een begenadigde kruisweg, voor individuen en communiteiten, is een plaats waarop God ons voortdurend plaatst voor keuzes tussen leven en dood. God wenkt en smeekt ons om voor het leven te kiezen, maar wij maken uiteindelijk altijd zelf de keuzes. De religieuze communiteiten bevinden zich nu op een begenadigde kruisweg, een drempel tussen wat was en wat nog moet komen. Hier, op deze begenadigde kruisweg, ligt een *diepere invitatie*: *kies voor het leven* opdat uw afstammelingen mogen leven. *Kies voor het leven* opdat u voller mag gaan leven, in elke tijd die u heeft achtergelaten. *Kies voor het leven* opdat u zult mogen deelnemen aan de transformatie van het religieuze leven en van ons Aardse Huis, waarmee wij Christus in onze wereld brengen.

Gedurende elke crisis, op elke begenadigde kruisweg, is er een diepere invitatie. Kijk nog eens naar wat u opschreef als uw begenadigde kruisweg en haar diepere invitatie. Ik geef u een moment om verdere overwegingen die mogelijkerwijs in u opkomen, te noteren.

Welke is uw begenadigde kruisweg en de hieruit voortkomende diepere invitatie?

Het Goddelijke Paasmysterie van de transformatie ligt buiten ons begripsvermogen, maar vindt zeker niet plaats zonder onze actieve deelname. Terwijl hij in een gevangeniscel zat, schreef de jonge Martin Luther King Jr.: "De menselijke vooruitgang beweegt zich nooit voort op de wielen van het onvermijdelijke; deze komt voort uit de onvermoeibare inzet van mannen (en vrouwen) die werkers in de wijngaard willen zijn van God". Je kunt ofwel je toekomst proberen te plannen, ofwel de voorwaarden scheppen voor de genade die voor je bemiddelt. Om het eerste te doen, moet je veronderstellen hoe de toekomst zal zijn. Om het laatste te doen, moet je leren hoe je met de genade moet samenwerken, en het innerlijke zielswerk van transformatie verrichten.

Niet ver van de plek waar mijn dochter Kelly ooit woonde, is er een plaats die 'Death Valley' heet. 'Death Valley' is de warmste en meest onherbergzame plaats van de Verenigde Staten. Er groeit niets, omdat het er nooit regent. Vandaar ook haar naam. Maar bij zeldzame gelegenheden, tegen alle waarschijnlijkheden in, regent het in 'Death Valley'. En als het regent, dan bedekt zich het hele gebied van 'Death Valley' met bloemen, een fenomeen dat "superbloesem"wordt genoemd. Het vertelt ons, dat 'Death Valley' in werkelijkheid niet dood is. Zij slaapt. Meteen onder de barre oppervlakte van 'Death Valley', bevinden zich de 'zaden der mogelijkheden', die wachten op de juiste levensvoorwaarden, om tevoorschijn te kunnen komen. Met andere woorden, *wanneer de voorwaarden voor organische systemen juist en gunstig zijn, is het leven onvermijdelijk. En dat gebeurt steeds weer*.

Wanneer je denkt je toekomst vorm te kunnen geven, zou het kunnen helpen om een benadering te hanteren, die voortkomt uit de principes van het boerenbedrijf. Nu ben ik zelf nooit boer geweest, maar ik weet er voldoende van om te erkennen, dat het boerenbedrijf, zoals de menselijke groei en transformatie, geen liniair of mechanisch proces is. Het is een organisch en geleidelijk opkomend proces. En je kunt de uitkomst van een organisch proces noch voorspellen noch sturen. Net als in het boerenbedrijf, is alles wat je kunt doen het scheppen van de beste voorwaarden waaronder het leven kan opbloeien; verdeel de zaden, en laat God de rest doen.

Waaruit bestaat het innerlijke transformatiewerk, dat de voorwaarden helpt te scheppen, opdat de genade aan het werk kan gaan, en het leven laat opbloeien? In mijn werk met religieuze vrouwen en mannen, afkomstig uit verschillende culturen, heb ik hen een benadering aangeboden, die zich baseert op de principes en de processen van transformatie. Het is een middel tot samenwerking met de genade, dat ik heb beschreven in mijn boek "*Graced Crossroads*"(begenadigde kruiswegen).[3] Ik kan dit hier niet in detail gaan beschrijven, maar ik geef u hiervan nu een samenvatting. En u heeft nu ook uw eigen indrukken opgeschreven.

Ik geef u de volgende dynamische elementen die, eenmaal samen geweven, samen de sleutelprocessen vormen voor persoonlijke en communitaire transformatie:

1. Verplaatsingen in het geweten: het scheppen van een nieuw verhaal.
2. Het terugroepen van de innerlijke stem: de zetel en de ziel van alles wat leeft.
3. Verzoening en bekering: de schoot van onze wording.
4. Experimenteren en leren: het handelen op onze weg naar een nieuwe wijze van 'zijn'.
5. Transformerende innerlijke visitatie: het luisteren naar onze diepste verlangens.

Deze vijf dynamische elementen omvatten het noodzakelijke innerlijke transformatiewerk, de wijzen van samenwerking met de genade, en een aantal instructies omtrent het scheppen van voorwaarden voor het ontstaan van nieuw leven. Waar deze processen in uitmonden, en wat dit innerlijke werk van ons vraagt, is precies het thema van deze bijeenkomst: onze bereidheid om onze eigen afweer te laten varen, om onze kwetsbaarheid te omarmen, waarbij wij op radicale wijze afhankelijk worden van de genade van God. Dit vraagt van ons, dat we onze maskers afzetten, en in volheid de volledige betekenis omarmen van het 'menselijk zijn', en dus niet alleen maar onze vreugdes en talenten, maar ook onze zwakke kanten, onze broosheid en onze ruwe emoties.

Dit pad naar diepe verandering en transformatie wordt niet , zoals ik al zei, ingeslagen vanuit een gevoel van wankelmoedigheid. Er is moed voor nodig om uitsluiting te riskeren, omdat we onze harten openstellen en onszelf willen delen met anderen. Er is moed voor nodig om ons over te geven, en om mensen en plaatsen te laten gaan, waar we eerder van hielden, een manier van leven op te geven die we zozeer koesterden, om aldus de weg in te kunnen slaan naar nieuw leven. Er is moed nodig voor verzoening, voor donatie en voor het zoeken naar vergeving, en om onze diepste verlangens te volgen, terwijl we daarbij het verzet van onze familie en communiteit hiertegen moeten weerstaan. En voor de communiteiten die ervoor kiezen om dit pad te volgen, om met deze Exodus aan te

vangen, zijn er leiders nodig die moedig hun kwetsbaarheid omarmen, en hun leden erbij helpen om ditzelfde te doen..

Moed is natuurlijk niet de afwezigheid van angst, maar de bereidheid om te handelen in aanwezigheid daarvan. Het sleutelwoord tot moed is het hart; voor moed is een hart nodig. We moeten de mythe en de mannelijke normen opzij zetten, die ons vertellen dat kwetsbaar zijn een zwakke karaktertrek is. Op een of andere wijze, geloven we in de mythe dat leiders over een onwankelbare kracht beschikken, om professioneel te werk te gaan, en zichzelf opsluiten in zekerheden, waarbij zij elke emotie die dit beeld zou kunnen verloochenen, verbergen. Er wordt van hen verwacht, dat zij zich wapenen tegen krenkingen en afwijzingen, en dat zij koel en kalm blijven, ook wanneer zij dit innerlijk niet zijn. Zij moeten altijd verstandelijk spreken en hun hart verbergen. Dit is krankzinnig en dodelijk!

Kruislings uitgevoerde culturele studies over het leiderschap tonen overvloedig aan, dat de belangrijkste kwaliteiten van een leider zijn, dat hij of zij standvastig, eerlijk, echt en betrouwbaar is. Een geloofwaardig leider beschikt over voldoende moed om mislukking durven te riskeren of te worden beschouwd als een dwaas, om een hoger doel te mogen bereiken. Is dat nu niet juist wat uw stichters en stichteressen deden? Hoe kun je een geloofwaardige leider zijn, als je niet standvastig, eerlijk, echt en betrouwbaar bent, iemand die zijn of haar gaven en talenten op genereuze wijze deelt, maar ook zijn of haar zwakke kanten, broosheden en gevoelens?

Mensen hebben leiders nodig die mededogend, en niet alleen maar intelligent, zijn; en ook empathisch, en niet alleen maar slim; betrouwbaar en benaderbaar, en niet hooghartig of afstandelijk. We hebben leiders nodig, die ons inspireren, vanwege hun menselijkheid en niet ondanks hun menselijkheid. Was dit niet hetgeen wat Jezus voor ons deed? Hij droeg geen wapenschild voor zijn hart, en had een “dikkere huid”, die ook aan leiders wordt aanbevolen. Hij verborg zich niet voor anderen, en sprak niet vanuit een preekstoel. Hij was rechtvaardig voor ons, en helemaal kwetsbaar, Hij riskeerde alles, en was volstrekt Goddelijk in Zijn menselijkheid. Is dit niet de reden, dat wij worden geïnspireerd door de levens van Nelson Mandela, Moeder Theresa, Mahatma Gandhi, Theresa van Avila, Martin Luther King, Dorothy Day en Oscar Romero? Worden wij niet juist daardoor bewogen, wanneer we luisteren naar de Dalai Lama, Greta Thunberg, Desmond Tutu, Amanda Gorman, Thich Nhat Hanh, Malala Yousafzai, en alle anderen die ons hun uiterste passie en aanwezigheid schonken, alsook hun nederigheid en menselijkheid?

Het omarmen van onze kwetsbaarheid is een paradox, zoals zoveel Bijbelse Raden. De letterlijke interpretatie hiervan klinkt dwaas. De wijsheid ervan ligt, voor hen die ernaar luisteren, onder de oppervlakte. “Want als ik zwak ben, dan ben ik sterk” (2Kor. 12, 10). “Zo zullen de laatsten de eersten en de eersten de laatsten zijn” (Mt. 20, 16). “Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen. Maar wie zijn leven verliest om Mijnentwil zal het vinden” (Mt. 16, 25).

Het omarmen van onze kwetsbaarheid, terwijl wij leven in de volheid van onze menselijkheid, met onze harten wijd opengesteld, is datgene wat ons transformeert. De enige mensen die deze kwetsbaarheid niet ervaren, zijn zij die verstoken zijn van

empathie en compassie. Zij die hun kwetsbaarheid omarmen, kennen de schoonheid en de creatieve potentie hiervan; zij weten, dat kwetsbaarheid ons menselijk maakt, de kracht heeft om te genezen, en harten transformeert. Zij hebben ontdekt, dat wij gevoelens van angst, schaamte of schuld niet op selectieve wijze kunnen verbannen, zonder onze vreugde, liefde en compassie uit te doven. Zij die de kwetsbaarheid in zichzelf omarmen, kunnen deze ook bij anderen omarmen. Ik geef u enkele momenten om uw overwegingen op te schrijven naar aanleiding van de volgende vraag.

> ***Het omarmen van uw kwetsbaarheid is de sleutel tot ons innerlijke transformatiewerk. Op welke wijzen omarmen u en uw communiteit de eigen kwetsbaarheid, en zetten zij zich in voor de innerlijke transformatie?***

Samenvatting

Er is sprake van een grote ommekeer in ons Aardse Huis. De oude verhalen zijn aan het verbrokkelen, terwijl nieuwe verhalen opkomen. Er is geen weg meer terug naar hoe de dingen eerder waren. We staan nu op een begenadigde kruisweg, en we staan voor een keuze. We kunnen hierop angstig reageren door de bekende weg van de minste weerstand te gaan volgen, of we kunnen wakker worden, en een moedig antwoord hierop geven, op zoek naar een vertrouwd pad uit een vroegere tijd.

Het is makkelijk om in een tijd als deze, waarin de uitdagingen zo enorm, complex en snel veranderend zijn, de moed te verliezen. Gedurende één van de donkerste momenten van mijn persoonlijke kruiswegen, bekende ik aan mijn vrouw Beth, dat ik mij geen hoop meer kon permitteren, omdat ik de pijn van de teleurstelling niet meer verdroeg. Beth omarmde mij, en zei: "Ik zal de hoop voor jou dragen". Nooit eerder voelde ik mij zo bemind. Hoop op een nieuw leven ligt niet besloten in uw capaciteit om nieuwe leden aan te trekken, of uw overlevingstijd te vergroten. Het ligt besloten in de harten van de bestaande leden, want anders is er helemaal geen hoop.

Draag de hoop voor elkaar, voor de leden die niet meer hopen, en voor onze wereld waar een tekort is aan hoop.

De wereld heeft niet alleen uw hoop nodig, maar ook uw actieve deelname als actoren van transformatie. Wat is nu nog meer nodig dan *vlees geworden wijsheid* in een wereld die in toenemende mate wordt losgekoppeld van de waarheid, die wordt gehypnotiseerd door de media, en gemanipuleerd door politici die alleen maar met zichzelf bezig zijn. Wij hebben uw *mededogende aanwezigheid* nodig in een gewonde wereld, die zo vatbaat is voor schaamte en verwijt en voor het aanwijzen van zondebokken. Wij hebben modellen nodig van *levende communiteiten* in onze wereld waarin we meer geïnteresseerd lijken te zijn in het bouwen van muren, dan in het bouwen van bruggen. Wie is er nu meer nodig dan u, die de *Evangelische waarden met u meedraagt* van liefde, vriendelijkheid, insluiting, uitwisseling, vergeving, genezende gerechtigheid en genade, in een wereld die zó gepolariseerd is, en zó vatbaar voor geweld?

Thomas Merton vertelt ons, dat de genade ons wordt gegeven in verhouding tot hoe goed "wij ons uitrusten om deze te ontvangen".[4] We moeten alleen maar de voorwaarden scheppen om de genade voor ons te laten werken, en onszelf gereed maken om deze te

ontvangen. Om dit in een communiteit te kunnen realiseren, moeten we ons niet alleen inzetten voor organisatorische veranderingen, maar daarnaast tevens ervoor kiezen om het *persoonlijke en interpersoonlijke* zielswerk van de transformatie te omarmen. Er moet worden toegegeven, dat dit persoonlijke en interpersoonlijke zielswerk veel vuiler, grondiger en pijnlijker is dan de organisatorische veranderingen, en dat is dan ook precies de reden, dat de meeste religieuze groepen hier nog niet toe zijn overgegaan, en het zelfs afhouden. Maar toch zijn de leden en de communiteiten die zij creëren, het hart en de ziel, de lijm die alles bij elkaar houdt. Wanneer u zich niet wil concentreren op persoonlijke en communitaire transformatie, *wat zult u dan hebben, en wie zult u dan zijn, bij de voltooiing van al uw organisatorische veranderingen*?

De transformatie is geen bordspel, en wordt ons niet aangereikt in een doos met een handleiding. Deze vindt niet plaats als resultaat van een lange en belangrijke toespraak en/of workshopbijeenkomsten. Deze past niet keurig in kunstmatige tijdschema's, zoals die worden gebruikt bij de aanstelling van religieuze leiders en bij het houden van kapittels. Het is geen strategisch plan. In deze zin, is het meer een pelgrimstocht dan een plan, een pelgrimstocht naar het soort mensen wat u dan zult gaan worden, en dus geen poging om een of andere superieure visie te ontwikkelen. Indien u een strategisch plan wilt, overweeg en overdenk dan wat God zou kunnen doen glimlachen, en voer dat dan uit. Dat is dan uw strategisch plan.

Transformatie is een voortgaand conversieproces, een bekeringsproces, dat plaatsvindt in de tijd als het resultaat van onze moed, onze creativiteit en ons doorzettingsvermogen. Het verrichten van dit zielswerk vraagt van ons, dat we onze kwetsbaarheid omarmen, toegeven dat ook wij menselijk zijn, gezegend en gebroken, en dat wij stoppen met de krankzinnigheid om alleen vanuit onze hoofden te spreken. We moeten een gezamenlijk front vormen, en deze individualistische dwaasheid afwijzen. Niemand handelt alleen. De oude Afrikaanse taal *Ubuntu*, leert ons: een persoon is een persoon via andere personen; mijn menselijkheid is opgenomen, is gebonden, op onontwarbare wijze, aan die van jullie. We moeten ons er steeds aan herinneren, dat we tot elkaar behoren, en dat we voor elkaar zijn geschapen. Moeder Theresa zei eens: "Wanneer wij geen vrede voelen, komt dat, omdat we elkaar vergeten zijn".

Het is nu tijd voor beschouwing en overweging, en juist gedurende deze tijden van beproeving, worden wij getest, getest in onze ziel. Nu zullen we ontdekken, hoe groot of klein ons hart is, hoe genadevol wij zijn, en hoe zorgzaam, en ook hoe gelovig en trouw, en hoe verantwoordelijk we ook nu nog moeten zijn. Ik bid, dat we allemaal de kracht ontvangen om ons eraan te herinneren, dat het leven breekbaar is. We zijn allemaal kwetsbaar. We zullen allemaal, op een zeker punt in ons leven, struikelen en vallen. Dit moeten we in ons hart sluiten: wat wij kregen, ontvingen, is heel speciaal; het kan ook van ons worden afgenomen, en wanneer het van ons afgenomen wordt, dan zal onze ziel worden getest. Gedurende die tijd, en met die pijn, zullen we worden uitgenodigd om diep in onszelf te kijken, het oude pad gaan volgen, en rekenen op onze Liefde, die ons hier doorheen trekt.

In tijden van transitie, wanneer elke hoop lijkt te verdwijnen, wordt de scheiding tussen het gewone dagelijkse leven en de Goddelijke aanwezigheid dun, en is de genade in ruimere mate aanwezig. Hier, op de begenadigde kruiswegen, wacht op ons een *diepere*

invitatie, een diepere uitnodiging: te luisteren naar de lokstem, en God lief te hebben, een lokstem die je oproept om te kiezen voor het leven, en niet voor jezelf, voor onszelf, maar voor allen aan wie wij onze liefde verkondigen, onze afstammelingen, en toekomstige generaties. De wereld heeft u nu nodig als desem, als zout, als een stof waarmee God de wereld kan transformeren. Uw leeftijd, uw taken of uw levensomstandigheden spelen hierbij geen rol, want u kunt een aanwezigheid zijn, die transformeert.

Laat mij u opnieuw vragen: waarnaar bent u op zoek? Een transformatiereis is bestemd voor hen die moedig genoeg zijn om te luisteren, en te antwoorden op de diepere invitatie. Deze is voor hen die, door het omarmenvan hun kwetsbaarheid, en door het volbrengen van hun innerlijke werk, kunnen leren om genadevol samen te werken, en deel te nemen aan dit Goddelijke Mysterie van transformatie. Zij die op deze wijze deelnemen, zullen in de gelegenheid worden gesteld, om niet alleen zichzelf te transformeren, maar ook het hoofd te bieden aan de nood waarin het religieuze leven nu verkeert, en aan een nieuwe wereld in beweging. Zij zullen hun stempel mogen drukken op deze grote ommekeer, en een nieuwe pagina mogen toevoegen aan de voortgaande geschiedenis van de schepping.

Ik dank u voor de eer van uw aanwezigheid.

"***Sta op de kruiswegen, en kijk".***
Waarnaar bent u op zoek, en welke is de weg waarop u loopt?

1 Thomas L. Friedman, The World Is Flat : A Brief History of the Twenty-First Century, 1st further updated and expanded hardcover ed. (New York: Farrar, Straus and Giroux, 2007).

2 Christine Valters Paintner, The Soul's Slow Ripening : 12 Celtic Practices for Seeking the Sacred, (Notre Dame: Sorin Books,, 2018). p.1.

3 Ted Dunn, Graced Crossroads: Pathways to Deep Change and Transformation (St. Charles, MO: CCS Publications, 2020).

4 Thomas Merton, The Ascent to Truth, A Harvest/Hbj Book (New York ; London: Harcourt Brace Jovanovich, 1981), p.5.

DE SPIRITUALITEIT VAN DE SYNODALITEIT

Sr. Nurya Martínez-Gayol, ACI

Nurya Martinez-Gayol Fernández is een zuster van de Congregatie van de Dienstmaagden van het Heilig Hart van Jezus. Zij werd geboren in Oviedo (Asturias-Spanje), en zij bezit een universitaire graad in scheikunde en natuurkunde.
Zij studeerde theologie aan de Pauselijke Universiteit van Salamanca, en behaalde een universitaire graad in de dogmatische theologie aan de Universiteit van Deusto (Bilbao). Zij behaalde haar doctoraat in de dogmatische theologie aan de Gregoriaanse Universiteit te Rome, en haar proefschrift droeg de titel "de glorie van God in Ignatius van Loyola - Gloria de Dios en Ignacio de Loyola" (Madrid, 2005)

1. Wat bedoelen wij wanneer we spreken over spiritualiteit?

- Spiritualiteit: een kwaliteit die verbonden is aan de geest (etymologie).

Volgens haar etymologische oorsprong,[1] is *spiritualiteit* een kwaliteit die is verbonden aan de geest, en dus de gesteldheid en de aard van al wat geestelijk is.

- Spiritualiteit is een bron van leven.

Woordenboeken vertalen "geest" met "vitale adem". Omdat de lucht die ons omsluit, en die we inademen, fundamenteel is voor het leven van elke mens, van elke persoon; het is de levensbron die ons bestaan mogelijk maakt. Aldus kunnen we zeggen, dat spiritualiteit aanwezig is als een levengevend principe in het bestaan van elk mens, en als een wijze om het diepste deel van ieders leven te verbinden met die "levensbron", of met "het Andere" waardoor wij de transcendentie ervaren. Voor ons is die levensbron uiteraard God (Zijn Geest).

- Spiritualiteit als een sociale scholing.

Spiritualiteit maakt ons diep ervan bewust, dat het leven "samen bestaan" is, en dat leven dus "communie" is. Het verbindt ons niet alleen met onze "levensbron", maar ook met anderen. Om die reden is het relationele aspect van vitaal belang in elke spiritualiteit.

Aldus, werd spiritualiteit gedefinieerd als de sociale vaardigheid om zorg te dragen voor

relaties op alle niveaus, en om een compleet en betekenisvol leven te bevorderen.

- Spiritualiteit als motivatie.

De spiritualiteit van een persoon is, en vormt, het diepste deel van zijn of haar bestaan; deze betreft zijn of haar motivaties, idealen en passies. *"Spiritualiteit is de motivatie die levensprojecten en –toewijdingen penetreert*" (Segundo Galilea). Als gevolg daarvan, is het iets dat te maken heeft met de wortels die iemands persoonlijke leven en fundamentele relaties, intenties en activiteiten bepalen. We zouden kunnen zeggen, dat spiritualiteit iemands persoonlijke manier van leven bepaalt.

- Spiritualiteit als een framewerk voor de geest, een inspiratie voor de activiteiten van een persoon of van een communiteit.

Omdat het toch ook een communitaire werkelijkheid is, kan het worden gedefinieerd als het bewustzijn en de motivatie[2] van een groep, van een volk.[3]

De spiritualiteit van een subject, van een groep of van een volk, bepaalt hun manier van zijn en hun relatie met de totale werkelijkheid, en met de transcendente en historische dimensies.

Indien wij meer willen weten over 'hun' "spirituele leven", dan moeten wij informatie inwinnen over hun beoefening van stilte, gebed en contemplatie, maar ook over hun sociale en burgerlijke leven, hun sociaal-politieke toewijding, hun omgang met geld en tijd, hun toewijding aan het werk en hun eerlijkheid in het werk, alsmede over de wijze waarop zij naar levensgeluk zoeken, en pijn aanvaarden, hoe zij hun dagelijkse leven invullen, enz.

De spiritualiteit moet worden ingekaderd in al deze met elkaar verweven perspectieven. Elke dimensie ervan is meebepalend, en wordt gezamenlijk bepaald door alle andere dimensies.

- De Geest brengt ons ertoe om de werkelijkheid op ons te nemen. De noodzaak tot overdenking.

De christelijke spiritualiteit is een wijze om volgens het Evangelie te leven, met de kracht van de Geest. Deze geeft ons daarom tevens de wijze om die werkelijkheid te begrijpen, en om hiermee om te gaan. Juist dit zuivere handelen van de Geest zet ons er aldus toe aan, om met een specifieke opstelling de werkelijkheid op ons te nemen.

Hieruit volgt, dat wanneer wij "de spiritualiteit opvatten als een framewerk van de Geest, WAARMEE WIJ DE WERKELIJKHEID AANGAAN, EN DEZE OP ONS NEMEN, en daarmee de geschiedenis waarin wij leven, met al haar complexiteit, we onszelf de vraag mogen stellen *welke geest en opstelling de juiste is, en welke niet de juiste is, op elk moment in de geschiedenis*".[4] Hieruit volgt het belang van de *overdenking* "als instrument of bemiddeling.

In ons geval is de spiritualiteit dus de geest waarmee wij de werkelijkheid, waarin wij leven en waartoe wij worden gezonden, op ons nemen, en dat is die van de *Missio Dei*. En de overdenking is aldus het instrument dat ons in staat stelt om deze geest of opstelling te harmoniseren met de "Geest van God" die ons bij deze onderneming leidt.

In werkelijkheid, waren de verschillende spiritualiteiten die zijn opgekomen gedurende het leven van de Kerk, en die zich hebben geconcretiseerd in verschillende vormen van religieus leven en in vele religieuze families, precies dat: zij werden door de Geest, op de een of andere wijze, geleid naar een levenswijze "om de werkelijkheid op zich te nemen", in antwoord op de noden in de loop van de geschiedenis.

Op basis van dit concept, betekent het stellen door onszelf van de vraag welke spiritualiteit we bezitten, het onszelf stellen van de vraag 'welke spiritualiteit ons in het dagelijkse leven beweegt, met welke geest we de werkelijkheid hier en nu aangaan, en met welke geest we de Missio Dei aangaan'.

Nu zal dit een centrale vraag voor ons worden, ook om geleidelijk aan een indruk te krijgen van wat het betekent om te spreken over een synodale spiritualiteit. Verder maakt ons dit in toenemende mate bewust van de eisen die deze interpretatie van "spiritualiteit" aan ons stelt, en dus ook aan onze levens, terwijl wij "de werkelijkheid op ons nemen", en daarmee "de verantwoordelijkheid op ons nemen en dragen"[5] over de geschiedenis, over de werkelijkheid, over sociale, politieke, economische en religieuze problemen, enz. En dus ook over onze concrete multiculturele situatie, in het "hier en nu" van de synodaliteit.

Aldus openbaart de spiritualiteit zich als een levenspad, een ervaringspad, een pad van beoefening, een menselijk en Goddelijk pad dat alles omarmt wat menselijk is (lichaam, gevoelens, cultuur, maatschappij...); het neemt ook de verantwoordelijkheid over zichzelf op zich , en draagt de verantwoordelijkheid om zich te oriënteren op haar eindbestemming in God.

2. Synodaliteit: een meervoudige term

De Internationale Theologische Commissie (ITC) beschrijft synodaliteit als de drievoudige constitutionele dimensie van de Kerk,[6] welke zich beweegt tussen het meest externe en concrete niveau en het meest essentiële niveau. Op de eerste plaats omvat synodaliteit bepaalde occasionele gebeurtenissen, die wij synodes zullen noemen, die worden bijeengeroepen door de bevoegde autoriteiten. Op de tweede plaats wijst het woord op de *kerkelijke structuren en processen* die ten dienste staan van de overdenking. En tenslotte is de meest essentiële betekenis ervan gebonden aan de bijzondere stijl die het leven en de missie van de Kerk kwalificeert. En dit is de betekenis, waarin wij het in deze presentatie gaan gebruiken.[7]

We kunnen onmiddellijk de relatie tussen de dimensies van "spiritualiteit"-een wijze om de zorg over de werkelijkheid op zich te nemen - en "synodaliteit" - een bijzondere stijl die het leven en de missie van de Kerk kenmerkt – aanvoelen.

Synodaliteit omschrijft een levens- en handelswijze die de kerkelijke gemeenschap definieert in haar *ad intra* en *ad extra* relaties. Bovendien stelt de etymologische betekenis van het woord synode[8] ons in staat om het te interpreteren als: "samen op de weg lopen".

Daarom hanteren wij een bijzondere wijze van "samen lopen" als Kerk (synodaliteit), zodat wij meer en beter in staat zijn om de zorg over de wereld (spiritualiteit) "op ons te nemen". Dit is de kern van de synodale spiritualiteit: de zorg op zich nemen over de werkelijkheid, over de wereld, over de *Missio Dei*, samen de weg vervolgen.

> Hoe nemen wij de zorg over onze wereldsituatie "op ons", zodat deze zorgname synodaal is, zodat hierbij die bijzondere stijl wordt gehanteerd, die ons kerkelijke leven en onze missie kenmerkt, en wat "samen lopen" impliceert?

Ik zal nu enkele factoren identificeren, die mij erg belangrijk lijken, in deze periode van het kerkelijk leven, en die deze synodale spiritualiteit kenmerken.

3. Vijf kenmerken van een synodale spiritualiteit die kwetsbaarheid omarmen

a) Een spiritualiteit van luisteren

De synodale spiritualiteit moet een spiritualiteit zijn van luisteren, omdat het eerste wat we moeten doen om "de zorg over de wereld op ons te nemen" "ernaar luisteren" is, en "luisteren naar onszelf". We kunnen altijd luisteren! Er is altijd wel iemand waarnaar moet worden geluisterd!

Luisteren is "beslissend", omdat het een van de grootste behoeftes is in de menselijke levenservaring: "een ongelimiteerd verlangen om gehoord te worden" (Paus Franciscus); en dat is moeilijk, want geen enkele wijze van luisteren wordt doorgaans als voldoende ervaren – we moeten goed luisteren, met aandacht voor hen waarnaar we luisteren, met aandacht voor naar wat we luisteren, en hoe we luisteren.

De Bijbel herinnert er ons voortdurend aan, dat luisteren méér is dan een vocale perceptie, en dat het is verbonden met de dialoog tussen God en de mensheid. De hele Torah is gebaseerd op een voorafgaande Beschikking: "Luister dan, Israël" (de "Shema")(Deut. 6, 4). Het initiatief gaat altijd uit van God die tot ons spreekt; en wij antwoorden, op de eerste plaats, door te luisteren. Toch wordt dit luisteren in laatste instantie mogelijk gemaakt door Zijn Woord, dat voortkomt uit Zijn Genade.

Deze waarheid is zo groot, dat St. Paulus bevestigt: "Zo ontstaat dan het geloof door de prediking", en dus door het luisteren (Rom. 10, 17). In laatste instantie betekent geloven, "het zien van wat geboren wordt uit het luisteren". Aldus is voor de Bijbel het horen – het luisteren – belangrijker dan het zien. Waarom?

De handeling van het zien, is in hogere mate opleggend. Het oog is het orgaan waarmee de wereld wordt bezeten en gedomineerd. Door het oog wordt de wereld "*onze wereld*",

en wordt aldus door ons onderworpen. Wij definiëren en omschrijven de werkelijkheid. De ziener komt in de verleiding om zichzelf op te leggen aan al datgene wat hij contempleert, en dus om er bezit van te nemen, op basis van het begrip wat hij er op dat moment van heeft; en hij beoordeelt het op basis van de uiterlijke schijn. De relatie tussen de ziener en datgene wat hij ziet (het geziene), is een objectieve relatie.

Horen en luisteren maakt het mogelijk om zich met de werkelijkheid te relateren op een geheel andere wijze. Op de eerste plaats, omdat we objecten niet kunnen horen; we kunnen alleen horen, wat zij communiceren, hun ontwikkeling, hun realisatie, hun handelingen ... Bovendien, "*kunnen we noch bepalen, noch controleren*" wat we gaan horen.

Het geluid, de stem ... "*de roeping*", komt, arriveert, overvalt ons, verrast ons ... in zekere zin kunnen wij ons niet verdedigen tegen de komst hiervan. Wat via het oor binnenkomt, legt zich op aan de luisteraar. Het verrast hem onverwacht, en hij kan vrijwel niets doen om de komst ervan te voorkomen.

De synodale spiritualiteit moet een spiritualiteit zijn van luisteren, omdat het eerste wat we moeten doen om "de zorg over de wereld op ons te nemen" "ernaar luisteren" is, en "luisteren naar onszelf".

Alleen door "*het niet willen luisteren"*, door "*het opzetten van dovemansoren*", zou het mogelijk kunnen zijn om "*luisteren"* te voorkomen. Maar alleen door het zien van datgene wat wordt geboren (voortkomt) uit het luisteren, zijn we in staat om te zien met een innerlijke blik en met geloof.

God openbaart zich door een vrije communicatie, en Hij openbaart zich via de werkelijkheid, via gebeurtenissen, en via anderen die namens Hem spreken. Ons wordt alleen gevraagd om te "luisteren", zodat we "onze geest en opstelling" kunnen plaatsen in harmonie met Zijn Geest.

Dit luisteren – heb ik reeds gezegd – is veeleisend. Deze vraagt om een opstelling die begint met "leegmaking", en dus met "leging", het scheppen van ruimte, door het verlaten van "mijn eigen liefdes, verlangens en belangen" [*SE* 189], en de bereidheid om te ontvangen. Met welk doel? Opdat ik datgene kan verwelkomen, wat de andere persoon

mij zegt, zonder te luisteren naar mijzelf, zonder datgene wat hij of zij mij zegt, te verdraaien, zonder het te interpreteren voordat het mij van binnen raakt, zonder dat ik er zelf bezit en controle over wil nemen, of denk dat ik het al weet, waardoor ik dus geheel ontoegankelijk blijf voor welke nieuwheid of verbazing dan ook. Ik leeg mij dus ook van mijn vooroordelen, van mijn eigen polarisatie, en ben ertoe bereid om een vrije ruimte te scheppen, waarin niets wordt opgelegd, en waarin een afwachtende houding wordt aangenomen.

Er kan geen sprake zijn van echt luisteren zonder hoop, zonder dat iets van de ander, waarnaar ik luister, wordt verwacht, … dus zonder "mijn verwachtingen, verlangens en vragen …" te verhullen, … en zonder absolute prioriteit te geven aan degene van wie het woord afkomstig is. Daarom genereert luisteren ook hoop "in de anderen" die voelen dat er naar ze wordt geluisterd, en die voelen dat iemand iets van ze verwacht, iemand die in hen gelooft, en hen daarom waardigheid toekent. Luisteren is de erkenning van anderen, en heeft daarom betrekking op hun waardigheid.

Dit is misschien wel één van de belangrijkste aspecten in het synodale leven van de Kerk, en in al onze bijeenkomsten, waar het allerbelangrijkste is en moet zijn, dat er wordt geluisterd. En bijna alles hangt daar af van de kwaliteit van dit luisteren. Want zonder luisteren, kan er geen overdenking zijn: luisteren naar de Geest die in ons spreekt, en luisteren naar de Geest die ook spreekt in ieder van onze zusters en broeders. In allen van hen, en niet alleen in hen die voor mij interessanter zijn, die belangrijkere posities hebben, meer macht, meer invloed of die denken zoals ik. Naar elk en eenieder moet worden geluisterd, en om naar iedereen te kunnen luisteren, moet die innerlijke ruimte worden gecreëerd, die mij in staat stelt om "de ander en haar woorden" te verwelkomen, en met haar ook haar ervaringen, haar werkelijkheid, haar opvattingen van de dingen, en de Geest die in haar woont, en naar buiten wil komen, uit haar wil treden, om mij te ontmoeten.

Mijzelf legen, leegmaken, opdat luisteren geen pure bevestiging zal worden van mijn vooroordelen, een echo van mijn eigen stem.

> ***Hoe kunnen wij voor de wereld zorgen zonder ernaar te luisteren, zonder dat haar roep en haar noden ons bereiken?***

Luisteren, zegt de Paus,[9] komt overeen met Gods sobere stijl. Deze houding van nederigheid is, lijkt mij, in toenemende mate belangrijk, indien wij een spiritualiteit van luisteren willen uitdragen.

God moet het paradigma zijn van ons luisteren. De Bijbel toont ons een God die luistert.

Hij luistert naar de roep van Zijn volk. Hij hoort hun klachten en hun woorden … terwijl Hij dit doet, erkent Hij hen als Zijn gesprekspartners, als Zijn *partners*. God biedt hen "Zijn oor" om te luisteren naar de mensen, en stelt zich open om te worden geraakt door dit luisteren naar hen. De almachtige, onverstoorbare God wordt passief, wanneer Hij luistert naar de stem van Zijn volk, van Zijn kinderen.

Jezus openbaart ons ook deze nederige houding van God, die zichzelf openstelt om geraakt te worden, om veranderd te worden, om getransformeerd te worden, door het luisteren. De tekst over de Syrofenicische vrouw[10] is een uniek voorbeeld van dit "zeker kwetsbare" luisteren, wat raakt en transformeert. Een arme vrouw die een dialoog aangaat met Jezus, die haar in eerste instantie beziet vanuit de aan haar gebonden vooroor-

delen: zij is een *Syrofenicische vrouw*, een heidense vrouw, en zij maakt geen deel uit van hen naar wie Hij is gezonden. Maar wanneer zij spreekt, ziet Jezus datgene "wat wordt geboren uit het luisteren", en Jezus blijft dan ook nederig luisteren. Daarom wordt het woord van de vrouw voor Hem ook de aanwezigheid van de Geest van de Vader die Hem leidt, en Hij verandert Zijn opstelling en intentie.

Wij zullen "DE KWETSBAARHEID OP DE SYNODALE WEG NIET KUNNEN OMARMEN" zonder de introductie van "kwetsbaar" luisteren op onze weg van omgang met de werkelijkheid. Alleen nederig luisteren kan ons werkelijk raken en veranderen.

Zonder nederigheid is luisteren niet mogelijk. Zonder luisteren, is de synodale reis niet mogelijk.

We kunnen niet op elke wijze luisteren. De opstelling van het "authentieke luisteren" plaatst ons noodzakelijkerwijs in een positie:

1) Vanaf "*beneden*": met de nederigheid van iemand die in de ander iemand erkent, van wie zij kan leren, de moeite waard om er diepgaand naar te luisteren ... Iemand die je kan veranderen. En dus met de nederigheid van de God die afdaalt om te kunnen luisteren, ... de God die "Zijn oor openstelt".

2) Van "*nabij*": luisteren vraagt om nabijheid, een risicovolle afstand, waarbij ik mij laat raken door de werkelijkheid van de ander. Luisteren is "*de capaciteit van het hart die nabijheid mogelijk maakt".*

3) Daarom moet luisteren "*van binnenuit*" gaan. De werkelijke zetel van het luisteren is het hart. St. Augustinus plachtte te zeggen: "*Bewaar niet je hart in je oren, maar je oren in je hart*". Dit vertelt ons over de noodzakelijke diepte die al het luisteren moet bezitten. Het is een kwestie van het accepteren van de waarheid van de ander met het hart, en daarbij is het volgende essentieel: ... vrij van franje en oppervlakkige vragen ... luisteren en worden "geraakt en bewogen", zodat niet alleen de ideeën ons bereiken, maar ook de ervaring, het leven, en de gevoelens van de persoon waarnaar we luisteren. Zonder dit "van binnenuit" kan ons luisteren nooit genadevol zijn.

Het gevolg hiervan is, dat authentiek luisteren altijd vooraf moet worden gegaan door "stilte". Deze stilte stelt ons in staat om in contact te treden met onszelf, en met de levensbron van ons bestaan, om in ons innerlijke te treden, in onze harten, en onszelf te legen van alles wat ons weerhoudt, niet zozeer van luisteren, maar van het onszelf "beschikbaar te stellen voor het luisteren".

Luisteren is onderdeel van onze missie. "De dienstbaarheid van het luisteren, is ons toevertrouwd door Hem die de Luisteraar "par excellence" was, zo onderrichtte ons de Paus. De eerste dienstbaarheid die wij aan de communie kunnen verlenen, is juist het "luisteren". Bonhoeffer zei, dat "*iemand die niet in staat is om naar zijn broeder te luisteren, spoedig niet meer in staat zal zijn om naar God te luisteren*".[11] Nu is dit iets, wat we altijd kunnen doen, of we nu jong zijn of oud, goed of moeilijk bewegelijk; het is altijd mogelijk om te luisteren, om onze tijd te besteden aan het luisteren naar de ander, om de zorg op zich te nemen over de werkelijkheid, door "ernaar te luisteren".

Luisteren, zoals God luistert naar ons, luisteren zoals Jezus ons uitnodigt om te luisteren: een wijze van "luisteren, die aan de ander de mogelijkheid biedt om te spreken", en die ons bij wederkerig luisteren transformeert.[12]

Een spiritualiteit van luisteren wordt geboren (ontstaat) uit deze bron: de perceptie van een God die luistert, en die naar allen luistert, in het bijzonder naar de "stemlozen", de meest kwetsbaren, zij die zonder woorden zijn gelaten, en Hij doet dat door in hen de spreekcapaciteit te ontwaken, omdat Zijn luisteren altijd bevrijdend werkt.[13]

Om deze reden is "het naar iemand luisteren", en het GOED worden gehoord,[14] altijd een helende ervaring. Eenvoudig luisteren heelt vele wonden. Het stelt degene naar wie wordt geluisterd in staat zijn eigen verhalen om te keren, te herroepen en te herscheppen, zoals iemand die gewond is, om van daaruit wegen van genezing te vinden, de slachtofferrol te verlaten, en de identiteit en waardigheid te herwinnen, niet dankzij ons advies, maar dankzij de kwaliteit van ons luisteren, want deze biedt de nederige maar intieme ruimte, waar het mogelijk is om zichzelf als hernieuwd, geheeld en hersteld te ervaren.

Alleen door ons toe te wijden aan een spiritualiteit van luisteren, kunnen wij de stappen zetten naar die verandering, waarnaar de Kerk zo verlangt, en de zorg voor de werkelijkheid op ons nemen, door ons open te stellen voor dialoog en overdenking, omdat luisteren een voorwaarde is om beiden in gang te zetten.

b) Een spiritualiteit van dialoog

Een synodale spiritualiteit moet een spiritualiteit van dialoog zijn. Want wanneer de synodaliteit ons spreekt over het "samen lopen", dan drukt het woord "dialoog" (van het Griekse diálogos: diá/logos), op basis van haar etymologie,[15] het idee uit van "denken/samen praten", of concreter: "twee spreken/denken".

Wanneer het doel is, het "op zich nemen" van de zorg over de werkelijkheid, door op (op synodale wijze) "samen te lopen", dan kan dit alleen maar worden gerealiseerd "door het wederkerig spreken en denken van hen die samen oplopen" (in onderlinge dialoog).

Alhoewel het luisteren belangrijk is, is er méér voor nodig om te kunnen spreken over dialoog. We hebben daarvoor een subject nodig, die de capaciteit heeft om te spreken. Zo zitten wij in elkaar, en zo zijn wij geschapen: als luisteraars, toehoorders van het woord, die in staat zijn om te antwoorden op wat wij horen.

Dialoog is gebaseerd op de potentie en het mysterie van het woord. Wij bezitten de mogelijkheid om de werkelijkheid uit te drukken, en om tegen onszelf te zeggen wie wij zijn. Het woord is één van de meest krachtige instrumenten, waarmee wij onszelf uit kunnen drukken, om een weg te openen om onze innerlijkheid naar buiten te brengen, en om te kunnen communiceren, en een dialoog te kunnen voeren.

Maar om dat te kunnen doen, moet het woord treden uit de innerlijkheid, en een draagster zijn van de waarheid die in ons woont. Daarom wordt het woord altijd begeleid door gebaren, blikken, en een toon van de stem, die de emoties reflecteert die het overdraagt, waarbij de ervaringen onder de geluiden zijn verscholen, en de objectieve betekenissen worden overgebracht, die aldus worden genuanceerd en verrijkt.

Maar indien het woord de echte bemiddelaar moet zijn van de dialoog, dan moet zij "voortkomen uit het luisteren", en dus niet primair uit iemands eigen visie. Het woord vertegenwoordigt altijd een tweede moment.

Wij moeten dus altijd weer terugkeren naar de nederigheid. Alleen een nederig woord is

in staat om binnen te treden in de opbouw van een dialoog. Een woord dat, na het luisteren, het pad uitzet van een vraag die, uitgaande van haar eigen waarheid, tracht om met het gehoorde woord samen, aan een nieuw woord te bouwen, een groter woord.

Het woord dat een dialoog voert, is geen vliegende pijl die op haar doel afgaat, maar laat zich vormen door wat is gehoord; het stopt haar vlucht, en wacht op het juiste moment; omdat het zich bewust is van haar eigen onvolledigheid, probeert zij, tastend, trillend en stotterend, het ware antwoord te verkrijgen – en dat in samenspraak met het gehoorde woord, en met de beleefde, soms verrassende, ervaringen; nu behoort dat woord mij in zekere zin niet meer toe, want het komt voort uit een ontmoeting, en uit een gezamenlijke schepping.

Dialoog is altijd een gezamenlijke schepping van een verhaal, dat anders is dan de verhalen van de subjecten die elkaar ontmoeten. Een woord dat aandacht schenkt aan anderen, aan het leven, en aan alles wat middels haar gebeurt, is het woord dat in deze constructie past, en aldus een ware dialoog schept die op zoek is naar "iets nieuws", in een gezamenlijk en open verhaal dat mogelijke polarisaties doorschrijdt, maar door schikking te boven komt, zonder hierbij stil te blijven staan, waarbij aldus gemeenschappelijke betekenissen worden geduid, die woorden omvormen tot referentiepunten die houvast geven, en waarop we na deze ontmoeting kunnen vertrouwen, omdat zij een nieuwe betekenis hebben verworven, waarin wij onszelf op diepere wijze kunnen terugvinden. Dit stelt ons in staat om samen naar de werkelijkheid te kijken, deze tot uitdrukking te brengen, waarbij wij hetzelfde zeggen, en aldus de "zorg hierover kunnen aanvaarden". In deze betekenis, is de spiritualiteit van de dialoog essentieel voor ons op deze synodale reis.

Om deze spiritualiteit te kunnen betreden, moeten we *het risico aanvaarden van de dialoog*: het "*risico om samen te zijn*".

Dit betekent, dat we het risico moeten aanvaarden "*om onszelf te laten beïnvloeden*", wat al is begonnen vanaf het luisteren, maar daarmee niet eindigt, omdat het niet voldoende is om bewogen te worden, en om het "anders zijn" van de ander, en van zijn of haar ideeën, motivaties, argumenten, gevoelens en ervaringen, te aanvaarden … "*Het ons laten beïnvloeden*" moet ons transformeren, "de grond onder onze voeten bewegen, onze zekerheden en overtuigingen dooreen schudden" – niet omdat deze onvermijdelijk geconverteerd of veranderd moeten worden, maar omdat het noodzakelijk is om open te staan voor de mogelijkheid, dat er enige waarheid schuilt in datgene wat ik niet deel, niet zie en niet begrijp. De kwestie is, dat we de perspectieven en ervaringen van anderen in ons moeten laten binnentreden, onze horizonnen moeten openen, om aldus andere manieren en wijzen om de werkelijkheid te lezen, te kunnen begrijpen – de werkelijkheid waarover we de zorg aanvaarden. Deze "*andere wijzen*" moeten niet noodzakelijkerwijze beter zijn, maar ook niet slechter. Indien ik erin slaag om deze in mijzelf te laten binnentreden, dan verrijk ik mijn horizon en mijn perspectieven, en stel mijzelf daarmee in staat tot dialoog.

Mijzelf laten beïnvloeden, betekent dat ik in staat ben om anderen aan te voelen, en met hen te sympathiseren, waarbij ik de zorg aanvaard over hun situatie, alsook over hun visie en hun gevoelens.

Mijzelf laten beïnvloeden, verzacht mijn standpunten en mijn argumenten, omdat ik aanvoel dat het perspectief van de ander mij interesseert en mij aangaat, en dat ik het wil begrijpen, ook wanneer ik het niet deel of niet wil delen, noch geheel noch gedeeltelijk.

Mijzelf laten beïnvloeden, veronderstelt dat ik toesta dat anderen, en hun wereld, die van mij ontmoeten; in dialoog treden, vraagt van ons dat wij ons openstellen voor *transformatie*.

We zullen nooit in staat zijn in dialoog te treden, tenzij we dit "*risico om ons te laten beïnvloeden*" willen aanvaarden; zonder niet eerst deze geest van dialoog te omarmen, zullen we nooit in staat zijn de synodale levensweg in te slaan.

EEN ICOON: Emmaüs. Een dialoog op de weg:

> *"Terwijl zij zo aan het praten waren en van gedachten wisselden, kwam Jezus zelf op hen toe en liep met hen mee*" (Lc. 24,15).

Dialoog is in dit geval een "theologische plek". Hij die verrezen is, presenteert zich aan hen "in de ruimte van het gedeelde woord", op zoek naar ongevonden antwoorden, die

open vragen blijven, in een diepe communicatie die twee wonden met elkaar verbindt, in de "wanhoop" die de vlucht teweegbrengt die, door de dialoog, een "uitgang" wordt, en die daarop door de "helende ontmoeting" "terugleidt" naar de gemeenschap, naar de communie, en hen "getuigen maakt van hoop".

De dialoog wordt hier getoond als een eigen ruimte voor de "verschijning van de Verrezene". Toch was dit mogelijk, omdat de dialoog open genoeg was om de vreemdeling, de ander, de onbekende, te verwelkomen en in te sluiten, en nederig genoeg om te luisteren naar de vreemdeling die komt om hen te ontmoeten, en schijnbaar "niets weet van wat er is gebeurt", iemand dus "zonder kennis en ervaring van hun ervaring, van het "object" van het onderwerp van hun conversatie".

Er wordt naar hen, door Hem die hun gesprek onderbrak, met empathie en aandacht "geluisterd". En nu openen ook zij zichzelf voor het luisteren: zonder vooroordelen, zon-

der kritiek, en zonder arrogantie – Wat wil deze man ons vertellen, terwijl Hij niets weet over wat inmiddels iedereen weet, niets over wat wij persoonlijk hebben ervaren, en wat onze levens, onze toekomstplannen, onze liefde en onze hoop heeft verwoest …

Zij luisteren op zo'n nederige wijze, dat zij de waarheid in de gelegenheid stellen, om aan het licht te komen, en zich te presenteren in een verhaal, hetgeen mogelijk wordt, omdat zij hun persoonlijke perspectieven en lezingen van de werkelijkheid opzij hebben gezet, en zelfs hiervoor hebben opgeofferd.

Zij luisteren diep. Naar het verhaal van de vreemdeling die spreekt vanuit Zijn open kant – vanuit zijn wond. En we zien het luisteren van de reizigers van Emmaüs, die spreken vanuit die andere wond, die hen verdringt uit Jeruzalem, uit de communiteit, uit het project, gedroomd en gekoesterd over Jezus, teleurgesteld en zonder hoop.

Kan tederheid, als een vorm van zorg, een essentieel element worden om te leven in een sleutel van synodaliteit, omdat onze hele relatio-nele structuur is gebaseerd op vertrouwen.

Deze dialoog "vanuit de wonden" is helend, omdat deze de waarheid aan het licht brengt, omdat deze licht werpt op het verleden, hoop geeft voor de toekomst, en communie schept in het heden.

Middels deze dialoog accepteert men de Ander, tot aan het punt Hem te verzoeken om te "*blijven*". Het is een empathische en aandachtige dialoog, – "*Hun hart brandde erdoor*" – die banden schept, en zij gaan op hun beurt op zoek naar andere banden.

In het Emmaüsverhaal, zien we hoe een gesprek een dialoog kan worden, en terwijl deze zich realiseert:

1. Wordt het een theologische plek.
2. Herinnert het ons eraan, dat elke dialoog een externe beweging nodig heeft, en tegelijkertijd vraagt om openheid die de "vreemdeling", de "ander" wil insluiten, en

tevens van ons vraagt om onszelf "nederig" beneden en nabij te willen plaatsen, zodat er een "innerlijke" ruimte ontstaat, waarbinnen de dialoog plaatsvindt.

3. Vereist de dialoog, dat wij de ander ook als "de ander" erkennen, als een persoon: zijn of haar waardigheid en kennis brengen mij iets.

4. Vraagt een ware dialoog om een diepe relatie, die vanuit de zelfkennis en vanuit de diepten van het eigen "ik" binnentreedt in het innerlijke van de ander. Een dialoog is altijd een hart tot hart relatie. En deze wordt authentieker, wanneer de communicatie tot stand komt vanuit een gemeenschappelijke kwetsbaarheid. De Pelgrim verbindt Zijn wonden (Hij is al verrezen, maar nog steeds gewond) met het gewonde hart van de pelgrims van Emmaüs. De ontmoeting van onze kwetsbaarheden, maakt een diepere en authentiekere dialoog mogelijk – die beter in staat is om "het nieuwe" te genereren.

5. Vraagt een dialoog om een nieuwe ruimte, waar het mogelijk is om de betekenissen te herscheppen, niet alleen van woorden, maar ook van ervaringen, emoties, situaties en gezichtspunten … Deze ruimte is een ruimte "tussen" mensen, die zich moet bewegen naar een "wij", waarbij dit "wij" moet groeien. In deze "tussenruimte", is het mogelijk om "samen te denken", om op die wijze een gemeenschappelijke wereldvisie en een gemeenschappelijk project te ontwikkelen.

6. Is deze vorm van dialoog, tenslotte, in essentie helend: deze herstelt namelijk verloren identiteit, transformeert de droefheid van de mislukking in vreugde, de hopeloze vlucht in terugkomst en verkondiging, schaamte en vrees in getuigenis. De dialoog verandert hun vooruitzichten en werkelijkheid; een nieuw licht schijnt op hen, en alles wordt nieuw.

c) Een spiritualiteit van overdenking

De synodale spiritualiteit nodigt ons uit om de zorg over de wereld op ons te nemen door te luisteren en door de dialoog. Daarom spraken wij in het voorgaande over een spiritualiteit van luisteren en van dialoog, die op haar beurt vraagt om de aandacht en de blik van ons hart, die elke overdenking vereist, zodat we samen ook echt de zorg over de werkelijkheid op ons mogen nemen.

Waarom moet de synodale spiritualiteit een spiritualiteit van overdenking zijn?

De reden hiervan is heel simpel. We kunnen de zorg over de wereld niet samen op ons nemen, op de weg naar universele communie – wat het doel is van dit proces van synodale verandering –, simpelweg door middel van akkoorden die klinken als "datgene wat de meerderheid denkt", zoekend naar punten die op één lijn kunnen worden geplaatst … Indien wij een spiritualiteit van luisteren en dialoog willen ervaren, in de veeleisende termen waarover ik eerder heb gesproken, moeten dit luisteren en deze dialoog zich openstellen voor de Geest, en Hem in staat stellen het nieuwe, dat wordt geboren (voortkomt) uit de dialoog "in de ruimte tussen mensen", te doordringen, zodat deze dialoog zich gewetensvol en expliciet transformeert in een theologische plaats die de Ander insluit – geschreven met de hoofdletter A – waarin de Geest, die in die "tussenruimte" afdaalt, wordt verwelkomd en zal verblijven, zodat er een ware spirituele overdenking ontstaat, die zoekt naar concrete wijzen om de zorg over de wereld "op zich te nemen".

De Geest die de synodale reis leidt, is de Geest van de Vader die Hem, zoals Jezus, leidt door "boven Hem" te staan. Toch is dit ook de Geest van Jezus, die in Hem woont en Hem "van binnenuit" beweegt. Deze Geest is aan ons gegeven als een lichaam, als een Kerk, en ook als de Gedoopte. Wij moeten ons als gelovigen daarom bewust worden van Zijn aanwezigheid, die ons van boven begeleidt en verlicht (Zijn oor te luister legt, en naar ons afdaalt), en daarom tevens, als ware Hij een Lichaam, in ons woont en in ons leeft, wat zich realiseert door middel van de overdenking; die overdenking is het eindpunt in een proces dat aanvangt met luisteren en met dialoog, want daarmee stelt Hij zichzelf in staat om uiteindelijk door ons gevonden te worden in die "tussenruimte", die wij met elkaar hebben geschapen … Wij openen ons dan voor het licht en voor het nieuwe, dat zich uitbreidt en ons bevestigt, ondersteunt, versterkt, verlicht en troost; en dit maakt dan weer de Volgende Mogelijke Stap op deze synodale reis mogelijk.

Synodale spiritualiteit is een spiritualiteit van communitaire overdenking, waarin eenieder van ons wordt uitgenodigd binnen te treden, door middel van het luisteren naar en het voeren van een dialoog met anderen, en met die Ander die in ons woont, en ons bezoekt middels de Geest die altijd de Geest van Liefde in Communie zal blijven, want dat is de taak van de Geest in het Goddelijk Leven.

Het leven in een spiritualiteit van overdenking impliceert, dat we ons best moeten doen om deze overdenking mogelijk te maken, terwijl wij er tegelijkertijd van moeten zijn overtuigd, dat wij niet van het licht dat ons "voldoende zicht" gaat geven, verstoken zullen blijven, opdat wij verder kunnen gaan door het nemen van "de volgende mogelijke stap", in de vreugde van onze overtuiging dat wij samen op zoek zijn, en samen iets zullen ontvangen, dat niet in onze eigen handen ligt, maar wel in onze wilskracht om ons op simultane wijze te laten bezoeken door de Geest die vanuit het innerlijke van eenieder van ons tot ons roept – zó vaak met ongrijpbare zuchten – vanuit de gebeurtenissen in de geschiedenis, en vanuit het innerlijke van de schepping! En Hij spreekt tot ons op een speciale, bijzondere en besliste wijze, terwijl Hij afdaalt in die "tussenruimte", die het resultaat is van onze eigen leging en overgave.

Overdenking moet onze leidraad zijn op deze synodale reis, opdat wij "de volgende mogelijke stap" niet missen, die weliswaar klein, inspannend en moeilijk is, maar ons ook volheid, identiteit en troost schenkt: we lopen samen op, bouwen in communie en sluiten verbonden, terwijl "we zoeken naar de wegen van deze roeping", zodat we de zorg over de werkelijkheid op ons kunnen nemen.

Toch wordt deze werkelijkheid ook bewoond door velen die ons geloof niet delen, en velen die helemaal niet geloven, maar ook zij lopen met ons door het leven, en ervaren deze werkelijkheid, zoals wij. Ook zij moeten worden ingesloten in deze "tussenruimte", en kunnen voor ons bemiddelaars zijn van de Geest.

Hoe vaker wij nieuwe paden durven te bewandelen, hoe meer wij moeten zijn geworteld in onze eigen traditie, waarbij wij ons tegelijkertijd méér moeten openen voor anderen en voor hun tradities. Dit betekent niet, dat wij onze eigen traditie moeten verloochenen; wij verrijken en voeden deze hierdoor, en confronteren deze met kritische entiteiten, die ons brengen naar verdere verdieping, en ons uitnodigen tot nieuwe conversies.

Nu moeten wel "allen" hieraan deelnemen, door het omarmen van verschillen en door de generaliserende onverschilligheid naast zich neer te leggen; deze laatste wil de eigen cultuur universaliseren, en andere, verschillende, culturen verbergen, en/of ontoeganke-

lijk maken. Deze zienswijze belet zovele mensen, met name vrouwen, om zichzelf te herkennen in hun eigen identiteit of ervaringswereld … Zij verliezen met deze generalisaties juist dat speciale wat zij zouden kunnen bijdragen, alsof dit er niet toe zou doen, of niet zou bestaan.[16]

Vandaar onze roep om een ware overdenking, en een zoektocht naar de aanwezigheid van gelimiteerde, contextuele theorieën, die voortkomen uit het luisteren naar concrete ervaringen, en benaderingen van de werkelijkheid, die zijn losgekoppeld van de "heersende macht"; dit zou in feite zeer vruchtbaar kunnen zijn … maar deze worden meestal verstikt, geminimaliseerd en verborgen door de "veronderstelde universalistische" vooroordelen van het door mannen gedomineerde, westerse, theoretische, rijke en machtige universum.[17]

Dit alles vraagt van de overdenking een "grote openheid" van geest, en ook de aanwezigheid van de Geest in de diversiteit van de "kleine verhalen" van minderheden, en van hen die verschillend zijn …

Dit betekent een overdenking samen met de God die spreekt, maar die ook luistert, en een levend woord ingeeft, dat Hij ons zendt via "de meest kwetsbare en misbruikte" levens (de armste, gemarginaliseerde, buitengesloten mensen, en natuurlijk de vrouwen), waarmee Hij de opkomst van een nieuwe, meer inclusieve, gedifferentieerde en genuanceerde, en "gevaarlijkere" taal stimuleert.

Alleen wanneer "het verschillende" wordt opgenomen in de conceptie van het universele, dan wordt recht gedaan aan hen die verschillend zijn; en alleen dan kunnen we zeggen, dat we werkelijk samen oplopen naar die communie, die alleen maar kan worden ontvangen in het beeld van het leven van de Drieëne God, dat een beeld is van verschillen tussen personen.

De synodale spiritualiteit vraagt aan ons om samen te lopen en samen te denken, om aldus ook samen een overdenkingsproces door te kunnen maken; dit maakt het noodzakelijk om de verschillen bij ons op te nemen, en niet alleen naar de dominante verhalen van de meerderheid te luisteren, maar ook naar de kleinere verhalen van minderheden. Alle verhalen moeten wij omarmen.

d) Een spiritualiteit van zorg: mildheid, zorg en heling

Het volgende kenmerk van synodale spiritualiteit, waarnaar ik wil verwijzen, heeft in grotere mate rechtstreeks te maken met de uitnodiging om de kwetsbaarheid te omarmen, een uitnodiging die door het thema van de Plenaire Bijeenkomst tot ons wordt gericht. We moeten ons er nu in het bijzonder bewust van worden, dat de werkelijkheid waarover wij de zorg moeten overnemen, een kwetsbare werkelijkheid is, die geweld is aangedaan op praktisch elk gebied. Het bewustzijn, dat we breekbare en feilbare schepselen zijn … Ik ben deze pagina's aan het schrijven, terwijl de Oekraïne wordt gebombardeerd, en wordt getroffen door een invasie, terwijl duizenden mensen daar zijn gevlucht, gedwongen om hun huizen (die soms inmiddels puinhopen zijn), hun land en hun hoop te verlaten, om aldus een onzekere toekomst tegemoet te gaan. Ik type deze pagina's, omdat pogingen tot dialoog momenteel keer op keer mislukken, en woorden waardeloos lijken te zijn, omdat deze elkaar steeds tegenspreken, en verdere angst en wantrouwen doen ontvlammen. In een tijd, dat al onze belangen worden geconfronteerd met een verlangen

naar hulp, die maar niet van de grond komt. In deze context van oorlog en geweld, van wonden, vernieling en dood, wordt deze roeping om de "zorg over te nemen" en deze te "dragen" door het verlichten van de lasten van anderen, duidelijker; de roeping om "de zorg op ons te nemen" over de werkelijkheid van zovele mannen en vrouwen, die lijden in onze wereld van vandaag. En dat te doen, terwijl we weten, dat we zelf ook kwetsbaar zijn, en dat we ook wonden met ons meedragen, en andere mensen kunnen verwonden.

Van de ene kant, zijn wij, op dit kerkelijke moment, zo vol van hoop, dat wij werkelijk in staat zijn om deel te nemen aan dit proces, en de uitdaging, die de synodaliteit op ons legt, aan te gaan; maar, van de andere kant, dragen wij nog steeds de wonden van het "misbruikschandaal".

In deze situatie worden twee woorden bijzonder betekenisvol voor mij bij deze taak van spiritualiteit – het "op ons nemen van de zorg" – en bij ons streven om de "synodaliteit" op te nemen in onze 'manier van zijn' in de wereld en in de Kerk: nabijheid[18] en zorg.[19]

"Nabijheid" is een goed middel tegen *onverschilligheid*, en zorg is enerzijds het tegenovergestelde van "*misbruik*", in haar meerdere vormen, en anderzijds één van de mooiste manieren om de zorg over anderen, over de werkelijkheid, over de natuur, en over onszelf, op ons te nemen.

Zorg staat op grote afstand van zowel "paternalisme" als "clericalisme", omdat deze ver staan van het leggen van contact met de ander, als passief object; het is een stimulans, een prikkeling van woord en daad, een bron van vertrouwen, die zelfstandigheid stimuleert.

Zorg is gerelateerd aan het idee van de duurzaamheid, als zelfstandig naamwoord. Het verwijst niet alleen naar onderwerpen zoals ecologische en natuurlijke bronnen, en energiebronnen. Het idee van de duurzaamheid herinnert ons eraan, dat wanneer wij spreken over zorg, dit niet verwijst naar een precieze daad, maar naar iets wat duurt in de tijd, en een verandering vereist in de relatie tussen natuur en systeem, het levenssysteem en het Aardse systeem.

Het belang van zorg neemt toe, vanwege de relatie van liefde die het uitstraalt. Het is dan ook onze capaciteit om lief te hebben, die in twijfel wordt getrokken, wanneer onze zorg vermindert, want wij zorgen voor alles waar wij van houden. En daarom is zorg de vrucht van liefde: "Wij zorgen voor alles waarvan wij houden".[20]

Daarom is het voor de synodale spiritualiteit van belang om een spiritualiteit van duurzame zorg te activeren, die ons erbij helpt, om een nieuwe weg van samenzijn met anderen, met de natuur, met de Aarde, en met de Ultieme Werkelijkheid in God,[21] te vinden in de wereld.

Nu meer concreet: wat kan dit perspectief van "zorg" bijdragen aan synodaliteit?

Elke dag ben ik er in toenemende mate van overtuigd, dat een synodale weg van Kerk zijn, van het met elkaar gerelateerd zijn in de Kerk, en van het beleven van de *Missio Dei*, startend vanuit de Kerk zelf, moet zijn gebaseerd op een sterke toewijding aan het maken van de "zorg" tot onze bijzondere wijze om "de verantwoording over de werkelijkheid op ons te nemen".

Dit is voorbestemd, zoals ik al heb gezegd, om een nieuw categorisch paradigma te worden voor een wereld die tekenen vertoont van uitputting en verzwakking, geconsumeerd

door de gewelddadige en degraderende consequenties, waarin het paradigma van "succes en macht" ons heeft gestort.

Dit is een veelvlakkig concept, dat kan worden verbonden met praktisch alle dimensies van de werkelijkheid:

1) *Zorg voor onszelf*, onze innerlijkheid, onze "geest", onze wonden en fracturen, zodat we vrij kunnen worden, en ervoor gereed zijn om voor anderen te zorgen.

2) *Zorg voor onze relatie met God*, zorgen voor onze band met de bron van het leven, met Hem die voor ons zorgt, waarbij wij ons vertrouwen en onze hoop wortelen in Hem, onze zorgen overgeven aan Hem, opdat wij in staat zullen zijn om de "zorg over de missie op ons te nemen", welke Hij heeft gelegd in onze handen.

3) *Zorg voor de banden met anderen*, maar ook zorgen voor het sociale gebouw. Zorg heeft niet alleen te maken met interpersoonlijke relaties, maar is ook een concept met een diepe politieke dimensie. De mensen praten nu reeds over het "geven van zorg". De pandemie heeft niet alleen onze kwetsbaarheid aan het licht gebracht, maar ook het belang van de netwerken van de zorg, die ons sociale leven ondersteunen. De toewijding aan "zorg" zou ook onze interkerkelijke relaties moeten beïnvloeden, en het impliceert in elk geval, dat wij het paradigma van zelfvoorziening en van zelfverdedigende zorgcontracten, gezien als een gangbare beleidsnorm, moeten ontmantelen en herdefiniëren.[22]

4) *Zorg voor de Aarde*, het gemeenschappelijke huis waarvoor we ook zullen moeten zorgen.

Ik sta vervolgens stil bij drie termen die verwijzen naar drie levenshoudingen, die een fundamentele basis zouden kunnen vormen voor de introductie van de spiritualiteit van zorg[23] in de synodale spiritualiteit: tederheid, voogdijschap - rentmeesterschap, heling – verzoening.

Tederheid: als een zorgrelatie die vertrouwen genereert (een onvermijdbare basis die alle banden ondersteunt, en zonder welke geen enkel synodaal project voortgezet kan worden), en nu nog noodzakelijker, omdat wij kwetsbare wezens zijn geworden.

Tederheid is een ervaring die elk menselijk wezen ondervindt, aan het begin van zijn of haar leven, en die wordt veroorzaakt door de bevoogdende tederheid, dat wil zeggen de oerrelatie van liefde die bestaat tussen de bevoogdende persoon en de pasgeborene gedurende de eerste maanden van het leven. Deze wordt zo genoemd, omdat de taal van de tederheid het enige middel is, waarmee een moeder haar liefdevolle en bevoogdende impuls kan overbrengen op haar kind. Tederheid wordt dus gevormd, en ontstaat, in een relatie tussen de gever en de ontvanger, en is gebaseerd op een ervaring van onvoorwaardelijke acceptatie, die een antwoord van absoluut vertrouwen en van "totale overgave" mogelijk maakt.

A. Spitz omschrijft het als "een verhoogde capaciteit om, bewust of onbewust, de behoeften van het kind op te merken en aan te voelen, en tegelijkertijd een impuls, een drang, te gevoelen, die deze staat van alertheid opwekt".

Veel van deze kracht vindt haar basis in het daaraan ten grondslag liggende biologische

proces. Door deze tederheid, wordt het "basisvertrouwen" – een term afkomstig uit Erikson's terminologie -, welke essentieel is voor het ontwikkelen van een gezonde persoonlijkheid, in elke persoon "gesmeed". Dit basisvertrouwen wordt gevormd, wanneer de pasgeborene er, via de tederheid, op leert te vertrouwen, dat de bevoogdende figuur hem de noodzakelijke veiligheid geeft, en aandacht heeft voor zijn behoeften. Het stelt het kind, boven alles, in staat om liefde te voelen, en hij voelt zich dan ook deze liefde waardig,[24] en dit draagt bij aan de ontwikkeling van een sterke persoonlijkheid, en een gezond zelfrespect. Bovendien komt het tot stand in het kader van een relationeel patroon, zodat het ontstane veiligheidsgevoel in de eerste relatie, het kind in staat stelt om andere relaties op positieve wijze tegemoet te treden, en de wereld in te kijken met openheid en vertrouwen.

Het belang van tederheid blijft gedurende het hele leven aanwezig, omdat onze dagelijkse uitwisselingen van tederheid dienen als voortdurende vernieuwingen van dit basisvertrouwen; de mensen kunnen zichzelf nu eenmaal niet, gedurende hun hele leven, blijven voeden vanuit het vertrouwen dat werd opgebouwd in hun vroege kindertijd.

Het basisvertrouwen verschaft ons een gevoel van ontologische veiligheid, dat mensen in staat stelt om hun zorgen met betrekking tot de onvoorspelbaarheid van de sociale omgeving, een juiste plaats toe te kennen, en situaties van onzekerheid aan te kunnen. De gegeven en ontvangen tederheid gedurende ons leven, zullen dat niveau van vertrouwen, wat zo essentieel is voor ons bestaan, handhaven, en dat is nodig om onze agressiviteit in te dammen en onze integratiecapaciteit te activeren, opdat wij deel kunnen uitmaken van de maatschappij, waarin wij dan gezonde relaties kunnen opbouwen, en daarbinnen zelfs voor anderen een helende functie kunnen uitoefenen.[25]

Wij geven dus *zorg op de wijze waarop voor ons is gezorgd*. Daaruit volgt dus het belang van tederheid in het gezin bij het begin van het leven, maar onze liefdeservaring met de tederheid van God, in die tijd, is niet van minder belang. In het kort, kan hierover worden gezegd, dat de belangrijkste relatie die ons met Hem verbindt de volgende is: een relatie van tederheid, met Hem die zich aan ons, als Zijn schepselen, geeft, en die voor ons zorgt; wij ervaren Zijn steun, Hij is onze Rots en onze Schuilplaats … Deze relatie met een God van tederheid, die voor ons zorgt, ons verwelkomt, en ons steunt als een liefhebbende moeder, schenkt ons de fundamentele ervaring dat voor ons op tedere wijze wordt gezorgd, en schenkt ons de mogelijkheid om deze ervaring te reproduceren in onze relaties.

In deze zin, kan tederheid, als een vorm van zorg, een essentieel element worden om te leven in een sleutel van synodaliteit, omdat onze hele relatio-nele structuur is gebaseerd op vertrouwen. Het is daarom van essentieel belang, om de vertrouwensbanden te versterken, om aldus het synodale voorstel dat de Kerk ons doet, te kunnen realiseren. We moeten elkaar kunnen vertrouwen; en tederheid – teken hierbij aan, dat we niet spreken over pseudotederheid, vol met ambiguïteiten, of goedkope vriendelijkheid – blijkt een machtig, maar tijdrovend, instrument, dat ons vertrouwen zal kunnen doen groeien. De ware tederheid:

- Vraagt van ons om aandacht te schenken aan anderen, aan hun behoeften en mogelijkheden, waarbij er bijzondere zorg aan moet worden besteed, dat datgene wat zij willen en nodig hebben, nooit wordt overschreden … Want, wanneer tederheid … - die moet zijn als een liefkozing, wat één van haar meest gebruikelijke uitdrukkingsvormen is – bezit naar zich toe probeert te halen, dan vormt het zich om tot een vuist, en dus tot agressie …

- Activeert in ons onmiddellijk de zorgimpuls, een "bevoogdelijke impuls", wat de tendens in ons is, om de zwakken te beschermen en te helpen, terwijl we onze eigen behoeften op de achtergrond plaatsen, waardoor we ons dus ontfermen over de noden van anderen …
- Geeft zekerheid en bescherming, en wel op zo'n wijze dat wij in staat zijn om anderen te helpen door het verlenen van beschutting, openheid, en vrijheid, ondanks het eventueel daaraan verbonden risico.
- Vraagt om nabijheid en, tegelijkertijd, een respectabele afstand, die de ander nodig heeft om zich niet ingesloten te voelen, maar dan wel met dat onontbeerlijke 'zetje in de rug'.
- Bevestigt ons in onze individualiteit, en schept tegelijkertijd banden van toebehoring.
- Bezoekt spontaan hen die hier de meeste behoefte aan hebben, en dus de meest kwetsbaren, de kanslozen, de eenzamen, en de mensen aan de rand.

Het activeren van tederheid in ons, als relationele stijl en een wijze om "de werkelijkheid op ons te nemen", om de zorgen over anderen op ons te nemen … kan één van de bijdragen zijn, die de spiritualiteit van de zorg kan geven aan de synodaliteit.[26]

Voogdijschap - rentmeesterschap: de term "*custodiar*"[27]/bewaken wijst op de taak die de Schepper geeft aan de mensen, waarbij Hij hen uitnodigt de Aarde te beschermen.[28] Zoals Laudato Sì ons reeds heeft bevestigd, zijn wij geroepen om de Schepper te prijzen en, samen met Hem, Zijn schepping te verzorgen en te bewaken.[29] Maar "bewaken" betekent ook "om iets of iemand met zorg en oplettendheid te omringen" (RAE). Het duidt op het bieden van bescherming en veiligheid …, maar ook op het herkennen van datgene wat moet worden beschouwd als waardevol, en van wat onze aandacht verdient. Het drukt onze relatie uit met het land, met het gemeenschappelijk huis, dat een verwelkomende en gastvrije ruimte moet bieden aan iedereen; een bron van leven, maar ook *een bron van identiteit*, omdat het land waarop we leven, het land waarop we zijn geboren, haar geografie, haar klimaat …, ja, alles ons vormt, en een identiteit verleent. En daar hebben we allemaal recht op.

Zorg aanvaarden over de Aarde, betekent dat we daarvoor moeten zorgen op een wijze, dat iedere plaats en elke ruimte daarop een gemeenschappelijk huis kan zijn voor allen. En we moeten dus de plundering ervan voorkomen, die natuurlijke gebieden verwoest, en samen daarmee de levensmogelijkheden van vele mannen en vrouwen, en van bijzondere identiteiten.

Voogdijschap en rentmeesterschap betekent ook, dat wij voor elkaar moeten zorgen, want elke "ander" is ook toevertrouwd aan de zorg van de mens, en dit is een verantwoordelijkheid die ons allen raakt. We moeten elkaars bewakers (voogden) zijn, en ook de bewakers (voogden) van heel de schepping (zie: Laudato Sì 236).

Heling - verzoening: zorg moet worden gekenmerkt door effectiviteit, als reddende waardigheid, en een verzoenende uitwerking hebben.[30] Voor synodaliteit, geïnterpreteerd als een kerkelijke manier van zijn en handelen, die aan elk menselijk wezen waarde toekent, is het van noodzakelijk belang om te leven vanuit een invalshoek van zorg, en

om te zorgen, op een bijzondere wijze, voor iets wat in feite al geweld is aangedaan (personen, situaties, relaties). Daarom wordt zorg, ten aanzien van het gewonde en het gebrokene, een roeping om te helen,[31] om te repareren. De spiritualiteit van de zorg nodigt ons uit om een bijzondere en liefdevolle zorg te schenken aan verdrukten, beschadigden, gewonden, en hooplozen; om relationele bruggen te bouwen en te herbouwen (die voordien gebroken werden), en om dit op effectieve wijze te doen.

Toch wordt, concreet gesproken, de roeping die we op dit historische moment beleven, om ons te converteren naar synodaliteit, gedaan in een pluralistische Kerk die wordt gekenmerkt door sterk uiteenlopende gevoeligheden - die in meerdere of mindere mate affiniteit hebben met dit project -, een Kerk die een geschiedenis achter zich heeft liggen van mislukte pogingen en onbegrip, die meerdere wonden heeft veroorzaakt ...

Indien wij de werkelijkheid op ons willen nemen van de *Missio Dei*, als Kerk met een synodale wijze van zijn en handelen, dan moeten we "iedereen insluiten", en dus rekening houden met deze wonden. Wanneer wij onze kwetsbaarheid willen omarmen, dan mogen we niet vergeten, dat dit een kwetsbaarheid is, waarvan misbruik is gemaakt, en dat wij de neiging hebben om onze wonden te beschermen met geslotenheid van geest, geweld en agressiviteit. Vandaar de noodzaak om onze zorg te verdubbelen, een zorg die vol is van tederheid, maar die ook een helende zorg is. Zorg die de ander benadert om "de verantwoordelijkheid te aanvaarden over zijn of haar situatie", waarbij soms het risico van vergeving moet worden genomen, en waarbij de pijn moet worden benaderd, die moet worden gekalmeerd; hierbij moeten bruggen worden gebouwd in gebroken situaties, en verloren mensen weer met ons worden verenigd; en de wonden moeten worden geheeld van het zo vaak gebroken vertrouwen. Zonder dit alles zal het onmogelijk zijn om het avontuur van de synodaliteit aan te gaan.

Het omarmen vanaf beneden, vanuit ons innerlijke, met nederigheid, opdat dit omarmen helend kan zijn, en de beschadigde en gebroken relaties die wij vanuit de geschiedenis met ons meedragen, kan herstellen, waarbij wij het risico van de vergeving omarmen, opdat verzoening mogelijk wordt.[32]

e) Een spiritualiteit van geduldige volharding en veerkrachtig geduld

De synodale spiritualiteit kan alleen maar een spiritualiteit zijn, die vol is van *hypomoné*. Dit is een Bijbelse term, die een naam geeft aan geduld, uithoudingsvermogen, volharding, bestendigheid en doorzettingsvermogen als eigen dimensies van hoop, tot op het punt dat het Nieuwe Testament de Griekse term *elpis* – de gebruikelijke term voor hoop sinds LXX – vervangt met *hypomoné*, wanneer wordt gesproken over hoop die wordt ervaren in het hier en nu, in moeilijke situaties.

Ik heb ervoor gekozen om deze dimensie te benadrukken, in plaats van te spreken over hoop in het algemeen, omdat ik geloof *dat het een zeer noodzakelijke natuurlijke aanleg is, die we ons eigen zullen moeten maken op ons kerkelijke moment*, omdat de synodale reis van ons, die dit pad willen bewandelen, een grote dosis *hypomoné* zal vragen.

De synodale reis is een pad van conversie, verandering, verlating van wegen en structuren die ons veiligheid schonken, maar die bij enkele gelegenheden vruchteloos zijn gebleken, en bij andere toekomstige gelegenheden obstakels zullen vormen, indien wij de weg willen volgen van de synodaliteit; gezamenlijk in een zoektocht naar meer participerende

en inclusieve vormen, die ons in staat zullen stellen om met "iedereen samen te lopen", en de zorg voor de werkelijkheid op ons te nemen "met allen".

Samen oplopen, "onderscheidend", verschillend, met diverse levenservaringen, in de ontmoeting met een grote pluraliteit van culturen, gevoeligheden, perspectieven en visies ...

Samen verder lopen, met aandacht voor de behoeften van anderen, terwijl wij tezelfdertijd de zorg op ons nemen over hen en over de werkelijkheid, en de volgende mogelijke stap zetten zonder de haast van urgenties, de remmen van twijfel, en de belemmeringen van moeilijkheden; niemand van hen die in synodaliteit samen oplopen, raakt de weg kwijt of wordt gebroken.

De synodale spiritualiteit moet op consequente wijze een synodaliteit zijn van volhardend geduld of van geduldige volharding, vol met uithoudings- en doorzettingsvermogen, ondersteund zoals een passie, als een brandend vuur dat aanblijft, ondanks de winden, die het willen uitblazen.

Hypomoné is daarom gelegen op de tegenpool van berusting ... Het is de "*onvermoeibare liefde en ... standvastige hoop op onze Heer Jezus Christus*", zoals Paulus ons herinnert in 1Tes. 1, 3.

Het is niet iets passiefs; het is altijd actief, maar met een handelen dat volhoudt, versterkt, activeert, met volhardende weerstand, dat "opstaan" bij tegenslag veronderstelt. Want het wordt juist bij tegenslag, onderworpen aan beproeving, uitgeoefend.

- Deze oproep tot "geduld" is een uitdaging voor ons "ongeduld", voor hen die geneigd zijn te denken, dat zij nu wel lang genoeg hebben gewacht, dat het maar niet verandert, dat de stappen die we zetten naar synodaliteit niet snel en beslissend genoeg zijn, dat dit niet zal lukken ... voor hen die geen geduld hebben met zichzelf, en eisen om in één keer te worden geconverteerd, en niet strijden tegen hun eigen beperkingen en zwakheden ... Tegen de eersten en de laatsten zeg ik ..."*hypomoné*".

- Het is een oproep voor hen die Gods *hypomoné* niet begrijpen, Zijn oneindige geduld met ons, voor hen die een radicale Goddelijke ingreep, die eenieder en iedereen op zijn plaats zou zetten, missen, voor hen die te snel het kaf van het koren willen scheiden, door te oordelen wie wel en wie niet is geroepen naar het synodale proces.

- Maar het is ook een oproep aan hen die hebben "opgegeven", aan hen die moe zijn, aan de teleurgestelden. Aan hen die de neiging voelen tot opgeven, vanwege de vergeefsheid van hun pogingen, vanwege de schaarsheid van hun succes, en omdat de synodale reis hier volgens hen niets aan zal veranderen ... Ook tegen hen zeg ik: "*hypomoné".*

De synodaliteit vraagt om specialisten in "geduld". Zij roept ons op om vrouwen te willen zijn met *hypomoné*, die in staat zijn om te blijven, en ook gedurende donkere tijden vol te houden, ondanks het onbegrip van velen, de korte stappen van anderen, het gebrek aan licht en de vele stappen achteruit ... In vele aspecten heeft het religieuze leven binnen de Kerk al een synodale reis "*ad intra"* en *"ad extra"* gemaakt, die nog aan het begin staat, met nog een lange weg te gaan; maar we hebben vooruitgang geboekt. Een pad waarop we beter zullen participeren en luisteren, en waarop we de verantwoordelijkheid over

vele van onze apostolische werken zullen overdragen aan leken, waarbij we hen zullen laten deelnemen aan het besluitvormingsproces … en dit heeft ook betrekking op onszelf (we zullen meer gaan luisteren, zullen de verantwoordelijkheden meer samen gaan dragen, zullen onze procedures in grotere mate circulair maken en vaker gezamenlijk onderzoek gaan doen …). Ik heb de indruk, dat deze weg voor de clerus nieuwer, moeilijker, en daarom langzamer, is. Daarop bestaan wel enkele eervolle uitzonderingen. We moeten geduldig volhouden, om voor onszelf een zekere harmonie te vinden met het ritme van onze volle en langzame tijden.

Gedurende de laatste decennia, heeft de filosofie het idee van "weerstand",[33] herontdekt, en dit drukt de inhoud van het Bijbelse *hypomoné* aardig goed uit.

De synodale spiritualiteit heeft vrouwen met *hypomoné* nodig, vrouwen met weerstand, en doorzettingsvermogen, en met de vreugde van de hoop op hun lippen.

- Bestand tegen de moeilijkheden en conflicten die dit proces van synodale conversie ongetwijfeld met zich mee zal brengen.
- Bestand tegen de precaire condities en de grenzen van ons eigen menselijk bestaan.
- Bestand tegen de obstakels die onze synodale aspiraties zullen ontmoeten.
- Die over weerstand beschikken in de betekenis van "uithoudingsvermogen", maar bovenal "weerstand als kracht", als standvastigheid met betrekking tot de processen van hooploosheid, desintegratie en slijtage, die de omgeving soms zelf opwekt, maar die soms ook kunnen voortkomen uit onszelf …
- Bestand tegen frustraties, gebroken projecten, onbereikte doelstellingen … en tegen mislukte pogingen om voorwaarts te gaan of te veranderen … zowel op persoonlijk niveau als op communitair, institutioneel of kerkelijk niveau.
- Bestand tegen pogingen tot immobiliteit, of pogingen om alles te laten zoals het was … die ons proberen te overtuigen van de nutteloosheid van onze krachtsinspanningen en aspiraties, maar ook bestand tegen de luiheid en de nalatigheid die op onze deuren kan kloppen, en ons er op verraderlijke wijze van wil overtuigen, dat we onze tijd verspillen, en dat we al genoeg gevochten hebben, en dat nu anderen maar moeten gaan vechten …
- Bestand tegen de cultuurgolven die ons verleiden tot individualistische voorstellen, op zoek naar zelfrealisatie en persoonlijke vervulling, en dit in zekere zin als levenssubstituut; er wordt immers veronderstelt dat het leven ons geluk schenkt, dat wordt opgevat als individuele vervulling en succes, een doel dat graag wordt bereikt.
- Die over weerstand beschikken, ook in de vorm van een pauze, een halt en een verdieping, die ons ruimte schenkt voor overdenking en rust … ook al lijkt het, dat niets en niemand stappen zet naar wat wordt overdacht.
- Die over weerstand beschikken, als een plaats waar het mogelijk is om te verwelkomen, en gastvrijheid te bieden aan hen die het niet meer aankunnen, aan de ontgoochelden, aan hen die niet langer over de kracht beschikken om te vechten …

- Bestand tegen de polarisatie die ons omringt, waarbij men tracht de afstand tussen onze posities te maximaliseren, ons geduld wil doen verstikken, om dit om te zetten in gewelddadige radicalisering die de tegengestelde richting opgaat. Bestand zijn tegen het denken, zonder nuances en zonder tonaliteit, om niet in een zwart/wit denken te vervallen. Bestand tegen de verleiding om haastige syntheses op te stellen, die oppervlakkig eenvoudig lijken, maar in substantie niemand bevredigen, omdat zij zijn ontstaan op een kunstmatige wijze, door middel van een gebrekkige dialoog en een gebrekkige overdenking, waarbij onvoldoende is geluisterd. Het is noodzakelijk om paradoxen te weerstaan, waarbij tegenstellingen moeten worden verenigd, in een wanluidendheid die geluiden probeert te omarmen, en bij elkaar probeert te voegen in een nieuwe harmonie, die wordt ondersteund in een perplexiteit van schijnbaar tegengestelde gedachtes, die in feite ertoe zijn geroepen om de visie van de werkelijkheid te verrijken; en dit roept ons aldus op, om te leven in dat instabiele evenwicht, dat op geen enkele pool meer rust, om daarmee te voorkomen dat het tegengestelde wordt geëlimineerd … totdat we de weg van de insluiting hebben gevonden.

- Dit type weerstand nodigt ons uit om te leven, terwijl we "de zintuigen op elkaar afstemmen", en "aandacht besteden" aan de werkelijkheid, en aan wat er gebeurt. Weerstand betekent "bewustwording", "waakzaam" leven – kijken en bidden –, "Staat op en bidt", zegt Jezus, die Zijn "essentiële weerstand" biedt in het Hof van Getsemane, op een uur dat zeker dramatisch voor Hem was.

- Voortdurend geduld is datgene wat ons "overeind" zal houden, wat er ook gebeurt, waarbij wij weten, dat onze droom van synodale communie geen absurde droom is, en dat onze inspanningen niet voor niets zullen zijn, alhoewel we noch weten noch zien, hoe deze droom zich zal realiseren, en wanneer hieruit vruchten zullen voortkomen, en waar en wanneer deze zullen ontkiemen.

- Deze bestendige vasthoudendheid maakt deze spiritualiteit van synodaliteit duurzaam. Het wordt geen mooi experiment, dat maximaal een jaar of twee gaat duren, waarna alles weer teruggaat naar het oude; maar zij vertrouwt op kleine stappen die blijvend zijn, en wacht daarna geduldig op de volgende stap.

Daarom is voortdurend geduld niet mogelijk zonder nederigheid en generositeit. Aanmatiging en egoïsme ondermijnen duurzaamheid. De volhouders onder u weten, dat zij niet alleen voor zichzelf weerstand bieden, en ook niet voor de groep van weerstandbieders; zij houden vol, zij weerstaan, voor de komende generaties, voor de toekomst van de Kerk, voor de na ons komende wereld … Zij dragen hun graankorreltje bij aan een project dat veel groter is dan zijzelf, en waar zij zelf geen zicht op hebben.

Deze spiritualiteit van weerstand nodigt ons uit om de zorg over de wereld op ons te nemen op de wijze van de "verzetsman/verzetsvrouw" die zich vastwortelt in zijn of haar doelstellingen, en vertrouwt op de vruchtbaarheid van zijn of haar handelen, zelfs wanneer de vruchten er niet onmiddellijk zijn, want hij of zij weet dat de vruchten uiteindelijk zullen worden gegeven door de ANDER.

De synodale spiritualiteit openbaart zich aldus als een spiritualiteit die – *door luisteren, dialoog en overdenking* – de werkelijkheid op zich neemt, *voor haar zorgt, en* deze beproe-

ving *weerstaat*, terwijl zij altijd, zonder ophouden, met anderen samenloopt, ook met hen die verschillend zijn, waarbij zij geduldig, maar krachtig, voortschrijdt, stap voor stap, met *duurzame weerstand*, waarbij zij met hen samen bouwt aan een communie die kwetsbaar is, maar die weerstaat, omdat zij wordt omarmd door alle mannen en alle vrouwen.

1 Het zelfstandig naamwoord "spiritus", wat kan worden vertaald met "ziel", maar ook met adem, leven, kracht, energie en geest. Het partikel "-ali(s)" wordt in het woord spiritualiteit gebruikt in de betekenis van "met betrekking tot", terwijl het achtervoegsel "-teit" "kwaliteit" betekent.

2 De spiritualiteit van een persoon, van een communiteit, en van een volk bepaalt hun levensmotivatie, hun stemming, de inspiratie van hun activiteiten, hun utopieën, en hun oorzaak en gevolgrelatie: P. CASALDALIGA-J. MªVIGIL, Espiritualidad de la Liberación, Editorial Envío, Managua, 1992, 23. Op deze zelfde wijze, "is spiritualiteit de motivatie die de levensprojecten en –toewijdingen doordringt, de motivatie en de mystiek die de toewijding doordringt en inspireert". S. GALILEA, El camino de la espiritualidad, Paulinas, Bogota, 1985, 26.

3 Dit is de "macro-oecumenische" spiritualiteit die wordt behandeld door CASALDALIGA-VIGIL, op. cit., 23–25, of de "fundamentele theologische dimensie van spiritualiteit" zoals J. SOBRINO deze noemt in: "Espiritualidad y seguimiento de Jesús," in: MisteriumLiberationis. Conceptos fundamentales de la Teología de la Liberación,Trotta, 1990. T.II, 476.

4 J. SOBRINO,op. cit.,449–76.

5 Ignacio ELLACURÍA, "Hacia una fundamentación filosófica del método teológico latinoamericano," Estudios Centroamericanos, 322–23 (1975) 411–25, 419: Ellacuria omschrijft de formele intelligentiestructuur als "het begrip van de werkelijkheid en de kracht om deze aan te gaan", en onderscheidt deze in drie dimensies: "de werkelijkheid op zich nemen",wat hij de intellectuele dimensie noemt; "het dragen van de werkelijkheid", wat hij de ethische dimensie noemt; en "de werkelijkheid dragen", in zijn ogen de praktische dimensie. Wanneer wij echter kijken naar het leven en werk van Ellacuria, dan moeten wij, volgens Jon Sobrino, een vierde dimensie hieraan toevoegen: het "zich door de werkelijkheid herboren laten worden", ofwel de dimensie van de belangeloosheid. Zie: José LAGUNA, "Hacerse cargo, cargar y encargarse de la realidad," Cuadernos CyJ 172 (January 2011).

6 Zie: INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION, Synodality in the Life and Mission of the Church, nº 70: https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_cti_20180302_sinodalita_en.html(orig. Spaans in: COMISIÓN TEOLÓGICA INTERNACIONAL, La sinodalidad en la vida y en la misión de la Iglesia: Texto y comentario del documento de la Comisión Teológica Internacional, Estudios y ensayos 244 [Santiago Madrigal Terrazas, Autor, Redactor], BAC, Madrid 2019).

7 Dit is niet alleen de breedste betekenis ervan, maar vormt tevens de hoeksteen van de andere twee interpretaties.

8 Het woord synode komt van het Latijnse woord sinodus, een woord dat is afgeleid uit het Griekse σύνοδος (ontmoeting, samenkomst, bijeenkomst), wat is samengesteld uit het Griekse voorvoegsel συν- (samenkomst, gemeenschappelijk handelen) en de wortel δος (route, weg, wandeling).

9 FRANCIS, Message for the 56th World Day of Social Communications:Listening with the ears of the heart.
10 P. ALONSO, The Woman who Changed Jesus: Crossing Boundaries in Mk 7:24-30, Peeters, Leuven, 2011.
11 Vida en comunidad, Sígueme, Salamanca, 2003, 92.
12 Zie: Nelle MORTON, The Journey is Home, Boston, 1985.
13 Op zo'n wijze, dat wij met STEPHANIE KLEIN kunnen zeggen, dat het spreken van God en de evangelische verkondiging kunnen worden beschouwd als een luisteren, een hernieuwde stijl van begeleiding. Zij heeft zelfs de moed om te stellen, dat "praktische, inductieve of empirische theologische kennis niet voortkomt uit het Woord van God, maar uit het luisteren van God naar de theologe en uit het luisteren van deze, op haar beurt, naar andere vrouwen": Virginia R. AZCUY, "El método cualitativo en la teología feminista. La experiencia de las mujeres y un diálogo con Stephanie Klein sobre la escucha": Perspectiva Teológica 53/3 (2021) 671-700, hier, 692. "Een interpretatie die kan worden uitgelegd als een wijze van luisteren en ontvangen van de andere persoon, als wijze van bemoediging van iemands eigen taal", in coherentie met een synodaliteit die luisteren hanteert als fundamentele praktijk van het kerkelijk leven en van de missie, idem, 693.
14 De Paus noteert in zijn Boodschap aan de 56-ste Werelddag van de Sociale Communicatie, Luisteren met de oren van het hart, eindelijk enkele manieren waarop wij niet echt met onze oren luisteren: in het geheim luisteren en bespioneren; alles weten, terwijl wij geen toestemming hebben om ernaar te luisteren; het verzamelen van informatie, die wordt gebruikt voor eigenbelang; het luisteren naar onszelf, terwijl anderen spreken; het verdraaien van wat anderen zeggen, waarbij wij hier onze eigen interpretatie aan geven, die overeenkomt met onze eigen zienswijze, waarbij aan anderen niet de ruimte wordt gelaten om met elkaar te spreken, of hen laten zeggen wat zij niet hebben gezegd of niet wilden zeggen; selectief luisteren, wat al datgene wat mij niet interesseert, uitvlakt, en alleen ruimte laat aan datgene wat past bij mijn eigen visie; instrumenteel luisteren, gebruikt als springplank om mijn eigen antwoord zichtbaar te maken.
15 Diá is een voorzetsel dat betekent "door middel van", "tussen", "door", en doordat het overeenkomt met dyo, ook "twee"; logos komt van legein, "spreken", maar ook "denken".
16 Stephanie KLEIN, Theologie und empirische Biographieforschung. Methodische Zugänge zur Lebens- und Glaubensgeschichte und ihre Bedeutung für eine erfahrungsbezogene Theologie (Praktische Theologie 19), Kohlhammer, Stuttgart, 1994, 64: "the origin of knowledge shaped to suit and how centrism disappears behind the generalizations."
17 Idem.
18 J. M. ESQUIROL, La resistencia íntima. Ensayo de una filosofía de la proximidad, El Acantilado, Barcelona, 2015.
19 F. TORRALBA, Antropología del cuidar (1998) en Ética del cuidar (2002).
20 "Wanneer "spiritueel" zijn, betekent 'het doen ontwaken van de diepste dimensie die in ons bestaat', waardoor we gevoelig worden voor solidariteit, gerechtigheid voor allen, samenwerking, universele broederschap, verering en onvoorwaardelijke liefde", dan verbindt en herverbindt de spiritualiteit ons met alle dingen, en dat stelt ons open voor de ervaring dat wij toebehoren aan het grote Alles, en dat doet ons groeien in de hoop dat betekenis sterker is dan absurditeit" zie: L. BOFF, El cuidadonecesario, Trotta, 2012.
21 Een nieuwe weg om de zorg over de werkelijk op ons te nemen, die start bij het inzicht meer te kunnen zijn met minder, en onze behoeftes te bevredigen met een gevoel van solidariteit met die miljoenen mensen die honger lijden, en met de toekomst van toekomstige generaties.
22 Pepe LAGUNA, "'Cuidadanía' los cuidados que sostienen la vida," Padres y Maestros 386 (2021) 12-17. "de transitie van het paradigma van het oude staatsburgerschap naar het nieuwe staatsburgerschap, vereist in elk geval drie essentiële verschuivingen: een antropologische verschuiving, van zelfvoorzienendheid naar kwetsbaarheid; een ethische verschuiving van formele moraal naar responsieve ethiek, en, tenslotte, een sociaal-politieke verschuiving van zorg als weldadige deugd naar zorg als politieke eis".
23 Wat de wijze van zorg, die wij altijd moeten activeren, dan ook moge zijn, het is altijd een kunstvak met specifieke eisen: het gewetensvolle respect voor de autonomie van de ander; kennis over en begrip van de omstandigheden van het subject waarvoor wordt gezorgd; een onderzoek naar de noden; de capaciteit om vooruit te denken; respect voor en bevordering van de identiteit van het subject waarvoor wordt gezorgd; zelfzorg als een garantie voor correcte zorg; een empathische link met de kwetsbaarheid van de ander. Zie: F. TORRALBA, Torralba, Ética del cuidar. Fundamentos, contextos y problemas, Institut Borja de Bioètica/ Mapfre Medicina, Barcelona, 2006. ID., Esencia del cuidar. Siete tesis. Sal Terrae, Santander-Bilbao, 2005, 885-894.
24 Winnicott was een pionier op dit gebied, doordat hij wees op het enorme belang van deze liefdevolle primaire zorg; hij gebruikte hiervoor de term "voldoende moederlijke zorg"; D.W. WINNICOTT,El hogar, nuestro punto de partida. Ensayos de un psicoanalista, Paidós, Barcelona 1996, 145. De bijzondere dynamiek van tederheid binnen de familie, beïnvloedt de vormen van vertrouwen die worden ingeboezemd in het kind. Een moeder die, op tedere wijze, aandacht schenkt aan de behoeftes van haar baby, schept een gunstige omgeving die "in het kind een hoge mate van vertrouwen in zijn moeder" schept; idem, 36. Op dit oorspronkelijke vertrouwen, dat dus thuis wordt geschapen, baseren zich alle relaties met de uitgebreidere familie,

de buren, collega's en de maatschappij in het algemeen: John BOWLBY, "Psychoanalysis as art and science", Higher Education Quarterly 35/4 (September 1981) 465-482, aquí 414.

25 Zie: Nurya MARTÍNEZ-GAYOL, Un espacio para la ternuramiradas desde la teología (Biblioteca Teología Comillas),Desclée de Brouwer, Bilbao, 2006.

26 "Ik vraag met name aan de christenen in communiteiten en gemeenschappen, over de hele wereld, om een stralende en aantrekkelijke getuigenis te geven van broederlijke communie. Laat iedereen bewonderen hoe jullie zorg dragen voor elkaar, en hoe jullie elkaar bemoedigen en begeleiden: "Hieruit zullen allen kunnen opmaken dat gij mijn leerlingen zijt: als gij de liefde onder elkaar bewaart" (Joh. 13, 35)(EG 99).

27 Afkomstig van het Latijnse woord "custodia": bewaken, waarborgen, kwaliteit van het bewakings- en beschermingshandelen. Dit woord is afkomstig van custos, custodis (de wachter, dat wil zeggen degene die iets beschermt of dekt)

28 De schepping is geen menselijke zaak; het is een heilige werkelijkheid die het Mysterie van God zichtbaar maakt. God spreekt via elk van Zijn schepselen, en in eenieder van hen zit een spoor van Gods eeuwigheid.

29 Paus Franciscus zei: "De roeping van een 'beschermer' [...] is niet iets wat alleen christenen aangaat; het is ook een primaire menselijke dimensie in het algemeen, die iedereen aangaat. Het gaat hierbij om het beschermen van heel de schepping, de schoonheid van de geschapen wereld, zoals het Boek Genesis ons onderricht, en zoals St. Franciscus van Assisi het ons toonde. Het betekent dat al Gods schepselen moeten worden gerespecteerd, inclusief ook onze leefomgeving" (uit een preek aan het begin van zijn pontificaat, op 19 maart 2013)

30 Zo wordt het gesteld in: Alberto CANO ARENAS – Álvaro LOBO ARRANZ, Más que salud. Cinco claves de espiritualidad ignaciana para ayudar en la enfermedad, Sal Terrae, Maliaño, 2019, 100-106.

31 Zorgen en helen zijn twee termen, die etymologisch dichtbij elkaar liggen. Zo is "cure" (behandelen) ontleend aan het Latijnse woord "curāre", wat betekent: "zorgen, zich zorgen maken". Van de andere kant heeft zorgen de betekenis van "aandacht schenken aan iets of iemand", en komt van het Latijnse woord cogitare. "Zorgen" zou een breder concept zijn, dat in zekere zin "helen" in zich draagt, dat op haar beurt het idee van helen, de heling en redding, omvat ... Maar dat verwijst op directere wijze naar een daaraan voorafgaande situatie van letsel, schade, breuk, en ziekte, die erom vraagt gerepareerd te worden.

32 "De cultuur van de zorg vraagt aldus om een gewone, ondersteunende en inclusieve toewijding, om de waardigheid en het goede voor allen te beschermen en te bevorderen; een bereidheid om zorg en compassie te tonen, om te werken aan verzoening en heling, en het wederzijds respect, en de onderlinge acceptatie te bevorderen. Als zodanig, vormt dit een bevoorrecht pad naar vrede" (FRANCIS, Message for the celebration of the 54th World Day of Peace, 1 Jan. 2021).

33 Josep María ESQUIROL. La resistencia íntima, Acantilado, Barcelona, 2015.

WIJSHEID OP DE SYNODALE REIS

Dr. Jessie Rogers

Dr. Jessie Rogers trad onlangs in de geschiedenis, toen zij als eerste lekenvrouw deken werd van het St. Patrick College, te Maynooth. Dr. Rogers die oorspronkelijk uit Zuid-Afrika komt, volgde haar doctoraalstudie aan de Universiteit van Stellenbosch, en kwam naar Ierland in 2007, om daar onderwijs te gaan geven aan het Maria Onbevlekte Ontvangenis College, voordat zij toetrad tot het docentencorps van de theologische faculteit van het St. Patrick College, in 2014. Als Bijbelwetenschapper, gespecialiseerd in het Oude Testament, richt haar werk zich op de literatuur over de Bijbelse wijsheid. Recentelijk heeft haar aandacht zich verbreed naar de spiritualiteit, en naar de theologie die zich richt op kinderen. Dr. Rogers is lid van de Ierse Bijbel Associatie, van de Zuid-Afrikaanse Sociëteit voor Midden-Oosten Studies, van de Europese Sociëteit voor Katholieke Theologie, en van het Heilige Internationale College van Vormingsleiders.

1.

Wijsheid is een rijk concept. Het is zoveel méér dan een hoeveelheid kennis; het verwijst naar de wijze van zijn en van handelen in de wereld. Wijsheid is een bekwaamheid en een natuurlijke aanleg. De wijze persoon weet wat de juiste handeling is, *en* wil deze ook uitvoeren. Wijsheid is het talent om de beste doelstellingen te kiezen, en de beste paden te overdenken, om deze te realiseren. Wijsheid impliceert, dat we onze levens in overeenstemming brengen met de werkelijkheid, zodat we het hoogst mogelijke goed kunnen bereiken. Wijsheid houdt rekening met de diepe structuur van de werkelijkheid, en kiest doelstellingen en methodes die daarmee overeenstemmen.

Daarom wil ik datgene wat wij over God, over de wereld, en over onze missie in de wereld geloven, nemen als uitgangspunt. Die werkelijkheid verschaft ons de fundamentele contouren van ware wijsheid. De Bijbelse verhalen over Israël vertelden ons, dat "*het grondbeginsel der wijsheid is: het ontzag voor de Heer*" (zie: Ps. 111, 10; Spr. 1, 7; 9, 10; Sir. 1, 14). Vrees betekent hier ontzag; het betekent, dat we God serieus moeten nemen, zodat onze levens en onze toewijdingen voortdurend worden gevormd door wat we over Gods wil en roeping weten, wat betreft ons en de wereld.

Ontwikkelingen in de menselijke kennis nodigen ons ertoe uit om de kosmos te zien als een onderling verweven web, dat in ontwikkeling is. Ons geloof verzekert ons, dat het hierbij gaat over Gods wereld, en dat God aan het werk is om alle dingen in Christus te verzoenen en te reconstrueren (zie: Kol. 1, 15-20). Wij belijden, dat onze eindbestemming

de universele *shalom* is: vrede, integriteit en gelukzaligheid. Terwijl we dit weten, kunnen wij Gods Geest in overweging nemen, die werkt in elke levens- en liefdesimpuls, zelfs in het geval van gebrokenheid. Wij weten ook, dat het onze missie is, om het lichaam van Christus op te bouwen, wat moet worden geïnterpreteerd in de breedst mogelijke zin, en om een kanaal te vormen voor Gods zegening, die op de wereld rust.

Maar er bestaan verschillende manieren waarop dit kan worden gedaan. De Heilige Geest schenkt ons vele gaven, en er bestaan daarom talrijke mogelijkheden om onze roeping op gelovige wijze uit te dragen. Bovendien zijn wij op reis met de God van de verrassingen, die ons bezoekt vanuit een onzekere toekomst. Wij kunnen daarom niet van tevoren voorspellen, waar deze reis ons naartoe voert. God is zowel trouw als creatief, gericht op alle waarheid, en een bewaarder van verbonden, maar toch veel groter dan iedere voorstelling die wij van Hem proberen te maken. Hoe reizen wij dan in een opkomende kosmos met een ons trouwe maar radicaal vrije God, die ervoor heeft gekozen om Zijn schepselen te betrekken bij het scheppingsproces, en die ons een vrije wil heeft gegeven, zodat wij kunnen kiezen, zowel voor als tegen, het leven en de integriteit? Dat is de uitdaging van synodaliteit, van het gezamenlijk reizen.

2.

De enige weg die wij in wijsheid kunnen nemen en vervolgen, is om dicht bij God te blijven, en bij datgene wat Hij doet. Luister naar de woorden die worden gericht tot Gods volk in ballingschap, die deze dans van overweging samenvatten:

> *Zo spreekt Jahwe, die een weg legt in de zee, en in machtige wateren een pad, die wagens en paarden en heel de macht van het leger uitrukken deed; - nu liggen zij neer, zij staan nooit meer op, gedoofd en als een vlaspitje uitgegaan -: Klampt u niet vast aan wat vroeger gebeurd is en geeft niet al uw aandacht aan wat eens is geschied; Zie, iets nieuws ga Ik maken, het is al aan het kiemen, weet gij dat niet? Ja, een weg ga Ik leggen in de woestijn, en rivieren in het dorre land.*
> (Js. 43, 16-19)

Gods volk wordt met een paar oproepende zinnen herinnerd aan de doortocht door de Rode Zee en de verdrinking van het leger van de Farao, waarmee de schrijver hen eraan herinnert, dat de God die zich tot hen richt, de God is van de Exodus, de God van hun voorvaderen, en de God van de traditie. Het is dezelfde trouwe God van de lang vervlogen tijden. Maar dan worden zij door de schrijver expliciet herinnerd aan het volgende: "*Klampt u niet vast aan wat vroeger gebeurd is, en geeft niet al uw aandacht aan wat eens is geschied*". Zij moeten dus precies voldoende kunnen vergeten, om ruimte te kunnen scheppen voor het nieuwe, dat wil zeggen het nieuwe van God. Want als zij te strikt zouden vasthouden aan hoe God handelde in het verleden, dan zouden zij het nieuwe, wat God in het heden doet, over het hoofd kunnen zien. Zij moeten zich wel voldoende kunnen herinneren van het verleden, om Gods voetsporen te kunnen herkennen, maar niet op hun herinneringen gaan varen, opdat de vroegere verwachtingen hen niet blind zullen kunnen maken voor het nieuwe van Gods handelen in het heden. Het is weliswaar dezelfde God, en hetzelfde verhaal, maar met een andere, nieuwe sleutel. Terwijl de reis van de Exodus leidde door het water naar de vrijheid, zo leidt ook deze reis hen uit de ballingschap, door de woestijn, terug naar huis.

Kunt u hier wijsheid aan ontlenen voor uw eigen synodale weg? U wordt gevoed door de tradities die u hebben gevormd, door uw stichtende charisma's, en door uw eigen

persoonlijke levensloop, waarin u God heeft leren kennen. Die geschiedenis verschaft u een stevige basis, waarop u kunt staan; deze heeft uw begrip van God gevormd, en u weet hierdoor, hoe God te werk gaat. Zulke kennis vormt de sleutel tot het kunnen herkennen van Gods voetsporen, Gods voetafdrukken. Maar u moet openstaan voor de toekomst, zoals een boom waaruit nieuwe takken voortkomen, een toekomst die u van tevoren niet kunt voorspellen, maar waarvan u de scheuten wel in het heden kunt herkennen, indien u goed oplet. De God die u heeft leren kennen, is de God die de geschiedenis voortzet. Maar deze God kan niet worden beperkt door datgene wat u al weet.

We worden door de Bijbelse tekst uitgenodigd om ruimte in onze herinnering te creëren, om te voorkomen dat we de toekomst opsluiten in de kooi van het verleden. We worden ertoe opgeroepen om open te staan en te antwoorden op het nieuwe wat God doet. En dat hangt in het heden in de leemte tussen het verleden wat wij denken te kennen, en de toekomst die voor ons ligt, waarin wij de onzekerheid met nieuwsgierigheid kunnen omarmen. We moeten hierbij oppassen, want het handelen van God kan niet van tevoren worden benoemd. Maar Zijn handelen kan wel worden aangevoeld, wanneer wij afwachtend zijn en alert. Er is namelijk een continuïteit in het handelen van God die, alhoewel niet te voorspellen, wel kan worden aangevoeld in het heden, en worden bevestigd in onze overweging en nabeschouwing.

Welke stemming en houding van ons hart zal ons helpen in deze dans van overweging, bestaande uit herinneren, vergeten en opmerken? Ik word herinnerd aan Jezus' woorden tot Zijn discipelen, nadat Hij hen uitnodigde om Gods Koninkrijk te overdenken en te overwegen door de lens van parabels, die reiken, prikkelen en verleiden naar een nieuwe wijze om God in de wereld te ervaren: "*Daarom is iedere Schriftgeleerde die onderwezen is in het Rijk der hemelen, gelijk aan een huisvader die uit zijn schat nieuw en oud te voorschijn haalt*" (Mt. 13, 52). Indien wij wijs willen zijn, houden wij niet stug en verwaand vast aan het verleden, maar gaan wij ook niet mee met elke nieuwe mode. Wij zijn zowel geworteld als communicatief. Wij zijn in staat om te overwegen wat van het oude moet worden gekoesterd, en wat van het nieuwe moet worden omarmd. We kennen onze verhalen en onze geschiedenis. Maar we hebben ook een glimp opgevangen van de glorieuze toekomst waarnaar God ons wenkt. Hangend tussen het verleden en de toekomst, wachten wij op de tekenen van God die aan het werk zijn in het heden.

Niet alles uit het verleden kan worden gebruikt als een schat. Onze vrijheid vereist de moed om de individuele en collectieve schaduwkanten van ons verleden te benoemen. Waarvoor moeten we vergeving schenken en ontvangen? Wat moeten we loslaten? We kunnen blijven vasthouden aan de levengevende dimensies van het verleden, zonder de onderdelen ervan die niet levensvatbaar zijn, en waar we daarom geen behoefte meer aan hebben, te rechtvaardigen. Maar laten wij de elementen die wel levensvatbaar zijn, blijven koesteren. Wijze vrouwen dansen en zingen over hun bevrijdingsverhalen, zoals Mirjam, aan de verre oever van de Rode Zee, die haar tamboerijn pakte, en de vrouwen in hun dans leidde: "*Zing voor Jahwe, want Hij is de hoogste; paard en berijder dreef Hij in zee*" (Ex. 15, 21).

Wat zal ons helpen om het nieuwe te zien, wat God in ons midden en in de wereld doet? Een houding van contemplatieve verwondering, genadevolle afwachtendheid en hoop. In Evangelii Gaudium houdt Paus Franciscus ons het volgende voor:

"Laten wij geloven in het Evangelie, wanneer ons hierin wordt verteld, dat Gods Koninkrijk al in de wereld aanwezig is, en hier en daar groeit, op verschillende wijzen: als het kleine zaad dat groeit tot een grote boom, als het maatje gist dat deeg doet rijzen, en als het goede zaad dat groeit te midden van het onkruid, en ons altijd aangenaam kan verrassen. Het Koninkrijk is hier, het komt terug, en het zet zich in om opnieuw op te bloeien. Christus' Verrijzenis doet overal nieuwe zaden ontkiemen van die nieuwe wereld; zelfs wanneer deze worden afgesneden, komen zij opnieuw op, want de Verrijzenis zit al op verborgen wijze verweven in de structuur van deze nieuwe geschiedenis, want Jezus is immers niet voor niets verrezen" (EG, par. 278).

Indien wij geloven, en als wij erop vertrouwen, dat God aan het werk is, en deel wil zijn van deze mars van levende hoop, dan vangen wij een glimp op van het nieuwe wat God doet.

3.

De God van de Exodus is aan ons geopenbaard als de God en Vader van onze Heer Jezus Christus. Het Paasmysterie herinnert er ons op krachtige wijze aan, dat God op verrassende wijzen werkt. Dit moet de kern vormen van onze herinnering, want de volgers van Jezus Christus worden ertoe opgeroepen om de wijsheid van de kwetsbaarheid te omarmen. St. Paulus herinnert ons eraan, dat de Blijde Boodschap die wij verkondigen, de gekruisigde Christus is. Wat de wereld zwakheid, dwaasheid en mislukking noemt, is momenteel de kracht en de wijsheid van Gods handelen. "*Want de dwaasheid van God is wijzer dan de mensen, en de zwakheid van God is sterker dan de mensen*" (1Kor. 1, 25). Toen Hij werd geconfronteerd met wrede tegenstand, vermeed Jezus de instinctieve reacties van vlucht en geweld. Hij probeerde het geweld niet met kracht te bestrijden, zoals een revolutionaire strijder dat zou doen. En Hij koos evenmin de pacifistische weg, door weg

te lopen of om Zich het zwijgen op te laten leggen. Jezus koos voor de derde weg van het niet gewelddadige verzet. Hij bleef trouw tot aan het einde. Door het absorberen van het geweld, zonder dit te vergelden of daarvoor terug te deinzen, zonder terug te vechten of te vluchten, maar door te volharden in de trouwe gehoorzaamheid aan Zijn Vader, ontmaskerde Jezus de leugens van de machtigen, en leed Hij in solidariteit met de machtlozen. Zijn dood schiep de mogelijkheid van verzoening, en nieuwe mogelijkheden voor de verdrukten en de verdrukker, opdat hun menselijkheid zou mogen worden hersteld. Dat is de transformatieve kracht van de kwetsbare solidariteit, waarop God een klinkend "ja" antwoordt in Zijn Verrijzenis.

Hoe kunnen wij de wijsheid van de kwetsbaarheid omarmen? Het betekent, dat wij hoopvol moeten zaaien, zelfs wanneer wij huilen, en dan de groei moeten toevertrouwen aan God (Psalm 126). Het betekent, dat wij onszelf en onze toekomst op het spel moeten

Hoe kunnen wij de wijsheid van de kwetsbaarheid omarmen? Het betekent, dat wij hoopvol moeten zaaien, zelfs wanneer wij huilen, en dan de groei moeten toevertrouwen aan God (Psalm 126)

zetten, voor het welzijn van de wereld en haar toekomst. Het betekent dat wij verandering die niet wordt veroorzaakt door kracht, maar door het omarmen van de ander via het offer van de verzoening, moeten accepteren. Wij moeten Jezus' wijze van in de wereld staan, die tegen de culturele hoofdstroom ingaat, in ons opnemen. De conventionele wijsheid kan ons zeker wel vertellen, dat we verandering alleen maar tot stand kunnen brengen vanuit een positie van macht en invloed, of wanneer wij de gang van zaken controleren, waarbij het doel de middelen heiligt; maar dat is niet de wijze waarop God het nieuwe tot stand brengt.

Ik wil hierbij echter aantekenen, dat in een patriarchale wereld de verleiding voor vrouwen vaak omgekeerd wordt. Jezus vertelt ons namelijk dat wie haar leven wil redden, het zal verliezen, maar wie haar leven verliest, het zal vinden (zie: Mt. 16, 25). Maar er bestaan verschillende redenen om het leven te verliezen. Anderen kunnen het van ons

afnemen, door ons te vragen om onszelf op te offeren voor hun agenda's en verlangens. Het wegcijferen van onszelf om ruimte te scheppen voor het egoïsme of de vernielzucht van anderen, is niet de door Christus bedoelde kwetsbaarheid. We moeten zijn overtuigd van onze eigen onschatbare waarde in Gods ogen, opdat wij de innerlijke vrijheid kunnen verkrijgen om onszelf in liefde te geven. Wanneer wij de woorden van de Vader hebben aanhoord: "*Gij zijt mijn dochter, de welbeminde, in U heb ik mijn behagen gesteld*" (zie: Lc. 3, 22), dan ontvangen wij de kracht om "nee" te zeggen tegen de verleidingen die ons uit onze missie zouden halen, precies zoals Jezus deed in de woestijn (Lc. 4, 1-12). Soms wordt de verleiding gevoed door trots of ijdelheid, maar vooral bij vrouwen, komen de stemmen waartegen wij ons moeten wapenen vooral voort uit een gevoel van ongeschiktheid, of uit de innerlijke, door onze cultuur ingegeven, verwachting dat wij ons leven moeten leven volgens de wil van anderen. Jezus was geen voetveeg, en wij dus ook niet. De wijsheid zet ons ertoe aan, om te handelen vanuit een positie van natuurlijke vrijheid. Omdat wij weten, dat onze levens in handen liggen van God, en dat deze bijzonder waardevol zijn, stellen wij deze in dienst van de juiste redenen.

4.

De wijsheid omarmt de beste doelstellingen, en kiest optimale wegen om deze te realiseren. Om welke handelingen en waarden vraagt een wijs leven en een synodale reis in een opkomende, onderling verweven, strijdende en mooie wereld, die van God is doordrongen?

Indien Christus als God werkt in en door Gods schepselen, en wanneer God in Christus alle dingen met elkaar verzoent (zie: Kol. 1, 16, e.v.), dan bestaat wijsheid niet uit macht over mensen, of uit abstracte werkelijkheden die opgelegd moeten worden. Deze kan daarentegen worden gevonden in de begeleiding, dat wil zeggen in het naast anderen staan. Wanneer de groene knoppen in een plant reiken naar het licht, dan geeft de wijze vrouw water, wiet het onkruid, en wacht vervolgens met hoop. Zij schenkt haar barmhartige aandacht, en antwoordt op de noden, door kracht te schenken en te bemoedigen. Zij beschikt over het geduld en de moed om de spanningen aan te kunnen, terwijl er iets nieuws aan de oppervlakte verschijnt. Zij put daarbij uit haar van God ontvangen creativiteit, en neemt het voortouw, wanneer zij de creativiteit van anderen ziet. Zij werkt niet alleen. Zij is zich diep bewust van de banden waaruit het levensweb bestaat, houdt van het leven en van de liefde die door het levensweb vloeit, waarbij zij zwakke en belemmerde banden herstelt, en gebroken banden betreurt. Ze probeert nieuwe banden te smeden. Ze bouwt aan de communiteit, en wordt zelf gevoed en gesteund door anderen. Ze houdt de cirkel breed. Een dergelijk leven doet wortels schieten en groeit in de harten van anderen die zich openstellen, creatief en vertrouwensvol willen zijn, en nieuwe paden willen bewandelen.

Er zijn in de praktijk twee gedragingen die van bijzonder belang zijn voor synodaliteit: 1) het weten wanneer men moet spreken, en wanneer men de stilte moet bewaren. 2) de praktijk van de gastvrijheid. Het boek Prediker herinnert ons aan het volgende: "*Alles heeft zijn uur, alle dingen onder de hemel hebben hun tijd."* Inclusief: "*een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken*" (Pr. 3, 1, 7b). Het zou zoveel makkelijker zijn, als we zouden kunnen zeggen, dat sommige handelingen altijd goed zijn, en andere handelingen altijd verkeerd! Maar wijsheid betekent, dat men de juiste gelegenheid kent. Het synodale pad is een proces van verbindingen leggen, van luisteren en overwegen, en van het spreken

van onze waarheid, met moed. De tijd om te spreken, komt pas wanneer we eerst diep hebben geluisterd. Deze komt, wanneer we ons op een kwetsbare, maar eerlijke wijze voor de ander openstellen. Eerlijk spreken schept een authentieke aanwezigheid. Het is tevens tijd om te spreken, wanneer onze stem de aandacht kan vragen voor hen die zijn uitgesloten. We moeten spreken tegen onderdrukkende en zorgeloze handelingen, die andere mensen het zwijgen opleggen.

De verkeerde tijd om te spreken, is voordat we hebben geluisterd – naar God, naar onszelf en naar anderen. 'Dwaas' spreken komt voort uit een ondoordachte, zelfvoldane opstelling, waarbij wij het denken te weten en niets nieuws willen leren. Woorden kunnen zijn bedoeld om aan wat wij niet willen horen, het zwijgen op te leggen, omdat wij arrogant zijn of bevreesd, of misschien wel allebei. "*Gouden appels op een zilveren pronkschaal: dat is een woord, als het te rechter tijd wordt gesproken"* (Spr. 25, 11). Het juiste woord op de juiste tijd, schept de mogelijkheid van verbinding.

En wat is stilte? Stil zijn, terwijl we moeten spreken, is het weigeren van verbinding, en betekent dat wij aan anderen onze unieke inzichten onthouden, en dus ontzeggen. Wanneer één perspectief van een complex onderwerp niet mag worden gehoord, dat wordt de gemeenschappelijke overweging die moet leiden naar een oplossing, eenzijdig en onvolledig. Zwijgen op een verkeerd moment, kan ruimte scheppen voor de woekering van het kwaad, waardoor aan hen die dat nodig hebben, bemiddeling wordt ontzegd. De goede stilte staat dus ten dienste van het aandachtig luisteren. Het schept ruimte voor begrip, voor conversie en voor groei. Aandachtige stilte is een daad van radicale gastvrijheid.

Gastvrijheid is één van de kenmerken van Evangelisch handelen, en al helemaal wanneer deze wordt geboden aan de vreemdeling (zie: Rom. 12, 13; Heb. 13, 2). De praktijk van de synodaliteit weerspiegelt Jezus' inclusieve houding bij maaltijden; Hij maakt plaats aan tafel. Gastvrijheid voedt niet alleen maar de vreemdeling; deze maakt ook plaats voor hem in onze levens. Gastvrijheid moet nederig worden ontvangen en geboden. De wijsheid van de kwetsbaarheid herkent de wegen waarop wij afhangen van de radicale gastvrijheid van anderen. Ik denk aan hoe Jezus de 72 leerlingen uitzond, toen Hij hen vertelde om niets mee te nemen, en hen zei daar te verblijven, waar zij welkom waren, en te eten wat hen werd aangeboden (zie: Lucas 10). Gastvrijheid herinnert ons eraan, dat wij niet zelfvoorzienend zijn; het weeft draden om verdeling en uitsluiting te voorkomen. Gastvrijheid is essentieel voor synodaliteit, omdat het mogelijkheden schept voor transformatie via ontmoeting.

5.

Ik concludeer met een extravagante en genereuze uitnodiging uit de brief van Jakobus, een wijze tekst in het Nieuwe Testament:

> *Schiet iemand van u te kort in wijsheid, dan moet hij haar vragen aan God, en zij zal hem gegeven worden, want God geeft aan allen zonder voorbehoud en zonder verwijt. Maar hij moet wel bidden met vertrouwen, zonder te weifelen. Wie weifelt lijkt op de golven van de zee, die door de wind heen en weer geslingerd worden* (Jak. 1, 5-6).

Heeft u wijsheid nodig? Welnu, vraag dus, en deze zal u gegeven worden! God wil graag, dat wij de synodale reis op een wijze manier aangaan. Het behaagt onze barmhartige

God, om ons te geven wat wij nodig hebben, opdat wij groeien in onze synodale wijze van zijn, en in onze taakvervulling. De uitnodiging aan u kan niet duidelijker zijn: vraagt wat u nodig heeft!

Wij worden eraan herinnerd, dat wij in geloof moeten vragen, zonder twijfel. Hoe moeten wij dat doen? Misschien moeten wij, voordat we vragen om wijsheid voor de synodale weg, aan God vragen of Hij ons helpt om vertrouwen te hebben; erop te vertrouwen dat God aan het werk is, en erop te vertrouwen dat Gods Koninkrijk wortel schiet, en zelfs op de meest onwaarschijnlijke plaatsen groeit; erop te vertrouwen dat we de uitnodiging van de Geest kunnen horen in de ervaringen van anderen, in het bijzonder in de periferieën.

Jakobus benadrukt, dat geloof niet is wat wij *zeggen* te geloven, maar blijkt uit ons *handelen*, datgene wat wij *doen*. Geloof ziet men in de daden (zie: Jak. 2, 17, 26). Hieruit volgt, dat twijfel een weigering impliceert, om de daden te verrichten die het geloof van ons vraagt. Wanneer wij vragen om wijsheid, en vervolgens niet de eerste stap zetten, hoe wankel die ook moge zijn, dan vragen wij zonder geloof, en zullen wij de wijsheid die God ons geeft, nooit ontdekken. Val dus niet in de verleiding om te denken, dat praten over synodaliteit hetzelfde is als deze te beoefenen, en deze in praktijk te brengen. Bestudeer de synodaliteit dus niet, zonder deze zelf te ervaren.

Een synodale Kerk worden, betekent dat wij samen moeten reizen. Het betekent, dat wij ons open moeten stellen voor anderen, moeten luisteren en moeten spreken, moeten overdenken en overwegen, en de volgende stap samen moeten nemen. De weg wordt lopend afgelegd. En de wijsheid wordt gevonden in het antwoorden op de uitnodiging van de Heer, om samen met de Geest te reizen, met elkaar, en in laatste instantie met de hele schepping, omdat wij medescheppers zijn van een toekomst die Gods droom is voor de wereld.

THE LEADER'S VULNERABILITY DURING THE PANDEMIC

Sr. Mª Carmen Mora Sena, hcsa

Sr. Mª del Carmen Mora Sena, Superior General of the Sisters of Charity of Saint Anne, Vice President of the Health Commission of the USG-UISG, (native of Seville, Spain), has a degree in Medicine and Surgery from the University of Seville (1988) and is a Specialist in Family and Community Medicine. She obtained a Master's Degree in Bioethics from the Catholic University of Valencia.

When I received the invitation to participate in this panel, I felt that I could not say no because precisely *vulnerability* has accompanied me throughout my life, and I think it is the word that best defines my personal experience in the performance of the service of Superior General of the Congregation of which I am part, the service I started in July 2019, just a few months before the beginning of the COVID-19 pandemic.

The truth is that, from the very beginning, even before the pandemic started, I felt small and *vulnerable* and had practically spent the first year of this service wondering why I said Yes at the Chapter, upon being elected. I remembered Samuel asking Jesse, "Are these all the sons you have?" (1 Sam 16:11)

I had some experience of Government, but I had never been a "Superior" in my life, not even in a local community... I could easily feel my limits in everyday life: a certain personal insecurity, attachment to my image, desire to "do well," not knowing how to manage my emotions properly, nor expressing myself very well when affected by them..., and I felt that there were other Sisters who could render this service better than I could.

However, during the *Spiritual exercises* that I experienced during the Pandemic, the "choice" was to "say yes" to the service that I now carry out, from the perspective of vulnerability, convinced that this is the type of leadership that religious life needs today.

I am Spanish and, in my country, a "state of alarm" was declared in March 2020 because of the Pandemic. I had returned from Venezuela a week earlier—with accumulated fatigue and delayed issues waiting to be resolved—and was not aware of the situation, so the news surprised me.

Beyond the initial recommendations, protocols, and guidelines for action that we sent, together with the Councilor in charge of Health, to communities and centers, I confess that it was difficult for me to react:

- on the one hand, I felt that I was "not coping enough," that I lacked the time to look everywhere, that I missed important details, and that it was difficult for me not to be as generous, available, or creative as other Sisters... And I simply had to accept my reality with humility;
- on the other hand, I needed to make arrangements with my family to care for my mother, who had Alzheimer's and was totally dependent... It was hard for me not to be present, but I understood that it was better for her to be cared for by those who were closest to her, and I was grateful for the help of my siblings;
- moreover, I felt insecure because I did not know what my role was, whether to offer myself as a doctor to take care of infected people, as some suggested, which would have meant putting at risk the many elderly sisters of the house where I live; or whether it would be better to keep my hand on the helm of the ship without knowing the course... Without much clarity, I chose the second option.

After discussing the matter with my Sisters of Council, I wrote a circular letter to all the Sisters explaining what was known at that time about the COVID infection: I called for calm and responsibility, invited trust in God, and intense intercessory prayer, encouraged solidarity from the creativity of love—citing examples of what our Sisters were already doing in different places—, and I asked those who were not especially vulnerable to the virus or lived with people who were to offer themselves to their Provincial Superiors to care for those infected wherever necessary, to carry out tasks to support vulnerable people or to respond creatively to other needs being caused by the pandemic.

We also opened communication channels to share, among Sisters, information related to the pandemic and to welcome prayer requests from those who wanted our prayerful support. Both were used extensively.

The good news of solidarity actions carried out by our Sisters was soon followed by news of complex and difficult situations that were arising:

- The contagion made its appearance **in our communities and centers**, mainly in the houses of elderly sisters, homes for the elderly and hospitals. Sisters, people we cared for, some workers... became ill and died from COVID.
    - In some large communities of elderly sisters, almost all the elderly and the caregivers were infected, and it was necessary to send reinforcements to take care of them; those sisters who were also infected, including one from my community of the General Council. Most of those who went to the hospital did not come back alive, and that made us fear their admission... Moreover, it was hard not being able to accompany them there—because that was not allowed—and they died alone... Some communities lost as many as nine Sisters to COVID in one month...
      At times, we were afraid to turn on the computer and find more obituaries of sisters who had died.
      Added to this were the repeated confinements within the houses that kept cognitively impaired sisters in their rooms because one or another had been found positive, and this made them sadder and decline faster.
    - In the homes for the elderly, it hurt a lot to lose some of those with whom

we had lived so long; their relatives asked not to take them to the COVID centers because they felt greater trust in the sisters, even though the means were scarce at that time. There were infected sisters who continued to run the residence from their isolation, while others who, even when ill, continued to work caring for the infected…

- Our own hospitals were put at the disposal of the authorities to treat COVID patients. This generated a great economic loss that led us to request credits that require the permission of Rome because of the amount (because the programmed surgical activity that could bring us income was suspended, and the expenses increased, since the patients were sent to us, but we did not receive material or protective equipment, nor support to acquire it); but, above all, it also meant contagion and death of young sisters who cared for the affected—the first of them, was one of my group.
- The sisters in educational centers adapted as best and fast as they could to virtual teaching; but, in many places, the students lacked the means to follow on-line classes, and they had to be creative and risk sending them pedagogical guides, while offering material and psychological support to them and their families…. Due to the lack of attendance, family relocations, and because parents lost their jobs, we lost students and, in some countries, we had to postpone the payment of part of the salaries of the workers because we were unable to pay them at the time…
- Our presence in remote places with poor communications also caused us to lose very young sisters, one of whom had made perpetual profession just a year earlier.
- The provincials, some of whom became ill with COVID, kept me informed about the situation, and there were some who did not want to let the sisters of their Province know, and so avoid alarming them more; however, they did ask for this information, and this meant that I had to make compromises in order to offer it.

- **Some sisters unexpectedly found themselves confined outside their communities**—with their families, in other communities, or in places where there was no community nearby, and it took them months to be able to return home; **some remained alone for over a year** in their community, thousands of kilometers away from other sisters… It was hard to search and not find how to resolve these situations.
- **Other Sisters lost fathers, mothers, brothers** or several close relatives in a few days and could not accompany them, say goodbye to them, or attend their funeral…. I also lost my mother, but—in the midst of grief—precisely because of her dependency, it was easier for me to travel; I had the grace to accompany her and take care of her as a doctor at home during the days before her death, although I was affected
- by the restrictions regarding burials, which did not allow close relatives such as my mother's brothers nor the sisters of my community to accompany us in that difficult moment…
- **Confinement** kept sisters obliged to join the houses of formation from doing so, Provincials from traveling to receive first vows or perpetual professions, and some temporary professed Sisters from renewing their vows as usual in their community, before their Superior; and, so, creative solutions had to be found.

- **The process of the redesigning and unification of the Latin American Provinces and Delegation and the Provincial chapters were also affected**. In the first case, meetings that we wanted to be face-to-face were postponed up to five times because of border closures or contagions. Those with the weakest number of sisters were also those who suffered the most were, until we finally found the bimodal formula and safer places to meet, which allowed us to unblock and complete the process.
- The Chapter of the Delegation of Africa had to be postponed twice: first for a trimester and then for another year. It was going to be their first Chapter of elections, and the Council that was leaving was asking us to "name" a new Government Team... I understood that it was more pedagogical for them to elect it in Chapter, but it was very difficult for me to communicate to them the decision of not granting them what they were asking for; I

knew that I was asking a lot, particularly of the Delegate Superior and her Secretary. When I picked up the phone to tell them, I did not really know what I was going to say or how... and the Lord opened my ear to listen, to understand, and to say it, offering at the same time "green spaces" and unconditional support from my poverty...

- Due to border closures, it was necessary to **postpone several canonical visits** in which certain delicate issues had to be addressed with sisters... And it had to be done by zoom or by telephone when there was no more time left.
- When, at last, **the vaccines arrived**, although the majority received them with hope, **we found some "negationist" sisters** who did not want to receive them but did want to continue working—some in health services or with vulnerable people—and, in addition to trying to persuade them, (providing confirmed scientific information, resolving doubts, and offering authoritative testimonies, such as the

Pope's call not only to vaccinate ourselves but also to generate confidence among the poorest so that they would also do so), we had to find a way to combine respect for each one's freedom with the protection of vulnerable third parties and the safeguarding of the Congregation's accountability to their families.

It is true that, in many of these difficult circumstances, I easily felt pain, bewilderment, smallness, fragility, insecurity, helplessness, but, at the same time, I discovered that, deep down, we shared the fate of many and that we were, in fact, more fortunate because of the Congregation's the support.

Little by little, I trained myself to live with uncertainty and learned to accept not being able to have everything "under control", to accept and support reality as it came, to leave myself

in God's hands, and to seek—relying on the enlightenment of others, especially the sisters of my Council—solutions that were sometimes prudent and sometimes more risky, but which had to be explored.

At the same time, the awareness of my limitations, weaknesses, and shortcomings made me more human and broadened my capacity to share and understand the pains, insecurities, weaknesses, and frailties of my sisters and of others.

In many situations of loneliness, illness, death, loss, I could only be close, reach out with a message or a call, offer my ear and heart to listen and welcome—more often virtually than in person, accompany by affection and prayer… But, what seemed small to me, was a great relief for many.

I was also able to welcome the help and solidarity of others, and to be a channel for sharing it with others. I remember with emotion the many packages of masks and gloves that our sisters from China and Macao sent us in successive shipments, when it was almost impossible to obtain them in Spain and many other places.

I also felt the need to acknowledge and thank others for their support and help, their involvement in the work of the sisters, and the lay personnel of our Centers… And, even without having control of the media, counting on the help of my sisters, on May 1st, through social networks, I sent them all a message of recognition for their effort and dedication, of gratitude, encouragement and stimulus.

What I have experienced leads me to discover that **vulnerability makes synodality possible** because it makes it clear that we need to walk together and to count on the wealth, support, light, and contribution of others; and it strengthens my conviction that this is **the path of leadership that Religious Life needs today**, it is the one that brings us closer and opens us to others and lets God take the reins of our Congregations and of the service we offer to the world.

It is the same path that He chooses in His Incarnation and at Easter to approach us, heal our wounds, and send us to continue His mission, counting on His Presence and His encouragement.

VULNERABILITY AS A MISSIONARY

Sr. Anne Falola, OLA

Sr. Anne Falola is a missionary sister of Our Lady of Apostles (OLA.) She holds a B.Ed. in Guidance/Counselling and Masters in Christian Spirituality from Heythrop College, University of London. Her areas of missionary engagement include: teaching, pastoral and social work, inter/religious dialogue, and missionary animation. She has worked in Nigeria, her country, Argentina and briefly in the United Kingdom. She is currently a General Councillor in her Congregation and resides in Rome.

Introduction

Vulnerability is a fundamental quality of every authentic Christian mission, because we are called to follow Christ, *'who, though he was in the form of God, did not regard equality with God as something to be exploited, but emptied Himself, taking the form of a slave.... (*Phil. 2:6-8). The *Kenosis* of Christ makes *vulnerability a way of being missionary* and an important means for mission. The dictionary explains vulnerability as *being exposed to the possibility of attack or hurt, either physically or emotionally*. The vulnerability of Christ was not imposed; it is a condition He willingly assumed, from his birth in the manger as a defenceless baby to his death on the Cross as a common criminal. I invite us to hold in our minds any of the numerous ICONS of the vulnerable Christ as I share this reflection.

I approach this reflection by considering two aspects of vulnerability as experienced by missionaries. The first is what I call ***vulnerability from above***, which I define as the decision to empty oneself of the power and honour which one legitimately possesses; it contradicts our innate desire to hold on to power, to dominate and to be triumphant. The second, which I name, ***vulnerability from below,*** is an invitation to embrace our human condition in its woundedness, fragility, limitations, sinfulness, and imperfections. While the experience of the pandemic brought the fragility of the human family close to everyone, we can only transform the pain brought by the pandemic when together we learn to embrace both forms of vulnerability. The first is something we have to ***let go of*** in order to follow the Kenosis of Christ, while the second is a reality imposed on us by our

human condition which we learn ***to embrace for transformation***.

I would like to share these two levels of vulnerability in my own life as a woman, consecrated for Mission *ad gentes ad extra*. This implies a geographical movement to lands and peoples of other cultures. It also implies a movement to the existential periphery, as enunciated by Pope Francis in *Evangelium Gaudium*, inviting the Church to go forth to all the human peripheries where people suffer exclusion and experience different forms of dehumanizing hardships as a result of economic inequality and impoverishment, social injustice and environmental degradation[1]. This mission *ad gentes* from the existential perspective is an urgent call for us all as Consecrated people in today's world.

Pope Francis' call to the Synodal Process is ultimately a renewed call to mission, but not from the hitherto held position of power and authority. It is an invitation to *a Synodal Church in communion, participation and mission*. This cannot be achieved without accepting and embracing our vulnerability. For us as missionaries, vulnerability is an asset for mission, rather than a burden; because it permits us to enter into the human reality more deeply through our own participation in what is weak, oppressed and poor. When we embrace our own vulnerability, we become closer to the people in need of light and liberation. Perhaps the most exigent journey for us as missionary-disciples is not the physical distance we cover, but the inner journey towards letting go of our securities and embracing our own vulnerabilities. We are not master builders as Oscar Romero puts it, and we are wounded healers according to Henri Nouwen.

The New Springtime of Mission – Reciprocity

The request I received was to speak on ***Vulnerability as a Missionary***, specifically from an African perspective. I am grateful to the organisers of UISG Plenary for including Africa, a continent which until quite recently was considered to be ONLY at the receiving end of the missionary thrust of the Church. My missionary journey has been greatly enriched by the diversity of cultures and realities in Nigeria, my country of origin, as well as in Argentina, my country of mission, where I lived for eleven years. I have also been marked by my study and interaction in Europe. I seize the opportunity to thank my Congregation, the Sisters of Our Lady of Apostles for giving me the opportunities to fulfil my missionary dream beyond my wildest imagination!

Africa is sometimes called the 'garden of the Church in the 20th Century', because of the fascinating growth of the Church in the African continent the 19th and 20th centuries. This golden era of Christianity in Africa is manifested in many ways, and the most palpable is the increase in the number of Christians and Church institutions; for example, from an estimated 4 million professing Christianity in 1900, African Christianity has grown to over 300 million adherents by the year 2000.[2]

One of the implications of this is that there are no longer exclusively mission sending countries or exclusively mission receiving countries; we all give and receive, in mutuality. This change affects the power dynamic, since we all are vulnerable in one aspect or the other. The geography of mission has changed! Thanks be to God, Christian mission is now divorced from its historical link to colonization and westernization. The past three decades have been particularly eventful in this regard, especially with the ground breaking missionary document, *Redemptoris Missio* by St. Pope John Paul II in 1990.

Quoting the Latin American Bishops in Puebla, John Paul reinforced this new vision of mission whereby all peoples and all local Churches, even from the poorer nations, are called and encouraged to respond to the specific missionary vocation ad gentes, ad extra – *projected beyond frontiers. The Latin American Bishops affirmed: although we have need of missionaries ourselves, nevertheless we must give from our own poverty*[3].

This assertion re-echoed by John Paul, definitely gave energy to missionaries from Africa and I imagine from the entire southern hemisphere to respond to the missionary vocation with generosity. I have often been asked why Africans would bother going outside their continent as missionaries with the myriads of problems we have. To this I respond that the call to mission is NOT a rivalry of self-sufficiency, to which only those who are strong and have no problems can respond. This exclusive tendency is problematic because it associates mission with power, political influence, material wealth, colonization and domination. As an African missionary I see myself called to change this narrative, to bring newness, simplicity and energy stripped of economic and political powers.

I know many of us would disagree with me that we are living a new springtime of mission, because many of us are having dwindling and aging members. But remember I am writing from an African perspective! We are just beginning to spring up!! For example, in the past year, my Congregation opened two new missions, one in Liberia and the other in Central African Republic; they are both international and intercultural communities of Sisters coming from Togo, Burkina Faso, Ivory Coast, Ghana and Nigeria. For us mission *inter-gentes* [4]is just beginning, with its beauty and challenges.

Becoming aware of my own vulnerability

While vulnerability is vital for mission, it does not come easy. The missionaries I grew up to know in my childhood, were not considered vulnerable men and women. My missionary vocation was inspired by the Irish missionaries who in my homeland, pioneered initiatives in education, health, pastoral and social frontiers, they were loved and highly respected. However, my notion of being that heroic missionary admired by all suddenly crashed! When I stepped out of Africa in 1994, I realized that I was not received as a missionary; rather, I was considered a migrant worker who had come looking for a better life. My desire for total self-giving was shaken when I was often hit with the fact that it is believed that an African has little to offer. I realized that for many outside Africa, the continent was only associated with poverty, war, violence, disorder, primitive life, diseases, ethnic wars, political unrest, and corruption. While these realities cannot be denied, Africa is also a land of promise, for its vibrant life, its resilience, youthfulness, love of community, hospitality, generosity, and religiosity. As a missionary from Africa, I learnt to embrace this vulnerability which prejudices impose on me, while I humbly assume the dignity to change the narrative. We are all victims of ***the single story syndrome***, built on the biases of others about us. We all carry the burden of our identities and this become more apparent when we step outside our own milieu, we are affected by the judgment of others. The Nigerian writer, Chimamanda Ngozi Adichie beautiful articulated it: *It is not that the single story is not true, but it is not the only story*[5]. As missionaries, we have to learn to embrace our vulnerability by not building on the prejudices of the popular press and by remaining comfortable with both the lights and shadows of who are.

Today, with the proliferation of the media, people are quick to remind us of the dark side of our own history as Church. For example, our conformity with four hundred years

of Slave Trade, some alliance with colonisation, our silence on racial discrimination and apartheid, our tolerance of unjust structures and our own cover-up with injustices and abuses within our system. All these weaken our power of witness and make us vulnerable when we set out to be the moral voice in the world.

Instances of Missionary Vulnerability – African Perspective

Being a missionary today is about our openness to work with others to build a new humanity, missionaries are men and women of communion. Our tendencies as Church to hold on to our positions and scorn other people's contributions had to give way to the recognition of the truths of others. Mission today is *inter-gentes* – among the people of other faiths and cultures, it is a renewed call to listen to others with respect and not with arrogant self-deceit. These are some of the situations which make us more vulnerable today:

- **The space of 'Nothingness'** – In the effort to adapt to the circumstances of mission, there is a period of transition which involves emotional, psychological, social and sometimes physical and language adaptation. At the entry point to a new mission, one has to let go of the past (this may include affective and professional status) and embrace a new reality. A missionary is like a child who has to learn in an unfamiliar environment with many uncertainties. These movements from the known reality where we are in control to the unknown where we are dependent make us vulnerable and require a lot of humility, but which ultimately can transform us as Jonah was transformed after his mission to the Ninevites.
- **Lack of missionary antecedents:** Coming from Africa, many of us are probably the first generation of missionaries from our communities. The expectations are not clear and in many cases, our missionary models come from other cultures. We

have the difficult task of setting up structures which can support and sustain our missionary vocation – giving and receiving. We find ourselves writing a new script, walking uncharted paths and sometimes ill equipped for the task. For example, there are few missionary preparatory, renewal, and sabbatical programmes which take African reality into consideration. This has prompted some international Congregations to set up some renewal centres in Africa[6]. African missiology is not quite developed to respond to emerging challenges. We use western models which place non-Europeans at a disadvantage, because we cross double cultural barriers - the western culture and the host culture.

- **Missionaries today are a vulnerable minority:** In the past decades, religious and missionaries in areas of primary evangelization were a major force in the society. They were respected for their contributions to education, health and

empowerment of all forms. In many cases, they determined the standards, set the rules and laid down acceptable norms, sometimes with little regard for the local cultures. Today, in almost every part of the world, missionaries are minorities, we are like remnants within the society, whether Europeans in Africa, Asia, the Pacific or in the Americas, or Africans in other continents. Today, there are anti-Christian and sometimes xenophobic tendencies, which partly target missionaries. With reduced numbers, missionaries are an endangered species.

- **Insecurity and Violence:** The ongoing violence and global security has increased the vulnerability of missionaries who often fall victims of kidnapping, torture and gruesome murder; the experience of dear Sr. Gloria, a Colombian Franciscan missionary who was held hostage in Mali for over 4 years is still fresh in our minds. Hundreds of thousands of missionaries of all races are living in areas of high

risk, which often present the difficult decision of either quitting the mission or remaining in danger. According to the Vatican Catholic News Agency, twenty-two Catholic missionaries were killed around the world in 2021, half of them in Africa[7] (Those murdered include missionaries of other continents working in Africa). The same report stated that from 2000 to 2020, 536 missionaries were killed worldwide. Religious and lay missionaries and pastoral workers are often killed not just because of hatred for religious, but for various political and economic reasons, for example, criminals in search of non-existent treasures or attracted by the mirage of easy redemptions or to silence uncomfortable voices. It is truly challenging to discern the appropriate response to negotiations with the criminals. The difficult choice not to passively submit to the evil regime, while we uphold nonviolence principles, is a moral dilemma which makes us more vulnerable, and violent people continue to flex their evil power.

- **Funding Challenges:** Financial unsustainability of many missionary projects was made more apparent during the pandemic due to reduced foreign and local funding. The concern for sustainability creates tension between the service to the poor and income generating projects. The charisms of many Congregations suffer on the altar of having projects which are self-sustaining. This financial dependence denies missionaries the freedom to discern and choose projects which truly respond to their charism, *as 'he who pays the piper…dictates the tune'*.
- **Prophetic Vulnerability:** As prophets, we sometimes must ruffle the status quo and question the abuse of power by the political and sometimes religious leaders. The unjust socio-political, cultural and economic systems in most African countries may be rooted in their own cultural practices, but there were also those installed or reinforced by the colonial systems whose main aim was to subdue the masses. We have governments and sometimes local Churches that do not share the pain of its people, lacking in compassion and sensitivity. We as religious are often guilty of abuse of power and spiritual abuse of the faith and trust of our people; in this situation we require the self-empting of Christ to let go of our privileges and embrace prophetic vulnerability.
- **The interface between African culture and Christianity:** There are many areas of convergence between the African cultures and Christianity, but there also areas of tension which require continuous discernment. For example, the African culture places much emphasis on respect of elders and submissiveness to authority. This may lead to abusive relationship when leaders may become dictatorial and insensitive. Since children and youth do not speak in front of elders, African leaders may have more difficulty listening and allowing themselves to be challenged by those they are called to serve. Similarly, this may reduce the voice of women and the less influential persons into a silent murmur and sometimes a groan for life. We are not alone in this struggle, it is the way our Church has operated for centuries and African culture is very much at home in this structure. This may be the reason why the call for a synodal Church would require many layers of reflection in the African reality.

Conclusion

This reflection will conclude with the ***ICON of Jesus and the Samaritan woman***. According to the American Protestant Old Testament scholar and theologian, Walter Bruggerman, the story of Jesus's encounter with the Samaritan woman is an encounter between two vulnerable persons. The story opens with the two persons in a situation of need and emptiness. ***Jesus was in a situation of vulnerability***, with more explicit needs: he was hungry, thirsty with no jug to draw water, tired from his long journey and a stranger in need of some help (Jn.4:6). The ***woman's need and emptiness were more implicit***, but were gradually uncovered in her encounter with Jesus as the story unfolded.

By embracing his own vulnerability, Jesus led the Samaritan woman to a journey of a new discovery of her deepest and real desires. She became capable of recognizing the long awaited Messiah and was energized to share her new experience with others. In Walter Bruggerman's interpretation of the mission of Christ, this encounter highlights a major approach of Jesus' ministry, '*the radical criticism is about self-giving emptiness, about dominion through loss of dominion, and about fullness coming only by self-empting*'[8] This scene concurs with the prophetic imagination of Jesus in his affirming solidarity characterised by helplessness and vulnerability, especially with the people at the margins of the society.

In this episode, Jesus teaches us once again the importance of vulnerability not only as an ideal for spiritual life, but also as a tool for mission. As missionaries, as we cross boundaries of countries, cultures and languages, we become more keenly aware of the light and shadows of our own cultures and those of others. We are all vulnerable before a human history that classifies us as victims and villains, oppressed and oppressors, rich and poor, civilized and uncivilized, etc. As missionaries, we are called to build communion in this diversity embracing its beauty and fragility. As I draw this reflection to a close, I challenge myself and each one of us to embrace our own vulnerability. My own vulnerability as a woman within a patriarchal society and Church, an African in a world of global power tussles, a religious in a world of growing religious indifference and intolerance, a missionary in a xenophobic world and one called to the periphery in a world where only the centre matters. This for me is embracing vulnerability from above and from below.

References

Adichie, Chimamanda Ngozi, The Danger of a Single Story: https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_the_danger_of_a_single_story?language=enAlejandro Bermudez, Denver Newsroom, Dec 30, 2021 - catholicnewsagency.com/news/249997/vatican-agency-reveals-number-of-missionaries-murdered-around-the-world-during-2021

- Baur, John, 2000 Years of Christianity in Africa: An African History, Nairobi ²2009.
- Falola Anne; The New Springtime of Mission – Mission Today from an African Perspective, Abuja. 2010
- FRANCIS, 2013: APOSTOLIC EXHORTATION, EVANGELII GAUDIUM
- Ioannes Paulus PP. II, Redemptoris Missio - On the permanent validity of the Church's missionary mandate,
- 1990.12.07, No 64.

Walter Brueggemann, The Prophetic Imagination (Second Edition), Fortress Press, 2001, 151 pages.

1 Two documents extensively treat this perspective of Mission: in Evangelium Gaudium (2013) and Laudato Si (2015). These two documents set the tone of Francis' Pontificate.

2 Baur, John, 2000 Years of Christianity in Africa: An African History, Nairobi ²2009; De Gruchy, John, The Church Struggle in South Africa, London 2005; Gray, Richard, Black Christians and White Missionaries, New Haven 1990; Groves, Charles P., The Planting of Christianity in Africa, London 1958; Hastings, Adrian, The Church in Africa, 1450–1950, Oxford 1994; Isichei, Elizabeth, A History of Christianity in Africa, London 1995; Sanneh, Lamin, West African Christianity: The Religious Impact, London 1983; Shaw, Mark, The Kingdom of God in Africa: a short history of African Christianity, Grand Rapids 1996.

3 Ioannes Paulus PP. II, Redemptoris Missio - On the permanent validity of the Church's missionary manate, 1990.12.07, No 64.

4 The "missio inter-gentes" which was developed by the Federation of Asian Bishops' Conferences (FABC) is a missionary approach, applicable in every context, which sees the "gentes" not as the object of our effort to convert, but as "guests" to whom we can offer hospitality and "friends" who can, in time, welcome us and offer us friendship. 'inter' means among other cultures and religious. It is a missionary approach which needs to be further explored in African missiology.

5 https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_the_danger_of_a_single_story?language=en

6 Inter-Congregational On-Going Formation Programme (ICOF) is one of these initiatives. Set up by 5 Congregations, website: http://icofprogram.org/wp-content/uploads/2018/09/Arusha-2019-registration-form.doc

7 Alejandro Bermudez, Denver Newsroom, Dec 30, 2021 - catholicnewsagency.com/news/249997/vatican-agency-reveals-number-of-missionaries-murdered-around-the-world-during-2021

8 Walter Brueggemann, The Prophetic Imagination (Second Edition), Fortress Press, 2001, 151 pages.

TESTIMONY

Sr. Siham Zgheib, FMM

I'm a Sister of Lebanese origin, responsible for the community of FMM Sisters in Aleppo, Director of the center "the source" for autistic children, on the pastoral and psycho-spiritual accompaniment level. With the Sisters of the community, we work with women's groups, families, and young people, and in the service of welcoming groups.

My name is Siham Zgheib. I'm a Sister of Lebanese origin, responsible for the community of FMM Sisters in Aleppo, Director of the center "the source" for autistic children, on the pastoral and psycho-spiritual accompaniment level. With the Sisters of the community, we work with women's groups, families, and young people, and in the service of welcoming groups.

On September 14th, I celebrated the silver jubilee of my consecration as a Franciscan Missionary of Mary. In 2004, I pronounced my perpetual vows and was sent to the mission in Syria: I spent two years in Damascus, the capital; 7 years in Hassaké, a city in the north of Syria; and I am currently in Aleppo.

Our Institute: At the Service of the Mission in This World

Founded in 1877 by Mother Mary of the Passion (Hélène de Chappotin) in the great missionary impulse of the 19th century, the Institute of the Franciscan Missionaries of Mary (FMM) is today an international Catholic congregation that works in 73 countries on the 5 continents. It is part of the Franciscan family.

Syria:

Located in the Middle East, Syria's capital is Damascus, a city mentioned in the Bible; at its gates, Saul (Shaol), received the Lord's mandate to enter the city and be converted. (Acts 9,1-20).

It was in Antioch (located in Syria until 1917), the believers were first called "Christians" (Acts 11,19-26).

I live in Aleppo, one of the oldest inhabited cities in the world. Tradition has it that Abraham came from Ur in Chaldea through Aleppo.

The Syrian population is a mosaic of ethnicities and religions. It is composed of over 17 communities: the Sunnis (the majority), the Shiites, the Alawites, the Druze, the 6 Catholic and 3 Orthodox communities, and several Protestant communities.

At the beginning of the 20th century, Christians represented 25% of the population. Nowadays, we have become a tiny minority, that barely appears in the statistics.

It is the land of great saints in the history of the Church, such as St. Simeon the Stylite, St. Maroon, St. Efren, and many others. In the various archaeological sites, one discovers a whole Roman, Byzantine, Syriac, and Assyrian Christian tradition.

Several hours would not suffice to tell you about Syria, a country that, in the last few years, has been in all the world's media, talking about the dirtiest war of the beginning of the 21st century.

Syria's population was 24 million, half of which were young people under the age of 15.

The war came through this human and social fabric to destroy, raze, and annihilate everything in its path: changing not only the numbers but also breaking community bonds, destabilizing people, and above all creating huge challenges for the future.

The Invitation:

Your invitation to give testimony of my life during the war in Syria coincides harmoniously with the celebration of my 25 years of religious life.

It is an exceptional grace because it allows me to reread my life during this period and to discover His life-giving presence in what I have experienced. In doing this review, I discovered that His strength dominates in my weakness, and that His power is revealed in my precariousness and His victory in my failure.

I found myself in two communities where we were exposed to dangers at various levels: siege, kidnapping, displacement, bombing, cutting off essential public services (water, fuel oil, bread, gas...)

I want to share with you two experiences: the first one extended from September 2011 to May 2013, in Hassaké, a city located in northeastern Syria, on the border between Iraq and Turkey, where the Khabour river flows through.

The second lasted from 2014 to 2016, in Aleppo, in the north of Syria and considered the economic capital of the country.

Hassaké: 2011 - 2013

"It is in the midst of impossibilities that God's work is done" (Mary of the Passion, our foundress).

Our community was formed by 4 Sisters of different nationalities (Polish, Pakistani, Syrian, and Lebanese). We lived in the center of the city.

We began to feel that the situation was getting worse and worse. The first groups of terrorists (Al Nosra, a group affiliated to Qaeda), invaded the Christian villages surrounding the city. Christians also began to be displaced and kidnapped: Doctors, children, young people, for whom very high ransoms were demanded.

Faced with these dangers, our faith began to wonder: Are we ready to die? Are we ready to give our lives for Christ? How should we react if we were called to deny our faith?

All these questions and many others invited us to personal and community prayer. We shared these moments with the young people and the families. We felt our powerlessness and our inability to respond. But the Gospel answered us: "Do not be afraid… The Holy Spirit comes to your aid."

Faced with the danger of being kidnapped, raped, tortured, forced to wear a veil, my one and only concern was not to weaken and deny my faith. My daily prayer is: "Lord, do not subject me to a temptation that is beyond me." In my heart, it was clear that I was not ready to die or to be a martyr; but I did not have the courage to ask Him to protect me.

One day, in the midst of the turmoil of painful suffering, before the Blessed Sacrament, while I was arguing with the Lord and asking Him about the meaning of all that was happening, I received the announcement of the death of my brother, a death without notice. I had to choose between traveling to Lebanon to accompany my family in mourning or staying with the community in this perilous situation. I decided to stay with the community and the people, while offering this sacrifice as sharing with my family.

We suffered a 3-month blockade: no contact with our families, with the congregation, no electricity, only a candle for light. The darkness we lived through invaded me. It made me sink without knowing the way out. There, too, what sustained me was clinging to the Cross and drawing strength from its vulnerability. Adoration before the Blessed Sacrament sustained my faith at a time when violence prevented me from seeing the light of the Lord's presence.

As a leader, I was faced with a great responsibility towards my sisters, the people, and the children. I was afraid. However, I did not surrender. As a community of consecrated women, we had to be witnesses of Hope for those around us.

We organized activities for the children, right at the entrance of the building, mornings of gospel sharing with the women, adoration in our community. That's where we drew our strength from.

Aleppo 2014-2016

When we arrived in Aleppo in 2014, the community was composed of 14 Sisters, (3 were French, 2 Jordanian, 2 Italian, 3 Lebanese, 2 Syrian, 1 Pakistani, and 1 Polish).

Our house in Aleppo is equipped to receive the elderly sisters of the Province.

At that time, Aleppo was under siege and going through one of the most difficult moments because everything was lacking (bread, fuel oil, gas, water…).

We had no time to think. We were afraid. Our only concern was to help, to the best of our ability, the people who were living in a state of shock, anxiety, and fear.

My presence among my sisters taught me to draw strength from their weakness, their courage, their faithfulness to God and to the people to whom they were sent. They refused to leave Aleppo, wanting to stay with the people as witnesses of Hope. Elderly—it is true—but active despite their weak health and the danger that surrounded them. The presence of our elderly sisters was a tangible sign of God's presence, through their silence and prayer. They were convinced that the Lord would protect the house.

Our sisters' obedience was revealed in a painful abandonment: they accepted to leave

Aleppo to avoid being the cause of danger for the community. Our sisters did not flee from danger because of fear of war. It was by decision of the superiors who wanted to assure them a more peaceful life and care more adapted to their age. This decision also allowed the sisters who stayed to be more mobile, to take initiatives with the population, and to foresee a possible departure in case the armed forces invaded the city. They agreed to leave Aleppo to ensure the best conditions for the mission in Aleppo.

I will not change in the hour of darkness the decision I made in the hour of light. (Mary of the Passion)

Our life today: We are, as yesterday, 3 Sisters of different nationalities (French, Syrian, and Lebanese). We have decided to stay and continue the mission despite the difficult conditions, in solidarity with the local Church and the people to whom we have been sent.

As in the past, we put our skills at the service of those in need without any discrimination.

We live in a family spirit with all those who collaborate with us and those who come to us (Christians and Muslims). We share their joys and sorrows.

On two occasions, the Major Superiors have asked us to leave Aleppo if we felt in danger or if we were afraid.

Each time and after a moment of discernment and prayer, we chose to stay; and our answer was: “In the time of darkness, we will not change a decision we have made in the light.”

We have offered our lives to Christ. We shall not take them back.

REPORT ON UISG INITIATIVE: SOWING HOPE FOR THE PLANET MAY 2019 - MAY 2022

Sr. Sheila Kinsey, FCJM

Coordinator of Sowing Hope for the Planet

Vision Statement Sowing Hope for the Planet

We commit ourselves to both personal
And communal conversion and
We wish to move forward together
In an orchestrated and coordinated response
In listening to the cry of the Earth
And the cry of the Poor
As we go forth as instruments of hope
In the heart of the world.

(Accepted by Acclamation by UISG Superior Generals at 2019 Plenary)

Report on UISG Initiative: Sowing Hope for the Planet May 2019 - May 2022

Sowing Hope for the Planet is a project in which all Sisters whose congregations are members of UISG and their connections, are provided an opportunity to actualize Laudato Si' and to make a difference in our care of the planet. Our goal is *"to become painfully aware, to dare to turn what is happening to the world into our own personal suffering and thus to discover what each of us can do about it."* (LS 19)

The UISG Board in June 2018 endorsed the UISG initiative which was to be coordinated by the JPIC Commission of USG-UISG. At the 2019 UISG Plenary the vision statement was accepted by acclamation by the over 850 Superior Generals assembled for the meeting. To carry this vision forward, the various constellations met in their respective groups to determine their actions regarding the Cry of the Earth and the Cry of the Poor. Many of these were collected and placed on the website of Sowing Hope for the Planet as a public witness of the work of the religious in their respective areas. The website, Sowing Hope for the Planet, is very interactive and includes a mapping of the various advocacy initiatives which are focused on the seven Laudato Si' Goals. This interest also served as a basis for the skill training on advocacy sponsored by the other UISG Project 'Sisters Advocating Globally'.

A number of webinars have been developed throughout these years to update our participants on new developments, to become aware and to be included in events such as the Season of Creation, the Amazonian Synod, and COP's, and provide timely updates. To date 17 webinars have been presented since 2019 and more are scheduled for this year. Some of the topics have been on sustainability, synodality, realizing the entirety of the Laudato Si' goals, and responding to the Cry of the Earth and the Cry of the Poor. The webinars were planned to provide information on these events and promote a spirit of networking. These experiences were developed to be practical, informative, challenging, inspirational, and encouraging.

Special tools have been developed for contact persons to use in their own development of plans and experiences of their local communities and congregations. Emphasis has been placed on building on the congregational charism, planning the transitions to the Laudato Si' Goals which are regularly evaluated and being public about these commitments. To keep religious leaders informed, regular mailings have been sent to the Superior Generals to keep them updated on what has been happening with new developments with SHFP and the Laudato Si Action Platform.

The LSAP was developed through much input from the experience of religious. We participated in the panel when Pope Francis launched the LSAP in May of 2021. We are leaders of the Religious Sector, members of the Laudato Si' Steering Board and on the Ecology Task Force of the COVID-19 Commission. All of these opportunities have contributed to the development of the Vatican sponsored LSAP.

The resources developed for SHFP are also being shared with the LSAP website. Sowing Hope for the Planet continues to take special care of the religious, both men and women, even as we strongly support the involvement of congregations in the LSAP. We have developed for religious the LSAP guide, tools for planning, and the best practices notebook. These joint efforts continue because the LSAP is inclusive of 7 sectors with their various needs. Sometimes in the effort of being universal, there are still particular areas that will need special attention of various individual sectors. This is shown as we list them: 1) Families, 2) Educational Institutions, 3) Economy, 4) Religious Orders, 5) Parishes & Dioceses, 6) Hospitals & Healthcare Centers, and 7) Organizations & Groups.

A beneficial relationship is growing between the project of Sisters Advocating Globally and the advocacy efforts of the participants of Sowing Hope for the Planet related to the Laudato Si' Goals. Based on advocacy data from its mapping survey tool, SHFP has hosted seminars on biodiversity, climate change, mining, migration, and ecological economics. The seminars provided a space for members to share information about their work and create networks. In partnership with SAG, SHFP is currently hosting a series of Advocacy

Training Sessions focused on further developing these important topics. Case studies are provided by participants in the course. This is another way of enhancing our work with the LSAP and sharing our efforts with a wider concerned audience around these areas.

The goals of SHFP have been impactful and largely have exceeded expectations. We have helped to develop the capacity and the flexibility of the LSAP. Our Congregations and the Local Communities together comprise the highest number of enrollment. A survey was sent out to the representatives of the constellations asking for specific feedback as to what the members have been doing regarding their specific actions as well as an evaluation of the fruits of Sowing Hope for the Planet and their experience of the Vatican's Laudato Si' Action Platform. A majority, 32 constellations responded and filled out the survey. The pertinent information is summarized in March 2022 as follows:

The constellations have responded to the call of Laudato Si' in a variety of ways. The largest responses where the constellations have increased focus have been in education efforts (75%) and environmental actions (72%).The congregations have also had large responses with congressional planning (66%) and pastoral services (56%). Other actions include relief operations for calamities, work with Religious Conferences, training members in ecological sciences who work on land restoration and regenerative agriculture, health care, divestment from fossil fuels, political advocacy, environmental actions on water, and conservation and recycling. The emphasis on education and the environment shows that the constellations need support on these issues ranging from networking to funding.

The greatest challenge regarding the realization of Laudato Si' goals reported by the constellations has been in dealing with the COVID-19 pandemic and its ramifications (56%).

Following are the economic crisis (47%) which is partially resulting from the pandemic, and the burden of too many responsibilities (45%). From within the communities, environmental disasters are a serious issue along with lack of interest. Other factors listed included decreasing financial resources, limited foreign languages, and political insecurity in their country. These factors call for more support of members as well as education and community building. Support could be offered by sharing resources, translation services, and political advocacy training and support.

Most congregations (85%) still hope to continue developing opportunities for their Laudato Si' goals. They responded further that some of the possible ways to fulfill their commitment could be inter-congregational collaboration, developing educational programs on caring for the earth, pastoral care and services, developing financial self-supportive programs, green energy development, work with refugees and asylum seekers,

exchange of information at meetings, policy advocacy at the federal level, and ecological restoration involving bee keeping and tree planting. There is enormous support within the constellations about their commitments, especially concerning the environment. The constellations could benefit from access to more educational resources and support materials to further their work in this area.

Most congregations (70%) responded that their members are not working with other sectors of the Laudato Si' Action Platform. The constellations whose members were involved reported the ways that they are working with the sectors of the Laudato Si' Action Platform. The largest response was with working with educational institutions, parishes and dioceses, and intercongregational and local religious communities. The other sectors of commitment to healthcare, families, economics and organizations and groups also showed some response. The response to this item on the survey may not

accurately reflect the constellation involvement but may be due to lack of information about the LSAP sectors. Since the involvement of the sectors is a goal of the LSAP, more creative and coordinated ways need to be considered to help this process among all of the sectors.

The majority of the constellation respondents (90%) find that Sowing Hope for the Planet and its programs are helpful and should continue. Comments included caring for our common home, increasing awareness on our contribution to caring for the planet and what we need to do to sustain it, helping us respond to the changing times, increasing commitment to ecological issues and the protection of life, and helping with the common struggle to protect life and creation. A small percentage responded "no" to the question about Sowing Hope for the Planet. However, when reading their feedback, it is more suggestive of the Laudato Si' Action Platform and the need for more information and clarity. Their comments said that they already had another platform in their country, there was no need to double the platform, and that to participate in everything was too much.

From this experience these are the suggested future directions:

1. Continue to offer assistance through personal contact and specific tools as needed. The work of Sowing Hope for the Planet has shown that there are many voices waiting to be heard, if there is a place for them to speak. By offering acknowledgement, support, and outreach in multiple languages, a larger community continues to grow.
2. Offer webinars that provide timely and relevant information. The webinars offered by SHFP have been well attended and attendance is increasing. The webinars are recorded and posted on our website, YouTube channel, and on the JPIC Workshop website hosted on the Thinkific platform. The videos continue to be viewed.
3. Enhance the opportunities for networking both local and international through the organizational format of the Constellations and national religious organizations. Networking can be enhanced by organizing around issues such as mining or biodiversity, or by language outreach, such as to the Francophone countries.
4. Promote collaboration with the other sectors of the LSAP in actualizing the Laudato Si' Goals
5. Strengthen the journey by developing programs and tools based on requests and the needs for skill development.
6. Encourage enrollment each year as members of the LSAP, as this is the place where the efforts of all seven sectors is coordinated to help reach the tipping point for change. (3.5% for action and 21% to 25% for systemic change). In our efforts to reach this point all sectors are challenged to double enrollments each year.

Thank you for all of the ways you have made the world a better place through your efforts to actualize Laudato Si'. Your work is making a difference. This has been a remarkable and fruitful journey in the movement of the Holy Spirit. May God bless your efforts as you move forward Sowing Hope for the Planet.

REPORT FOR PLERARY ASSEMBLY 2022

Sr. Yolanta Kafka, RMI
UISG President

Sr. Pat Murray, IBVM
UISG Executive Secretary

Looking at the Context:

The words of Charles Dickens from a Tale of Two Cities seem to best describe these past years.

> *It was the best of times, it was the worst of times, it was the age of wisdom, it was the age of foolishness, it was the epoch of belief, it was the epoch of incredulity, it was the season of light, it was the season of darkness, it was the spring of hope, it was the winter of despair, we had everything before us, we had nothing before us, we were all going direct to heaven, we were all going direct the other way..... ~ A Tale of Two Cities (Charles Dickens)*

First the impact of Covid-19 on health and wellbeing and now the deadly war with Ukraine have changed our focus and created new horizons of different vulnerabilities in both the world and religious life.

Alongside these difficulty horizons, new ways of proceeding like “mutual help,” “collaboration” and “partnership” have become key within our congregations and our institutions. We have experienced great generosity both within our congregations and from organizations that believe in the human and evangelical witness of sisters. That is why today we can celebrate the fruits of our interconnectivity within religious life. Combining our riches and our fragility at the service of the Church has been an extraordinary experience of inter-charismatic complementarity. It has brought us to sit

at and share at many different tables to plant and nurture various seeds of hope. But first of all, let us look at our gatherings around the table.

First of all, at the TABLE of the EXECUTIVE BOARD, where we have gathering more than usual, either in person, or on line during these past three years. We have gathered to dialogue, to accompany each other, to vision from different perspectives and to pray for the wisdom needed to face our present reality. We have sought ways to promote the orientations which emerged from the 2019 Assembly and to answer the calls of the Church especially with the Delegates We have been learning at the table of Zoom which has provided us with the possibility of meeting together despite the challenge of different time zones and different languages.

At the second TABLE, we have the two Executive Boards of USG and UISG, who have met together twice a year to discuss the urgent issues facing both the Church and religious life. They have included the UISG Delegates in several of these reflections. In addition, the Presidents and General Secretaries often communicated in order to share conversations, opinions, positions and proposals. We can say that the joint online Assembly (of USG and UISG) (May 2021), which took place over three days, confirmed that the path of greater exchange is a path from which there is no return. With God's help we will continue this synodal journey together as male and female religious, seeing it as a joyful and hopeful opportunity.

Then there are the many other Tables including those of the JOINT UISG/USG Commissions where collaboration together has led to growth in different areas of the life and mission of USG and UISG. These Commissions focus on Care and Safeguarding, Dialogue, Education, Health and Justice Peace and Integrity of Creation. Their task is to support General Leaderships worldwide in these key areas of mission and ministry through offering workshops, seminars and conferences.

This interconnectivity and shared collaboration at many tables has extended to other institutions and entities within the Church, especially with Vatican Dicasteries and Pontifical Commissions. We have had a formal dialogue with Congregation for Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life (CICLSAL) twice a year on important themes related to religious life. During the Covid-19 a task commission was formed to study the modalities of online chapters and councils. We have worked with the Migrants and Refugees Section on anti-trafficking and migration which increases during times of conflict. With the Dicastery for Integral Human Development there has been extensive collaboration on the creation of the Laudato Si Action Platform. We have had meetings with the Dicastery for the Evangelization of Peoples on matters of importance to missionary and diocesan congregations. We have collaborated with the Pontifical Council for Culture in the preparation for the Conference on Charism and Creativity which unfortunately takes place this week having been postponed from 2021.

We have had many collaborative partnership and relationships with Embassies to the Holy See, with international organisations like CARITAS, JRS, and San Egidio and with many Pontifical Universities in Rome and elsewhere and with the Discerning Leadership Programme established by the Jesuits at the request of Pope Francis.

More and more, we realize that through our contacts with the reality on the ground, through our interdependence as congregations, that we can bring our concerns about the needs of people and the planet to many different meetings and contexts. The prophetic nature of religious life, calls us as Superiors General/Congregational Leaders to mobilize ourselves as a global sisterhood. Our interdependence and our growing understanding of the importance of our intercultural prophetic witness, invite us to develop ways of building communion in diversity, in today's world.

Our experience of interconnectivity is leading us to deepen the relationship between our various charisms and to emphasise our shared witness through our commitment as religious for the sake of the Reign of God. For many years we have already had the experience of sharing together in God's mission, putting in common the gifts of the Holy Spirit, weaving them into the life of the Church. This experience of interdependence and interculturality is having a life-giving impact on the life of our communities.

In the light of Fratelli Tutti we feel called to a renewed interpretation of our relationship with the Church on the basis of the common vocation of the baptised and on the basis of our equal dignity as daughters and sons of God. On this basis we must continue to rethink our responsibility to build relationships that heal wounds, that promote safety, that prevent abuses and that develop a climate of cooperation and a culture of care.

Our Reality During these Past Three Years

During the two-year period from 2019-2021 for long periods the majority of the UISG staff worked from home while a small group of around 5 went to the office daily. Yet we were able to distribute almost $2 million to needy congregations on every continent thanks to the generosity of many religious congregations gathered here and present online and the generosity of the Conrad N. Hilton Foundation and the Conrad N. Hilton Fund for Sisters. We would like to thank you all for your support and generosity that helped so many local communities across the world. The gratitude expressed by so many communities of sisters who experienced this solidarity and generosity would warm your hearts.

We thank the Finance and Grant Office which worked tirelessly to see that the money was distributed to where it was most needed. This was not a small task and was not part of UISG's usual work but when such need is being experienced, the staff members wanted to ensure that sisters had money for protection and cleaning materials, for basic medical equipment and for food. During this same time UISG suffered the loss of almost $700,000 due to the reduction in receipts from the annual dues due to postage difficulties, the closure of the restaurant and the request for rent reduction from the two other tenants. The GHR Foundation helped UISG to meet its immediate costs.

You have all shown great trust in UISG, to help meet the needs of congregations but also in helping UISG to continue to meet its worldwide mission. Once again, we are meeting the needs of the people of Ukraine by supporting the sisters working there and in neighbouring countries.

The mission of UISG went forward despite the many challenges posed by Covid-19. You will remember how well we responded by providing an incredible number of webinars each year aimed at supporting leaders of congregations and their members, practically,

spiritually and inspirationally. Again, we owe a dept of gratitude to two religious' congregations in the US who first offered support funding for the installation of the technology to allow UISG to literally reach the end of the earth. Additional funding from the Conrad N. Hilton Foundation and GHR enabled us to build on the initial technological frame work so that now we can offer online events in multiple languages. The online sessions which were part of the first steps in this Assembly provided translation in XX languages.

Between 2019- 2021 we had at least 65,000 online participants. This number is an indication as often whole communities participated. The following table does not include all events organized.

	2019	**2020**	**2021**	**Total**
No. of Events	14	72	62	**148**
No. of Days	44	92	75	**211**
No. of Participants	5.615	43.563	15.670	**64.848**

*Please note this is only an overview it does not include all the events organized.

Since then there have been an additional XXXXX participants.

The topics offered were both inspirational and practical as we responded to many requests. Some of the webinars offered were as follows:

- Canonical Consultation Services Team - Power, Authority and the Good Institute
- Intercultural Workshops and Leadership in Intercultural Communities
- Communication Course for Justice and Peace Promoters
- Religious Life in Latin America and the Caribbean, in Europe and the USA
- Querida Amazonia and Integral Ecology
- Talitha Kum General Assembly
- Building Bridges and Reconciliation
- Protection of Minors and Vulnerable Persons
- Day of Worldwide Solidarity and Prayer in time of Covid-19
- Training on how to use Zoom and other technological tools
- Online Leadership Course
- CCCI "Transitioning from residential care for children to care within families
- Communication for Advocacy
- Synodality – a new way of being Church
- A wide variety of webinars offered by the Joint Commissions of UISG-USG

The presence of participants from across the globe and the different perspectives shared have given us a new sense of who are and who we can be as we pray, act and advocate on behalf of the world and its people.

We have mourned together, prayed together, reflected and planned the future together. We have listened to each other's searching and learnt from the perspective of continental Conferences. Despite this difficult time there have been many positive outcomes:

- We have been the building new relationships online across congregations, across cultures and across geographic boundaries

- We have been journeying together through our experience of vulnerability, fragility and a sense of powerlessness

- We are now supporting our sisters who are in Ukraine and in neighbouring countries who are welcoming refugees who are leaving their homeland in their millions. We decry this and other senseless wars and pray to the God of Peace to intervene and to soften the hearts of those who promote division and destruction.

- We are now reflecting together on how to nurture synodality within ourselves, our congregations and within the Universal Church.

All of these efforts would not have been possible except for the expertise of the Technical and Communication Departments at UISG. We can't thank them enough for their generosity and availability often at most unsociable hours. Together with a faithful group of translators they expanded the scope of UISG's work and influence. They helped us to truly become a global sisterhood.

Since our last Assembly in 2019 and its theme Sowers of Prophetic Hope – we have been sowing new seeds, nurturing growth and gathering fruits. These next sections will explore what is new and what is being nurtured.

A: Sowing New Seeds:

Alzheimer's Initiative:

With the help of the Conrad N. Hilton Foundation the UISG in partnership with LCWR will shortly launch a new worldwide initiative to support Sisters living with Alzheimer's. The aim is to help leaders, communities and families and caregivers and to identify the needs specific to different parts of the world. These initial steps commenced some months ago when an international committee was formed. The Alzheimer's Initiative will be officially launched next Monday 9th May at 2.00 pm (Rome time) by Sr. Jane Wakahiu LSOSF during the delegates meeting. We invite you to register and to join us on that day.

Elderly Sisters:

More recently UISG and the Conrad N. Hilton Foundation have launched a consultative process to determine the needs of aging sisters. With the title: Our Sisters, Our Future: Health and Spiritual Care for Aging. These aims to identify the needs of elderly sisters and to seek ways to respond appropriately with cultural sensitivity. Needs different in our different parts of the world and so we need the broadest possible participation in order to help the Conrad N. Hilton Foundation to plan the best use of future funding. We have already had two webinars to begin to identify how to the support that congregations and their leaders. Shortly based on what has already emerged from the webinar, a survey will be circulated. We need a very good response rate and encourage you to participate.

Recently Pope Francis created the World Day of Grand-Parents. Saying that each of us must "take an active part in renewing and supporting our troubled societies" he said that the elderly, better than anyone else, can help to set up three of the pillars that support "this new edifice," which include dreams, memory and prayer. We know the treasure that the elderly in society have still to share when they are helped to live vibrant and active lives. Sadly, for some their dreams and their memory have faded but it is then that we need to support them all their days long, as best we can, accompany them in living their vocation until their Easter moment.

Sisters Advocating:

A third new initiative called "Sisters Advocating" is supported by the more recently established Global Sisters Fund. GSF aims to foster collaborative partnerships among different sectors of society to advance holistic, inclusive and sustainable human development. It is inspired by the moral leadership of Pope Francis. This initiative is supporting existing UISG ventures – Talitha Kum and Sowing Hope for the Planet by providing training and support to sisters in relation to advocacy and communications. It also aims to help sisters to develop and strengthen networks dealing with health care. This is obviously a critical area in the wake of Covid-19 and sisters in many parts of the world have seen how crucial it is to be able to respond speedily and collaboratively to crises within the heal sector. The aim of the initiative is expressed simply in the following statement: We are your Sisters. We are committed to advocating for you and together with you, sharing a journey of care for people and the environment. We believe in a world where everyone experiences a sense of human dignity. We build our mission on evidence from our work on the ground, inspired by our reflection on the Gospel message, the Church's social teaching and the leadership of Pope Francis.

Catholic Care for Children International (CCCI)

Just before Assembly 2019, the GHR Foundation hosted a two-day workshop on Catholic Care for Children – an African sister-led initiative which aims to help congregations to transition from institutional care for children to family-based or family-like care for children. The initiative began in Zambia and then spread to Uganda and Kenya. The International office opened just as Covid commenced and therefore what has happened in these intervening years has been nothing short of miraculous. You will hear more about this initiative on Friday but suffice to say that the movement has now spread to Sri Lanka, India, Malawi and South Africa. Sacred Scripture, Catholic Social Teaching and scientific research affirm that children grow best in families and therefore CCCI is committed to the global expansion of this movement. We have to learn from the lessons of the past and be leaders for systemic change in this area.

UISG Office for Care and Safeguarding and UISG/USG Join Commission for Care and Safeguarding:

The UISG Office for Care and Safeguarding was established after Assembly 2019 and seeks to help congregations of women religious to develop policies and guidelines which are really operational. It has achieved an enormous amount in a short time. The Office also supports the UISC/USG Joint Commission whose members include female and male religious who have extensive experience, representatives of the Vatican Commission for Care and Safeguarding and other experts. The main work of the Commission has been to

establish a global network of representatives of Religious Congregations (nominated by the Superiors General/Congregation Leader) who meet on a regular basis for updating in relation to canonical matters, best practice and reflection on various aspects of abuse and safeguarding which continue to emerge. We invite you to reflect and discern and nominate someone to join this worldwide network which is an important resource for you and for your leadership team. The various webinars presented in the past two years have been recently published in Italian and will be shortly available in English and Spanish. The topics presented are important ones for your reflection and consideration. The new area emerging is that of spiritual abuse and increasingly the topic is emerging in articles, publications and seminars. It is a topic that the Joint Commission will deal with in the coming year.

Theology of Religious Life and Theological Formation

During these past two years a group of 29 sister theologians have been meeting online, reflecting together on religious life and writing articles on religious life through the lens of their particular disciplines. The aim of the initiative has been to identify and nurture new voices from different cultural perspectives and experiences. The majority of the group will be meeting for a week in June next month to deepen their reflections. They have been led in this process by three theologians who themselves lead institutions or programs focused on consecrated life. It is intended to identify a second cohort and to begin the process again in 2023.

Reflecting on what had been offered online during the Covid-19 period, it was felt that we needed to focus our presentations more on the nature of religious life itself – consecrated life, the vows, community life – and so future programs will concentrate on these areas.

New Website – New Branding

We hope that you like the new logo and the new website. Thanks to the committed work of the Communications Department, the Executive Board were presented with a range of options. This particular logo was chosen because of its life, vitality and diversity. It seemed to us to express in a creative way the passion for Christ and for humanity that religious women bring to their mission and ministry. We intend to use the private side of website more when communicating with members – therefore you need to know your code and your password – and we have prepared these cards to help you to remember. Here you will find the UISG Bulletin which we are now publishing online. We know that the articles are greatly valued and you will have access to them in all languages. The communications department reached out to you through the website, social media and newsletters. We are trying to streamline out communications so that there is a regular pattern which is not overwhelming.

B: Nurturing Growth and Gathering Fruits

So much has been nurtured and has nurtured us during these past years. Later in the week we will be presented with an overview on the Sowing Hope for the Planet initiative and Talitha Kum worldwide network. At this stage we want to acknowledge the extraordinary growth that has been nurtured in both.

Sowing Hope for the Planet

The Sowing Hope for the Planet website is an extraordinary kaleidoscope of resources, activities and events shared in multiple languages. The members of the Constellations

have really taken to heart the commitment that we made together at the conclusion of Assembly 2029 when we promised *"to both personal and communal conversion" and that "we wish to move forward together in an orchestrated and coordinated response in Listening to the cry of the Earth and the cry of the Poor as we go forth as instruments of hope in the heart of the world."* The responses from your congregations have been extraordinary – let us continue on this journey, playing our part in the Laudato Si Action Platform.

Talitha Kum has reached several important milestones – it has celebrating its 10th anniversary, increased the number of networks in Africa, offered training to leaders and produced the Call to Action document which was approved by the Executive Board of UISG. You will hear more about this later in the week. Talitha Kum is now widely recognized by both the Church and the international NGO and Inter-Governmental agencies. Many Ambassadors to the Holy See are very active in supporting the work of Talitha Kum. The 4 main objectives of the Call to Action contain 4 significant words: CARE, HEAL, EMPOWER and RESTORE. These sum up the identity of this worldwide network which unites 60 national and regional networks and their sisters and collaborators. In contexts of war and environmental disasters, people are ever more at risk. It is appalling to hear of women fleeing the horrors of war in Ukraine, being tricked by the traffickers with promises of care. Having 60 national and regional networks worldwide is phenomenal and those thousands of sisters and their collaborators. Talitha Kum expresses its mission as follows "We care for people wounded by exploitation and act against inequalities caused by economic and cultural systems." We thank all the members of TK who do this work on all our behalf.

Formators Programme

UISG has been offering a programme for Formation Personnel during the past 4 years. The first programme was in person, the second was a mixture of in-person and online due to the Covid pandemic, the third program was online only and thankfully the current programme is in person. There are 46 attendees for this 5-month programme and over the years the following numbers have participated in the programme:

YEAR	PARTICIPANTS	CONGREGATIONS	COUNTRIES
2019	33	23	25
2020	44	33	25
2021	37	23	22
2022	45	30	22
TOTAL	**159**	**109**	**94**

There has been great appreciation expressed for this well-balanced programme with presenters coming from Rome and from overseas and with participants from over 20 different countries. It is delightful to see that the three past groups are all still connecting with and helping each other through their WhatsApp groups.

UISG Migrants Project

The initiative in Sicily began in 2015 during the first phase of the refugee crisis in Europe as thousands of migrants crossed the Mediterranean Sea in fragile boats escaping wars, conflicts and poverty. This project marked the 50th anniversary of the foundating of UISG on the 8th December 1965, during the final session of the Vatican Council. The migrants were and still are seeking new opportunities for themselves and their families. Under the able leadership of Sr. Elisabetta Flick – who sadly died during the early period of the Covid pandemic – communities were established in Ramacca, Agrigento and Caltanissetta and more recently in Lampedusa. In total 29 sisters have served in Sicily during the past 7 years and we are so grateful for their dedicated and generous service. However the migrants, who cross the Mediterranean, are no longer brought to Sicily from Lampedusa and elsewhere. Instead they are being transferred to other locations in Italy. Therefore one by one the UISG communities in Sicily have completed their mission. From September onwards only the community in Lampedusa will remain. The focus of the Migrants Project is now on working at the international level, networking sisters and offering ongoing formation to sisters who are working with migrants in different parts of the world.

Solidarity with South Sudan

UISG, as one of the founders with USG of this important inter-congregational initiative in South Sudan, continues to offer support in different ways. From its small beginnings in 2009 Solidarity with South Sudan has continued to expand in order to meet the educational, pastoral and agricultural needs of the people. The focus is on capacity building so that the South Sudanese themselves can become agents of change within their own country which in such desperate need of peacebuilders and reconcilers. From the start many female congregations have provided personnel and financial resources for the growth and development of this new paradigm of religious life.

We have haven't mention by name all the UISG staff members who actively support the various initiatives mentioned above. We extend to them our gratitude for their extraordinary service and support which helps you as leaders of female religious life to respond collaboratively to the needs of today.

The Challenges Ahead

A: Our Synodal Journey. The Synod on Synodality is the call to collaborate in the renewal of the Church and in the renewal of our Institutes and of our lives. What is the response of the local churches that we are part of? What are the concrete implications for religious life in the discernment and decision - making processes in the Church?

What does synodality mean for new ways of exercising authority so that we can develop the culture of care, of service, of respect. This would require a new understanding of the evangelical councils. Obedience would be seen as the practise of discernment and a commitment to putting the will of God at the centre of our personal life, our leadership, the life of our communities and of our congregations. Evangelical poverty would emphasise the call to share and to being a radical alternative to the culture of consumerism, greed, and exploitation of resources. Poverty would challenge us to share the life of those who have less. Consecrated chastity would call forth the capacity to be the yeast of fraternity in forming communities which are inclusive and which create new

networks of relationships within the Church and religious life. We must question afresh ourselves on these various perspectives.

Can the process of the synodality propose changes in the ways of conducting the “at limina” visits; this is an important encounter between the local and the universal Church. Therefore religious should participate in in the visit itself and in the preparation of the diocesan reports and when providing feedback after the visits to the different Dicasteries and the meeting with the Holy Father.

Our experience of participation in the Amazonia Synod was a good one. There have been various experience of dialogue and collaboration in the this current Synodal process

- We are joining the consultation and participating in the listening meetings and

contributing in the local church.

- We are participating in drawing up processes and in using the methodology suggested by the Office of the Synod
- We are taking care to try and listen to everyone. We are often on the peripheries of life, in society and in the church and we will be there to help and facilitate the participation of all voices in the synodal process.
- We are taking advantage of this opportunity of the call to the synodal process to renew the life of our congregations, because synodality is not only a methodology, but it is also the practice of discernment in order to respond to the call of the Holy Spirit today.

Through the renewal of each congregation, through the experience of synodal listening

and sharing, we can enrich the synodal journey of the local communities of the Church. We have been called to place our particular charisms and traditions, at the service of the synodal process because synodal journeys are imprinted in our way of life as religious. Transitions and transformation in the light and process of synodal journeys have inspired our congregations. This has enabled more consultative processes to emerge and has provided spaces and projects of renewal.

On this synodal journey the main protagonist is the Holy Spirit. When we become aware of this, we discover that we must listen to the Spirit and tune into the Spirit's deepest aspirations, letting ourselves be enlightened in simplicity and poverty of heart. because only the Spirit works wonders. Pope Francis regularly repeats that the Synod is not a convention, in which we share our ways of thinking but a process where we listen to the Holy Spirit with an attitude of deep faith and discernment.

The UISG has already had concrete experience of participation in the processes of preparation for and celebration of the recent Synods of Bishops. We have a very rich experience on which to reflect and to illuminate the new challenges that are being presented to us. We hope to find ways to do that together as leaders.

In July 2021, the secretariat of the Synod organized the short seminar where various charismatic traditions were present. Congregations of religious life and various ecclesial movements spoke about their historical experiences of synodality. They described the possible tools or instruments that could be useful for synodal processes in local churches. We realized the riches that exist within religious congregations. At the end of those sessions there were some who said how practical and inspiring it would be to discover in each local church what is the contribution of each specific charism and congregational tradition to the synodal path of the church.

B: Dealing with Vulnerability and fragility

Leadership and authority: At UISG we have worked to accompany and form leaders for contemporary religious life. At the same time, we realize that there much to reflect on and to change in our practices. We have understood that the call of Jesus is to exercise "a non-dominant leadership" because He says: there is only one master. This time of Covid has given us the opportunity to reflect on the care and the accompaniment needed in our service of leadership.

We have been called to promote a more circular and inclusive way of exercising the service of authority. This change of paradigm calls for a new model of care and communion
Let me offer two images:

- Firstly, the service of authority is similar to the role of the "sherpas" in the Himalayas that guide the climbers, providing support on the road they have already walked many times; they are able to carry the burdens of others; however, they will be not be acclaimed as heroes in the newspaper articles which applaud those who have reached the summit.

- Secondly let us think about a boat. We realise how important it is to take care of the team that steers the boat. But let us not forget to take care of the sails, making sure that that they are open, ready to expand to the direction in which the wind is blowing ... for the sake of the mission.

My deepest wish is that all women religious will joyfully live their love and service of humanity! With regard to questions about our mission in the world – so many times our identity and the charism are associated with *doing*, rather than with *being*. We are being called to restore the charismatic identity of the religious life as a gift for the life of the Church.

Vulnerability

As we focus on the theme of vulnerability, we are indeed aware of its different forms. For example, we touch the vulnerability of congregations and provinces that are coming to completion. The general diminishment of vocations is preoccupying many in the Church. The experiences of congregations facing the merging of charisms and institutes speaks reflects a new reality. From all these phenomena there is a need to interpret cycles of growth and diminishment in the light of the graced history of religious life and to read the history of religious life in the light of the Spirit's call to the Church. It is important to reflect on these new experiences and to share about them with each other. UISG provides a space where together we can exchange our experiences, our wisdom and our inspiration.

These changes require wisdom in managing transition and transformation – a transition from the founding culture with openness towards new cultures and new configurations. This transformation requires imagination in creating new ways of forming communities, of providing institutional support, and of searching for new ways of sharing the service of the authority. We need to search for and create a new vocabulary as we are invited to do in the document New Vine in New Wineskins.

Our vulnerability is connected to the role of women in the Church. How often it happens that those who should do so, do not care "for the needs of every man and woman, young and old with the care and closeness that marked the Good Samaritan" (cf. Fratelli Tutti 79.) We must review our systems and structures to see if there is something within, where abuses may occur? When we speak about vulnerability what does the radicality of religious life ask of us today?

The time in which we are living is bringing us to a deeper realization of our vulnerability; a sign of the human condition that we share with everyone. As the Spanish philosopher J.M. Esquirol has said: vulnerability is part of our human condition. Paradoxically, experiencing vulnerability provides us with an opportunity to become more human. It is not about exalting pain or suffering, instead it is about acknowledging a way of being human that bends, that leans with respect towards one's neighbour, just as the celestial vault bends over the earth; a way of life that knows how to stoop-over and accompany, to wait and give shelter."[1] These ideas will occupy our hearts and minds in these coming days.

But there is a more radical vulnerability to which we are called. The human person made in the image and likeness of God who is Trinity, has three infinite abysses, or depths

which are in reality three unfathomable capacities for infinity. These three include an active disposition for fullness, an awareness of one's radical poverty and the isolation of not knowing and finally the insatiable hunger for his love. Only the Father, the Son and the Holy Spirit can fill this triple abyss completely and forever. To be and to live with the Father, to know with the Son and to love with the Holy Spirit. Only in living together, in common union can we be filled with the fullness of God.

Finally let us remember that something new is happening. The 2005 Congress on Religious Life "Passion for Christ, Passion for Humanity" recognized that Consecrated life was involved in the process of globalization when it said "Our charisms are rooted in new religious and cultural places and contexts. These differences convert our institutes into transnational communities that enjoy the same global identity."[2] The globalization nature of the pandemic became an opportunity that helped us to recognize "the unity in the diversity of the world so loved by God."[3] It has fostered a global sensitivity in us that has opened us up "to real possibilities for an inculturation and contextualization of our charisms and for closer collaboration with other congregations and with other forms of Christian and human living."[4] Now more than ever we recognize the pluralism and diversity that consecrated life now embraces. We see that individual charisms are "recognized, freed and are put at the service of the others."[5] Our consecrated life which can hold differences of gender, age, culture, rites and sensitivities can be a prophetic sign to the world and help us all to gain a better understanding of pluralism by illuminating it with the wisdom of the Gospel.

The inspirational words of the document, are as relevant today, as they were when written in 2005. Again, we can acknowledge that while our forms of consecrated life are in a time of transition, we know that we experience a passionate love for Christ and a compassion for our brothers and sisters, that leads us forward together.

We express our gratitude to God for all the times that we have been able to mutually accompany one another during this three year journey…to each one of you who feels part of this experience of shared vocation and mission within UISG,

1 Humano más humano. Una antropología de la herida infinita, Barcelona, Acantilado, 2021
2 Passion for Christ, Passion for Humanity, Scritto da Congresso 2004 Vita Consacrata Publicato: Gen 27, 2006 #20.
3 Ibid., # 21.
4 Ibid.
5 Ibid., #34

VAN LUISTEREN MET HET HART

Dit is de bijdrage die tijdens het plenum werd geschreven door de zusters die toehoorders waren:

Sr. Maria Cimperman, RSCJ

Sr. Lia Latela, RMI

Sr. Gemma Simmonds, CJ

Wij hebben het gehoord, onze ogen hebben het gezien en onze handen hebben het gevoeld: het woord creëerde wereldwijde solidariteit en dit is onze bijdrage.

Wij voelen ons vereerd en ontroerd dat we uitgenodigd waren om deel te nemen aan deze vergaderdagen van de UISG die, het verleden voortzettend, op creatieve wijze het heden vormgevend en de visie op de toekomst van het religieuze leven hartstochtelijk motiverend, uitging van haar kwetsbaarheid in synodaliteit met de universele Kerk.

Een eenvoudig en betekenisvol gebaar van open armen nodigde ons uit om te luisteren naar de melodie van het verlangen om elkaar te ontmoeten, elkaar te leren kennen, elkaar te verwelkomen ondanks de verschillende talen en de uitdagingen in onderlinge communicatie.

Onze oren verheugden zich over de intensiteit van het applaus waarmee wij onze diepe dankbaarheid voor de dienst van de UISG tot uitdrukking brachten; als teken van erkenning zijn wij gaan staan. Herhaaldelijk hebben wij het woord DANK U uitgesproken. Dank u: wij hebben ons begeleid gevoeld, zijn gegroeid als mens en als leidinggevende, we hebben onze horizon verruimd. Wij voelen ons thuis.

We hebben geluisterd naar de stilte tijdens de presentaties, in de persoonlijke overdenkingen en in het gebed. We hebben de intensiteit en de passie gehoord van wat werd uitgedrukt en gedeeld in de synodale dynamiek van onze verhalen, onze realiteit, onze gedachten en gevoelens… Zoals paus Franciscus zei: we hebben een cultuur van ontmoeting tot stand gebracht.

In de loop van deze dagen is rond de woorden synodaliteit, kwetsbaarheid en religieus leven een mozaïek van betekenissen ontstaan, dat ons aanzet tot bezinning en ons uitnodigt:

- Onze kwetsbaarheid is profetisch. We moeten die als kracht omarmen, ons openstellen voor een moedig en creatief evangelisch leven in dienst van de kwetsbare mensheid, vertrouwend op de genade die we vinden in de leegte. Dit is parrhesia.
- Wij bevinden ons in een proces van transformatie. Wij willen communio leven in authenticiteit en integrale wederkerigheid in ons leven en onze zending, in navolging van Christus die kwetsbaar durfde te zijn.
- Wij zijn gekozen als leiders weliswaar met onze kwetsbaarheid, maar ook met onze bekwaamheid en autoriteit.
- Door samen te bewegen in synodaliteit nemen wij het verhaal, waarvan er niet één enkele versie is, in bezit, in processen van inclusie, diversiteit van perspectieven, contexten en culturen. Dit moet worden beleefd op het niveau van leiderschap en ook van lokale gemeenschappen en de Kerk.
- Wij willen leven als mensen en gemeenschappen van gastvrijheid, die tijd en ruimte bieden om te luisteren, weten wanneer te spreken en wanneer te zwijgen, en in het dagelijks leven de spiritualiteit van wijsheid creëren en beleven.
- Als vrouwen in de Kerk willen wij onze roeping realiseren als een omvormende aanwezigheid, die getuigt van geduldig uithoudingsvermogen, maar ook van volharding en verzet. Het paasmysterie herinnert ons eraan dat door het geweldloze antwoord van Jezus, God op verrassende manieren handelt om vrede in onze wereld tot stand te brengen.

Deze dagen hebben ons uitgenodigd tot:

- de uitoefening van een nieuwe stijl en een nieuw proces van leiderschap, die gezag uitoefent door te luisteren, vooral naar de stemlozen binnen en buiten onze gemeenschappen
- e*rkenning van* de realiteit van machtsmisbruik. Wij vragen om vergeving en willen een genezende dialoog tussen gewonde mensen aanmoedigen. Wij erkennen de kracht en kwetsbaarheid die in verzoening gevonden worden.
- *verlangen om* samen te leven als een gemeenschap van saamhorigheid, met het hele volk van God, gelijk in waardigheid en divers in roeping, in een wereld en op een planeet die dorst naar gerechtigheid en vrede in de hoop op de Verrezen Christus.
- *een getuigenis* van een fris en vreugdevol religieus leven dat omgevormd en omvormend is.

Ik verplicht mij ertoe kwetsbare synodaliteit te tonen door als leider,
dienstbaar te zijn en haar samen met het volk van God
binnen de gemeenschap te realiseren.

DAGELIJKS BESTUUR VAN DE UISG (2022-2025)

PRESIDENTE	**Sr. Nadia Coppa, ASC (Italy)** *Adorers of the Blood of Christ*
VICE-PRESIDENTE	**Sr. Mary Teresa Barron, OLA (Ireland)** *Sisters of Our Lady of the Apostles*
	Sr. Roxanne Schares, SSND (United States) *School Sisters of Notre Dame*
	Sr. Theodosia Baki, TSSF (Cameroun) *Tertiary Sisters of St. Francis*
	Sr. Graciela Francovig, FI (Argentina) *Hijas de Jesus*
	Sr. Theresa Purayidathil, EF (India) *Daughters of the Church*
	Sr. M. Jose Gay Miguel, CMT (Spain) *Teresian Missionary Carmelites*
	Sr. Miriam Altenhofen, SSpS (Germany) *Missionary Servants of the Holy Spirit*
	Sr. María Rita Calvo Sang, ODN (Spain) *Order of the Company of Mary Our Lady*
	Sr. Antonietta Papa, FMM (Italy) *Missionaries Daughters of Mary*
PLAATS VERVANGER	**Sr. Dolores Lahr, CSJ (United States)** *Sisters of St. Joseph of Chambéry*
	Sr. Patricia del Carmen Villaroel Garay, SSCC (Chile) *Sisters of the Sacred Hearts of Jesus and Mary*
	Sr. Anna Josephina D'Souza, SAC (India) *Missionary Sisters of the Catholic Apostolate (Pallottines)*
ALGEMENE SECRETARESSE	**Sr. Patricia Murray, IBVM (Ireland)** *Institute of the Blessed Virgin Mary (Loreto Sisters)*

SECRETARIAAT VAN DE UISG

SECRETARIAT	**Sr. Patricia Murray, ibvm** Algemene Secretaresse	segretaria.esecutiva@uisg.org 0668.400.236
	Sr. Mary John Kudiyiruppil, SSpS Vice Algemene Secretaresse	vice.segretaria@uisg.org
	Rosalia Armillotta Assistent van de Algemene Secretaresse	ufficio.segreteria@uisg.org 0668.400.238
FINANCIES	**Aileen Montojo** Financieel Administrateur	economato@uisg.org 0668.400.212
	Sr. Sunitha Luscious, zsc Assistent Financieel Administrateur	
	Patrizia Balzerani Membership Secretaresse	assistente.economato@uisg.org 0668.400.249
COMMUNICATIE	**Patrizia Morgante** Eindverantwoordelijke communicatie	comunicazione@uisg.org 0668.400.234
	Sr. Thérèse Raad, sdc Assistent Communicatiebureau	assistente.comunicazione@uisg.org 0668.400.233
	Antonietta Rauti Coördinator UISG-Bulletin	bollettino@uisg.org 0668.400.230
DIENSTEN	**Sr. Florence de la Villeon, rscj** Technisch Coördinator	sicily@uisg.org 0668.400.231
	Svetlana Antonova Technisch Assistent	assis.tec@uisg.org 0668.400.250
	Riccardo Desai Technisch assistent on-linetechnologie	tecnico@uisg.org 0668.400.213
PROJECTEN	**Sr. Gabriella Bottani, smc** Coördinator Talitha Kum International	coordinator@talithakum.info 0668.400.235
	Sr. Abby Avelino Talitha Kum International Coordination Team	
	Sr. Mayra Cuellar, mb Talitha Kum International Coordination Team	
	Sr. Mary Niluka Perera, sgs Catholic Care for Children International	ccc@uisg.org 0668.400.225
	Claudia Giampietro Office for Care and Protection	safeguarding@uisg.org 0668.400.225
	Sr. M. Cynthia Reyes, sra Coördinator UISG Vorming	formators.programme@uisg.org 0668.400.227

SECRETARIAAT VAN DE UISG

Sr. Paula Jordão, vdmf
Formation Coordinator
formation@uisg.org
0668.400.245

Giulia Oliveri
Grant Manager
gm@uisg.org
0668.400.229

EXTERNE CONSULENTEN

Miriam Coco
(Financies)

Miriam Bartolo
(Communicatie)

Nawoika Mocek Gallina
(Communicatie)

Marion Lugagne Delpon
(Talitha Kum)

ANDERE BRUIKBARE CONTACTEN

Sr. Carmen Elisa Bandeo, SSpS
International Migrants and Refugees Network
rete.migranti@uisg.org

Ms. Giulia Cirillo
Sisters Advocating
advocacy.comms.coordinator@uisg.org

Consiglio Canoniste
canoniste@uisg.org
0668.400.223